

Avdelningen för kulturarbete & intermedialitet
Institutionen för kulturvetenskaper
Kandidatuppsats i Förlags- och bokmarknadskunskap
FBMK01 VT-09

Litteraturstödet – En Extreme Makeover

Frida Eriksson & Susanne Gustafsson

Handledare: Ann Steiner

Examinator: Mats Arvidson

Abstract

The literature grant - An Extreme Makeover

The Swedish Arts Council supports, develops and initiates interaction between the state, the regions, municipalities and representatives for cultural life in Sweden. Since 1975 the Swedish National Council has provided literature grants for book publishers, who applies and are chosen for their newly produced titles. In order to get a grant the title has to meet certain criterias, such as high literary quality, originality, and a novel also has to stimulate diversity thereby counteracting the negative effects of commercialism. In the new report from 2009, the Swedish National Arts Council, has changed its motivations to instead of dealing with the quality of a title, they should also look into the economical situation of the publishing company. To ensure specialist knowledge in the distribution of grants in various branches of the arts, the board has appointed working and reference groups comprising qualified subject experts. The working groups make independent decisions on grant-related issues.

This thesis aim to explore the backgrounds of cultural politics with its main focus on the literature grant. The grant has often been criticized in media to be beneficial to large corporate publishing houses, who often receives a larger sum in comparison to the smaller ones. Our main task is to research if the new economic criterias proposed would lead to a broad and diverse literature and benefit the publishing industry in an improved way in comparison to the previous criterias.

Keywords:

Literature grant, quality, Swedish National Arts Council, Cultural politics and perspectives, diversity, publishers, attention economy, Literature sociology, Bourdieu, book marketing, independent presses, corporate publishers, cultural values.

Innehållsförteckning

ABSTRACT	2
THE LITERATURE GRANT - AN EXTREME MAKEOVER	2
KEYWORDS:	2
INNEHÅLLSFÖRTECKNING	3
LITTERATURSTÖDET MÖTER EN NY TID	5
TIDIGARE FORSKNING OCH MATERIAL	6
STATLIGA UTREDNINGAR.....	7
ÖVRIGT MATERIAL	8
KÄLLKRITIK.....	9
DISPOSITION	9
TEORI	10
LITTERATURSOCIOLOGI.....	10
KULTURFÄLTET – BOURDIEU	11
HÖGT OCH LÅGT – KAN VI TALA OM FINKULTUR OCH POPULÄRKULTUR?.....	12
METOD	14
AVGRÄNSNINGAR	14
BOKBRANSCHEN – KULTURELL OCH EKONOMISK SAMEXISTENS	15
LITTERATURSTÖDETS TILLKOMST	16
BEGRÄNSNINGAR I LITTERATURSTÖDET	18
PRISPRESS	18
UPPLAGESPÄRR	19
LITTERATURENS GRINDVAKTER	20
KULTURPOLITISK HISTORIK	22
KULTURPERSPEKTIV.....	23
KULTURPOLITISKA MÅL	26
KOMMERSIALISM – INTE KVALITET?.....	27
KVALITET GÅR FÖRE BEHOV	30
EKONOMISK PRÖVNING	32
DET ÄR ALDRIG DE FATTIGA SOM GÖR REVOLUTION	35
VILKA FÅR STÖD?	37
ALTERNATIVA VÄGAR FÖR LITTERATURSTÖDET	40
SAMMANFATTNING	42
FRAMTIDA FORSKNING	43
KÄLLFÖRTECKNING	45
TRYCKTA KÄLLOR	45
OTRYCKTA KÄLLOR	47
MAILKONTAKTER.....	48
BILAGA 1	49
SVB:S ÅRSTOPPLISTA 2006 – SKÖNLITTERATUR	49
SVB:S ÅRSTOPPLISTA 2007 – SKÖNLITTERATUR	49

SvB:s ÅRSTOPPLISTA 2008 – SKÖNLITTERATUR	50
BILAGA 2	50
STATENS KULTURRÅD 2007-02-06	50
STATENS KULTURRÅD 2007-06-07	55
STATENS KULTURRÅD 2007-09-11	60
STATENS KULTURRÅD 2007-11-01	62
BILAGA 3	66

Litteraturstödet möter en ny tid

Litteraturstödet infördes för att stimulera ny utgivning, samt för att ge fler människor tillgång till bra böcker men även för att litteraturen ska kunna konkurrera med andra medier.¹ Sedan 1975 har statens litteraturstöd utretts och utvärderats i olika omgångar; i grunden har det dock varit oförändrat i den meningen att bedömning av litteratur sker utifrån kvaliteten på titlarna.² Fokus har alltså legat på att stödja den så kallade kvalitetslitteraturen då utgivningen av denna ansågs hotad i en tid av förlagskris och en alltmer kommersialiserad marknad.³ Idag finns det utöver kvalitetsaspekten en prispress och upplagespärar som reglerar möjligheten att tilldelas litteraturstöd. Förespråkarna för litteraturstödet, så som det ser ut idag, brukar framhålla vikten av att det är neutralt i den meningen att alla förlag, stora som små, rika som fattiga, kan söka och få statligt litteraturstöd.

Litteraturstödet har ofta kritiserats för att det i hög grad går till stora, ekonomiskt starka förlag som borde kunna bära kostnaderna för hela sin utgivning. I de generella bestämmelser för Statens kulturråds bidragsfördelning som formuleras i regleringsbrevet 2009 heter det bland annat att bidragen ska prövas utifrån respektive bidragssökande institutions och organisations verksamhetsmässiga prestation och ekonomiska situation samt utifrån kulturpolitiska prioriteringar.⁴

År 2007 tillsatte den borgerliga alliansregeringen en kommitté med uppdrag att se över kulturpolitiken vilket resulterade i 2009 års kulturutredning där man bland annat föreslår att Kulturrådet vid bedömningen av ansökningar för litteraturstöd ska ta hänsyn till – förutom kvalitet – utgivarens ekonomiska förutsättningar i det enskilda fallet.⁵ Det skulle alltså komma att handla om en behovsprövning där man dels tar hänsyn till den enskilda titelns upplaga och vinst, dels förlagets ekonomi.

¹ Linnéa Lindsköld, ”Litteraturstödet i Kulturutredningens betänkande”, *Vad vill Kulturutredningen?*, red. Anders Frenander, Centrum för kulturpolitisk forskning, Borås, 2009, s.16.

² Thomas Rönström, ”Branschstöd med kulturpolitiska förtecken”, *Bokbranschen i Sverige – utvecklingen mellan 1973 och 2003*, Svenska bokhandlareföreningen & Svenska Förläggareföreningen, Stockholm: 2003, s.48.

³ *Betänkande av Kulturutredningen, SOU 2009:16*, del 2 Förnyelseprogram, s.301.

⁴ *Betänkande av Kulturutredningen*, del 2, 2009, s.302.

⁵ *Betänkande av Kulturutredningen*, del 2, 2009, s.303.

Utredningen har dock kritiserats starkt, och i *Dagens Nyheter* anser både KLYS (Konstnärliga och litterära yrkesutövares samarbetsnämnd) och Kulturrådet att den är en skrivbordskonstruktion utan förankring i kulturlivet och bland utövarna. KLYS menar att förslaget till ändringar inte utretts tillräckligt, samt att det tycks finnas en ”dold” agenda i utredningen. Kulturrådet hävdar att utredningen ger intrycket av att svenskt kulturliv befinner sig i bakvattnet, vilket enligt dem inte stämmer.⁶

I denna uppsats undersöks och analyseras hur syftet med det statliga litteraturstödet uttrycks i teorin, det vill säga den ideologi som framförs i kulturpolitiken, och hur det tillämpas i praktiken och påverkar de olika aktörerna samt litteraturen. Detta för att utreda huruvida det nya förslaget om litteraturstödet utformning som framlagts i 2009 års kulturutredning är mer ändamålsenligt än det gamla systemet. Det vill säga, leder en ekonomisk prövning till en mer rättvis fördelning än den nuvarande kvalitetsbedömningen.

De frågor som uppsatsen utgår ifrån är:

- Hur fungerar det nuvarande litteraturstödet?
- Vilka konsekvenser skulle en behovsprövning få för förlagen och litteraturen?
- Finns det andra alternativa sätt att utforma litteraturstödet på?

Tidigare forskning och material

Grunden för den samlade kulturpolitik som råder idag lades i och med 1975 års kulturutredning. Där lade man för första gången fram ett förslag om att införa någon form av litteraturstöd. Därefter har litteraturstödet utretts i diverse utredningar och betänkanden. Det har även producerats en del rapporter och sammanställningar från Svenska Förläggareföreningen, liksom debatterna i perioder gått heta på kultursidorna.

Det man har gjort är att till stor del titta på bokbranschen i allmänhet och läsvanorna i samhället, däremot har vi inte funnit några djupare studier gällande litteraturstödet effekter och betydelse för förlagen och litteraturen. Litteraturstödet tillhör alltså ett av de mer eftersatta ämnena inom forskningen vilket bland annat kan härledas till en nedmontering av Kulturrådets utrednings- och utvecklingsresurser, samt att den breda

⁶ Fredrik Söderling, ”Tunga aktörer sågar Kulturutredningen”, *Dagens Nyheter*, 20090512.

forskarkompetens som krävs för den komplexitet som kulturforskning består av inte har prioriterats. En annan förklaring som lyfts fram är att forskare, politiker och kulturbyråkrater inte talar samma språk.⁷

Statliga utredningar

År 1977 kom den första utredningen av litteraturstödet, *Statligt litteraturstöd*, där syftet främst var att pröva om stödet mellan olika litteraturkategorier gjorts på ett tillfredställande sätt. Utredaren Bengt Holmström konstaterade att det främst var lyrikutgivningen som hade gynnats, både med avseende på prisutveckling och utgivningsvolym, vilket enligt Holmström var en negativ aspekt av det generella systemet då ”undermåliga och mediokra produkter inkräktar på det utrymme, som borde förbehållas böcker med litterärt värde”.⁸ Intressant att notera här är att Holmström ansåg att lyriken fick för mycket stöd, när det vanligtvis är en kategori som ofta anses vara försummad. Han föreslog därför en förenkling av stödmodellen för att möjliggöra en jämnare fördelning mellan litteraturkategorierna. Utredningens resultat innebar dock inte att man gjorde någon genomgripande förändring av litteraturstödet.⁹

År 1980 gjordes en Bokbranschutredning, *Stöd till bokutgivning och bokförlag – en utvärdering*, där man konstaterade att utgivningsstödet utifrån sitt syfte fungerat väl och bidragit till att upprätthålla en kvalitativt högtstående utgivning. På denna följde sedan 1982 års bokutredning med syfte att utreda kvalitetslitteraturens spridningsproblem.¹⁰ År 1984 kom slutbetänkandet av bokbranschutredningen, *Läs mera!*, där man bedömde att statens insatser för kvalitetslitteraturen var tillfredställande.¹¹

År 1996 gjordes en litteraturutredning som presenterades året därpå i *Boken i tiden – betänkande från utredningen om boken och kulturtidskriften*. Litteraturen framhölls här som bärare av kulturarvet, och boken som ett viktigt medium för att förmedla kunskap och tankar. Boken ansågs leva i hård konkurrens med andra medier och därför föreslog utredningen att staten utöver produktionsstöd även borde stödja distributionen av kvalitetslitteratur. Detta distributionsstöd, som senare antogs, innebar att de

⁷ Carl Johan Kleberg, ”Frågan om kulturpolitiken lyckats”, *Kultursverige 2009*, red. Svante Beckman & Sten Månsson, SweCult/Linköpings universitet, 2008, s.165.

⁸ Rolf Yrlid, *Litteraturens villkor*, Författarförlaget, 1984, s.119.

⁹ Yrlid, 1984, s.119.

¹⁰ Yrlid, 1984, s.120.

¹¹ Rolf Yrlid, *Litteraturens Villkor* (1984), Studentlitteratur, Lund: uppl. 2, 1990, s.123.

litteraturstödda titlarna blev tillgängliga på biblioteken och i bokhandeln.¹² Utöver detta föreslog man också införandet av en upplagespärre för att undvika att statliga stödpengar går till kommersiellt framgångsrik litteratur som kan bära sina egna kostnader, ett förslag som lyftes fram redan i 1982 års bokbranschutredning men inte infördes då.¹³

I Betänkandet av 2009 års Kulturutredningen föreslår man en grundläggande förändring av litteraturstödet. Bland annat vill man slå samman samtliga kulturpolitiska insatser inom hela litteratur- och biblioteksområdet, litteraturstödet föreslås alltså ingå i ett allmänt kulturstöd. Dessutom vill man införa en prövning av utgivarens ekonomiska förutsättningar i det enskilda fallet.¹⁴ Utredningen ifrågasätter även kvalitet som bedömningsgrund och föreslår istället ett mångfaldsperspektiv, vilket vi tar upp på sidan 30. Man har även föreslagit att stryka formuleringen om att motverka kommersialismens negativa verkningar.¹⁵ Dessa förslag beskrivs och analyseras mer ingående senare i uppsatsen.

Övrigt material

Utöver utredningarna utgår studien från litteratur som analyserar och debatterar kulturpolitiken och bokbranschen ur ett samhälleligt och teoretiskt perspektiv, liksom kultur- och litteraturvetenskaplig litteratur.

För det grundläggande teoretiska perspektivet används den franske sociologen Pierre Bourdieu och hans fältteori, samt litteratursociologerna Lars Furuland och Johan Svedjedals *Litteratursociologi – texter om litteratur och samhälle*.

Dessutom tar uppsatsen sin utgångspunkt i material som producerats av och för bokbranschen, främst Svenska Förläggareföreningens rapporter om bokmarknaden och artiklar publicerade i *Svensk Bokhandel*. Därutöver har vi samlat debattartiklar från olika kulturtidskrifter och dagstidningar.

Därtill kommer Rolf Yrlids *Litteraturens villkor* från 1984 och 1990, vilka ger en överskådlig historisk blick på litteraturstödet, samt Sven Nilssons *Kulturens nya vägar* där kulturutvecklingen i det svenska samhället beskrivs.

Gällande tidigare och framtida forskning har information hämtats från *Kultursverige*

¹² *Boken i tiden – betänkande av utredningen om boken och kulturtidskriften* SOU 1997:141, s.21-24, 277-281.

¹³ *Boken i tiden*, 1997, s.157, 282-283.

¹⁴ *Betänkande av Kulturutredningen*, 2009, del 2, s.303.

¹⁵ *Betänkande av Kulturutredningen*, 2009, del 2, s.46-47.

2009 där Svenska kulturpolitiska observatoriet, SweCult, presenterar aktuell statistik av svensk kultur samt den problematik som råder inom kulturpolitik och kulturforskning.

Källkritik

Under arbetets gång har vi funnit att det material som produceras för att analysera de statliga stödåtgärderna är undersökningar gjorda av statliga organ. Detta leder till att materialet lätt blir ensidigt och ideologiskt präglad. Det ligger en problematik i att staten utreder sina egna insatser. Därför är det angeläget att påpeka vikten av att fråga sig vem som har makt att formulera såväl kultursynen som den problematik som råder inom bokmarknaden. Liknande problem gäller för det material som producerats från bokbranschens håll, där de ofta styrs av ett egenintresse på det litterära fältet. Likaså är även vi som uppsatsförfattare präglade av de ideologiska, kulturella och sociala sammanhang vi verkar i.

Dessutom bör också anmärkas på att man i betänkandet av den nya Kulturutredningen uttrycker sig på ett motsägelsefullt sätt i samband med diskussionen kring kvalitetsbegreppet. Uppsatsen utgår dock från de specifika mål och riktlinjer som föreslås i det kapitel som enskilt berör litteraturstödet, där kvalitet föreslås strykas ur förordningen.

Disposition

Uppsatsen inleds med en kort beskrivning av kulturpolitikens grundläggande ideologi samt litteraturstödet framväxt och utveckling till dags dato. Här ges även en djupare presentation av kulturpolitikens mål med litteraturstödet.

Därefter undersöks debatten där de berörda aktörerna och deras perspektiv på litteraturstödet syfte kommer fram.¹⁶ Uppsatsen studerar här betydelsen av Kulturutredningens förslag om att övergå från kvalitetskriteriet till ett mångfaldsbegrepp och en ekonomisk prövning. Utredningen föreslår också ett slopande av Kulturrådets uppgift att motverka kommersialismens negativa verkningar, vilket

¹⁶ Aktörerna består här av förlagen, Svenska Förläggareföreningen och Sveriges Författarförbund. Vi har valt att inte ta med svenska bokhandlareföreningen och biblioteken, se avgränsning.

behandlas i uppsatsen.

Efter genomgången av dessa politiska, ideologiska aspekter, samt de olika aktörernas perspektiv går uppsatsen in mer i detalj på hur spridningen av litteraturstödet ser ut och hur många av de titlar som beviljades stöd 2007 som nått *Svensk Bokhandels* topplistor.

Teori

Litteratursociologi

Litteraturstödet berör såväl politiska instanser som olika aktörer inom bokbranschen. Dessa bygger i sin tur på en rad olika ideologiska, ekonomiska, sociala och historiska kontexter och värderingar. Denna mångfald gör studiet av litteraturstödet till ett nät av komplexa och gränslösa samband. Den grundläggande konflikten ligger, såväl för staten som för branschen, i spänningen mellan ett kulturellt och ett ekonomiskt kapital/ansvar. Det är också en fråga om makten att definiera vad litteratur och kvalitet är samt vem den ska finnas till för.¹⁷ Bland dem som gör anspråk på denna makt finns å ena sidan det kulturkonservativa perspektivet med en tro på att en objektiv värdering av konst är möjlig, och å andra sidan ett mer liberalt förhållningssätt där man utgår från att tolkningen och upplevelsen av litteratur alltid är subjektiv.¹⁸

Enligt kultursociologerna Donald Broady och Mikael Palme handlar hela det litterära produktionsfältet om ”en strävan efter att överbrygga gränserna mellan det politiska och de intellektuella fälten, eller, med andra ord att överföra symboliskt kapital från det förra till det senare”.¹⁹ För att ge plats åt dessa olika aspekter och perspektiv utgår uppsatsen från litteratursociologin.

Litteratursociologin kan inte begränsas till olika dellitteraturer eller till analysen av enbart det litterära systemet – även om dess perspektiv i hög grad har bidragit till att vidga litteraturvetenskapens forskningsfält. Litteratursociologin beskrivs bland annat som ett ”systematiskt studium av litteraturen som socialt fenomen och som system och institution i samhället”. Denna inriktning är inte enbart nutidsorienterad utan har också

¹⁷ Pierre Bourdieu, *Konstens regler*, Brutus Östlings Bokförlag Symposion, Eslöv, 2000, s.9-10, 17, 215.

¹⁸ Ien Ang, ”Dallas och masskulturideologin”, *Samtidskultur: karaoke, karnevaler och kulturella koder*, red. Thomas Johansson m.fl., Nya Doxa, Nora, 1999, s.250.

¹⁹ Donald Broady & Mikael Palme, ”Inträdet”, *Litteratursociologi – Texter om litteratur och samhälle*, red. Lars Furuland & Johan Svedjedal, Studentlitteratur, Lund, 1997, s.367.

ett historiskt perspektiv, och den kombinerar gärna analys av litterära verk med undersökningar av litteraturens yttre villkor, allt med utgångspunkten att söka förbindelser mellan textuella och kontextuella fenomen.²⁰

I uppsatsen används det litteratursociologiska perspektivet i undersökningen av litteraturstödet där såväl historiska faktorer som de olika aktörer som formulerar och påverkas av kulturpolitiken studeras. Detta ger i sin tur kulturkonsumenterna ett visst utbud av litteratur vilket får konsekvenser för samhällets sociala gemenskap samt kulturarvet.

Kulturfältet – Bourdieu

I synen på den växelverkan som existerar mellan kultur och samhälle tar uppsatsen sin utgångspunkt i den franske sociologen Pierre Bourdieus fältteori. Bourdieu menar att ett fält, eller socialt fält, är ett system av relationer mellan positioner vilka innehas av människor och institutioner som förenas i och strider om en gemensam sak. Det sociala fältet kan sägas utgöra en egen värld med egna inträdeskrav och måttstockar för exempelvis bedömning av framgång och fiasko, eller egna former för belöning och straff.²¹

Kulturen, som i Bourdieus betydelse är ett begrepp för den dominerande, auktoriserade och legitima kulturen, det vill säga den kultur som i Sverige brukar kallas finkultur, är befolkad av flera olika slags sociala fält – de kulturella fälten – vilka utgörs av litteraturens, konstens, filosofins, vetenskapens och religionens fält. Det system av relationer mellan positioner som råder inom litteraturens fält består bland annat av författare, förläggare, kritiker, kulturjournalister och litteraturforskare, medan institutionerna utgörs av förlag, kulturtidskrifter, dagstidningarnas kultursidor, och universitetsinstitutioner. Inom detta fält handlar striderna framförallt om rätten och makten att definiera vad som ska räknas som god litteratur/konst, samt den legitima rätten att döma i frågor kring litterär och konstnärlig kvalitet.²²

Inom det litterära fältet råder ett spänningsfyllt förhållande mellan två former av kapital – det kulturella/symboliska och det ekonomiska. Fältets stora motsättning löper

²⁰ Johan Svedjedal, ”Det litteratursociologiska perspektivet”, *Litteratursociologi – Texter om litteratur och samhälle*, red. Lars Furuland & Johan Svedjedal, Studentlitteratur, Lund, 1997, s.69.

²¹ Bourdieu, 2000, s.9-10.

²² Bourdieu, 2000, s.10.

alltså mellan en intellektuell och kommersiell pol.²³ Bourdieu menar att ett utmärkande drag inom ett välutvecklat självständigt och intellektuellt fält som litteraturens är att det specifika litterära anseendet tenderar att stå i omvänd proportion till den ekonomiska vinningen.²⁴ Det handlar alltså i viss mån om ett förnekande av den ekonomiska aspekten.²⁵ Däremot kan det kulturella/symboliska kapitalet ses som en ekonomi i sig, utvecklad av det kulturella fältet, i form av ett slags förtroendekapital som skapas genom att aktörerna på fältet står för någon form av kvalitet och gärna avantgardism. Det kulturella/symboliska kapitalet bär på en inneboende sårbarhet då det lätt kan förloras om det inte vårdas, men det kan också generera ett ekonomiskt kapital.²⁶ Bourdieu menar att det litterära kapitalets betydelse ökar ju närmare man kommer fältets intellektuella positioner, medan det ekonomiska, och även det politiska och sociala, kapitalet betyder mer ju närmare man befinner sig den kommersiella positionen.²⁷

Bourdieu menar vidare att banbrytarna inom konsten historiskt sett tillhört det bildade samhällsskiktet vilka behärskat de litterära verktygen. De kom från rika miljöer, såväl ekonomiskt som kulturellt. Med dessa symboliska och ekonomiska tillgångar i sitt bagage har de varit mer benägna än andra att ta risker och kämpa för fältets autonomi. Författare och konstnärer från fattigare omständigheter har hellre vänt sig till den breda eller köpstarka publiken och gjort konstnärskapet till ett yrke bland andra. Omvälvningarna i kulturlivet kommer alltså enligt Bourdieu uppifrån, det vill säga det är aldrig de fattiga som gör revolution.²⁸

Högt och lågt – kan vi tala om finkultur och populärkultur?

Varför finns kvalitetsbegreppet överhuvudtaget inom konsten frågar sig Ernst Billgren i *Vad är konst & 100 andra jätteviktiga frågor* (2008), och ger det korta svaret: ”För att slippa ojämnheter”.²⁹

²³ Bourdieu, 2000, s.17.

²⁴ Bourdieu, 2000, s.20.

²⁵ Ann Sofie Köping, ”Kulturpolitik – för vem?”, *Teatertidningen*, nr 4/2008-

²⁶ Köping, 2008.

²⁷ Bourdieu, 2000, s.20.

²⁸ Bourdieu, 2000, s.25-26.

²⁹ Ernst Billgren, *Vad är konst & 100 andra jätteviktiga frågor*, Bokförlaget Langenskiöld, Stockholm, 2008, s.55.

Då begreppet kvalitet är en central punkt i diskussionen kring litteraturstödet, liksom något som gärna i allmänhet kommer upp i diskussioner kring konstens villkor, krävs en inledande definition och problematisering av kvalitetsbegreppet.

Högt och lågt är inga stabila transhistoriska kategorier som nödvändigtvis utesluter varandra. Kulturella former som av sin samtid klassades som låga kan i ett senare skede omvärderas och inkluderas i den stora traditionen.³⁰ Trots detta tycks det alltid ha funnits en strävan efter att försöka dela upp kultur och litteratur i högt och lågt, senare, finkultur och populärkultur/massmarknadskultur. En syn på kulturlivet är att kampen mellan högt och lågt är nödvändig för att kulturen ska fungera och vara levande.³¹ Detta är dock något som idag alltmer ifrågasätts då en tydligare gråzon har uppstått. Enligt Horace Engdahl håller högkulturen på att bli en subkultur bland andra subkulturer, den högre kulturen lever på sin universalitet vilket innebär ett dilemma då de mindre anspråksfulla kulturuttrycken inte behöver bry sig om ifall de angår alla.³²

Oavsett om diskussionerna kring högt och lågt uppfattas som förlegade så har varje individ trots allt en uppfattning om vad man anser vara av kvalitet. Det finns också de som menar att om man avstår från att diskutera kulturella värden så tar man också avstånd från kulturen överhuvudtaget.³³ Vi menar dock att det vid varje anspråk på att definiera kvalitet bör reflekteras över vem som är avsändaren och vem som har makten att definiera. Vår utgångspunkt är att kvalitetsbedömningar aldrig kan vara objektiva och universella.

Då kvalitet är och har varit ett centralt begrepp inom diskussionerna och utformningen av litteraturstödet är det relevant att lägga fram de riktlinjer som styr stödet. Vid bedömningen av en titels litterära kvalitet utgår Statens kulturråd ifrån verkets ”intensitet, originalitet, komplexitet, förnyelse eller självständighet ifråga om litterär teknik, gestaltning av idéer och erfarenheter samt förmåga att överskrida olika typer av genreförväntningar”. Tilläggas bör också att när man inom Kulturrådet talar om bokens kvalitet syftar man på såväl det tekniska som det redaktionella utförandet.³⁴

³⁰ Magnus Persson, *Kampen om högt och lågt*, Brutus Östlings Bokförlag Symposium, Eslöv, 2002, s.43.

³¹ Sven Nilsson, *Kulturens nya vägar*, Polyvalent, Malmö, 2003, s.341.

³² Horace Engdahl, ”Högekultur som subkultur?”, *Sydsvenska Dagbladet*, 20060402.

³³ André Jansson, *Mediekultur och Samhälle*, Studentlitteratur, Lund, 2002, s.24.

³⁴ <http://www.kulturradet.se/sv/Bidrag/Litteratur/Litteraturstod/Bedomning-av-litteraturstod/>, senast kontrollerad: 20090512.

Metod

Uppsatsen bygger på jämförande litteratursociologiska metoder i granskningen av marknaden och dess olika aktörer. Detta inbegriper såväl den historiska som den nutida kontexten samt de olika kulturperspektiv som präglar debatten kring litteraturstödet. I enlighet med Bourdieus fältteori placeras aktörerna in i och analyseras utifrån deras positioner inom de kulturella fälten. Genom att använda Bourdieus resonemang förtydligas de värderingar och maktanspråk som tar sig uttryck inom det kulturella etablissemang som aktörerna utgör. Vid tillämpning av Bourdieus teorier måste dock tas hänsyn till att den svenska kulturen skiljer sig från den franska, i vilken hans teorier har sin utgångspunkt.

Det finns vissa metodologiska problem med uppsatsens jämförande undersökning av litteraturstödda titlar. Avsikten var från början att undersöka hur många av de titlar som får litteraturstöd som sedan blir storsäljare. Detta för att se huruvida titlar som går med vinst erhåller bidrag, något som är en av de stora debatterna gällande stödets praktik. Utöver detta var tanken att, med anledning av den upplagespärren som infördes 1999, även titta på första upplagornas storlek samt hur nära inpå man trycker fler och större upplagor. Då dessa uppgifter visat sig omöjliga att få fram statistiskt innehåller inte undersökningen några generella upplagesiffror. Däremot har upplagesiffror utlämnats av Bonniers gällande den enskilda titeln *Nu vill jag sjunga dig milda sånger*.

Vissa titlar som når topplistorna är så kallade "fast sellers", det vill säga att de säljer mycket under en kort period för att sedan stanna upp och därför är den totala försäljningsframgången svår att klargöra. Viktigt att påpeka är också att en titel som inte nått topplistan ändå kan vara försäljningsmässigt framgångsrik då *Svensk Bokhandel* bara tar upp de 10–20 mest sålda titlarna i Sverige. Trots detta bör studien kunna synliggöra tendenser som kan ge en mer nyanserad bild av litteraturstödet än den som bitvis framförs i debatten.

Avgränsningar

Utvecklingen av kulturpolitiken består av fler dimensioner och kulturyttringar än vad som ryms inom denna studie. Den kulturpolitik som råder idag började formuleras vid tiden för välfärdssamhällets framväxt under mitten av 1900-talet, och det är där

uppsatsen har sin utgångspunkt. Studien kommer enbart att fokusera på de delar av kulturpolitiken som berör litteraturen. I kapitlet som avhandlar den nya Kulturutredningen och dess förslag diskuteras enbart de som specifikt rör litteraturstödet utformning.

Litteraturstödet är indelat i nio kategorier: ny svensk skönlitteratur för vuxna, skönlitteratur för vuxna i svensk översättning, facklitteratur för vuxna, barn- och ungdomslitteratur, särskilt kostnadskrävande litteratur, klassisk litteratur, tecknade serier för barn- och ungdom, litteratur på invandrar- och minoritetsspråk samt elektronisk litteratur. Denna uppsats kommer enbart att koncentrera sig på ny svensk skönlitteratur för vuxna då denna kategori innehåller ett brett spektrum av både bästsäljare, debutanter och så kallad smal litteratur, vilka står i ett spänningsfyllt förhållande till varandra i den allmänna debatten kring litteraturstödet utformning.

Den undersökning som utförs kring förhållandet mellan litteraturstödda titlar och årstopplistetitlar kommer att begränsas till 2007. Detta för att titlarna ska vara så aktuella som möjligt, dels för att undersökningen ska ligga i tiden med den nya Kulturutredningen men också för att igenkänningen för läsaren underlättar förståelsen för problematiken. Således utgår alltså uppsatsen ifrån de titlar som fick litteraturstöd 2007. För att få en så korrekt bild som möjligt krävs dock att genomgången av topplistorna sträcker sig mellan 2006–2008, då en bok som exempelvis gavs ut hösten 2006 och nådde topplistorna samma år ändå kan ha fått litteraturstöd först våren 2007. Likaså kan en titel som beviljats litteraturstöd 2007 nå topplistorna först 2008.

Gällande intressenterna ligger fokus på Kulturrådet samt Svenska Förläggareföreningen då dessa är de mest aktiva och tongivande i debatten.

Bokbranschen – kulturell och ekonomisk samexistens

Bokbranschen skiljer sig från övriga affärsbranscher i den meningen att man inte bygger sin framgång enbart genom ett ekonomiskt kapital. Även ett kulturellt kapital har genom tiderna varit en viktig komponent för att kunna utveckla och driva ett livskraftigt och respekterat förlag.³⁵ Detta skapar ett spänningsfält som påverkar såväl förlagens struktur

³⁵ Bo Peterson, *Välja & Sälja – förlagshistoriska studier*, Norstedts förlag, Stockholm, 2003, s.57.

och ekonomi som statens förhållningssätt gentemot branschen, bland annat i utformningen av stödåtgärder såsom exempelvis litteraturstödet.

Det kulturella kapitalet, eller det kulturella arv, som litteraturen utgör fungerade i sjutton år som ett argument för att ge bokbranschen dispens från bruttoprisförbudet som infördes i Sverige 1953.³⁶ Dispensen gavs med hänvisning till det kulturella egenvärde som det breda litterära sortimentet ansågs ha. Man befarade att ett friprissystem skulle påverka utgivningsbesluten negativt i den meningen att förlagen kanske inte skulle våga satsa på den olönsamma men kulturellt värdefulla litteraturen, utan bara på bästsäljare.

År 1965 beslutade dock Näringsfrihetsrådet att inte bevilja fortsatt dispens. Då statens pris- och kartellnämnd hade gjort en undersökning kring konsumentvärdet av svensk litteratur med upplagor under 3000 exemplar som visade att denna utgivning endast svarade för 2 % av den totala försäljningen menade man från Näringslivsrådets sida att kulturargumentet inte längre var starkt nog. Den 1 april 1970 avskaffades det fasta bokpriset och branschen stod inför omstrukturering.³⁷

Litteraturstödet tillkomst

Bokbranschens omstrukturering var en av de faktorer som ledde fram till att regeringen år 1968 tillsatte en utredning med uppgift att undersöka bokens situation. Utredningen visade på ökade kostnader för förlagen, stigande bokpriser, färre debutanter och svårigheter att ge ut udda böcker – faktorer som innebar en kraftigt försämrad situation för kvalitetsboken.³⁸ För att förändra denna neråtgående spiral inom bokbranschen presenterade utredningen år 1974 ett antal litteraturstödförslag.³⁹

Målet med införandet av ett statligt litteraturstöd var att främja den kvalitetslitteratur som inte var kommersiellt gångbar. Beslutet om litteraturstödet föregicks av diskussioner om hur man skulle utforma stödet för att det inte skulle användas till litteratur som redan var lönsam och därmed inte var i behov av stöd för att komma ut.

Den ekonomiska aspekten var då liksom nu aktuell. Det kan tyckas självklart att litteratur som är kommersiellt framgångsrik inte bör finansieras med statliga medel;

³⁶ *Boken i tiden*, 1997, s.57.

³⁷ *Boken i tiden*, 1997, s.57-58.

³⁸ *Boken i tiden*, 1997, s.156.

³⁹ *Boken i tiden*, 1997, s.60.

problematiken ligger dock i beslutet att utgå från kvalitet i bedömningarna. Vid tiden för litteraturstödets införande verkar den grundläggande uppfattningen ha varit att kommersiellt framgångsrik litteratur per definition tillhör kategorin massmarknadslitteratur vilken i sig per definition var av låg kvalitet och inte tillhörde den kategori litteratur som ansågs viktigt att göra tillgänglig för läsarna. Dock har historien visat att även kvalitativ litteratur kan sälja mycket, som exempelvis romaner av Kerstin Ekman och Carl Johan Vallgren. Idag framförs bland annat kritik mot att stora förlag som Bonniers och Norstedts erhåller stora summor i litteraturstöd, ibland för titlar som blir försäljningsmässigt framgångsrika men som alltså också bedömts vara av hög litterär kvalitet.

Det verkar som att man ofta glömmer vad det i grund och botten handlar om. Det vill säga huruvida litteraturstödet ska baseras på kvalitet och därmed vara ett stöd för litteraturen i samhället, där alla förlag oavsett ekonomi har möjlighet att söka stöd. Eller om det ska vara ett branschstöd till för att stödja ekonomiskt svaga förlag, oavsett kvaliteten på deras utgivning. Litteraturstödets löpande problematik tycks ha varit att man i praktiken inte varit kapabel att bestämma sig för vilken av dessa hållningar man ska anta. Litteraturstödet kom inte till som ett stöd för förlagsverksamheten i sig utan för den kvalitativa litteraturen, alltså ett titelstöd/litteraturstöd, inte ett branschstöd.⁴⁰ Det är intressant att reflektera över i vilken annan bransch man kan få stöd av staten om man går med förlust. Samtidigt spelar kulturella verksamheter på en egen planhalva just genom sitt kulturella kapital, det kan dock tolkas som ett negativt ekonomiskt incitament om framgångsrika förlag utesluts från statligt stöd.

Avsikten var från början alltså att stödet skulle hjälpa de förlag som satsade på god litteratur och därmed upprätthålla deras kvalitetsutgivning. Man såg dock problem med denna typ av selektiva stöd då det riskerade att styra utgivningen varför man kom fram till att stödet skulle ges i produktionsledet och omfatta ett system av utgivningsgarantier av både generell och selektiv natur. Man framhöll även vikten av läsfrämjande åtgärder.⁴¹

Efter många debatter kring stödets utformning enades riksdagen år 1975 om ett statligt utgivningsstöd, dvs. litteraturstödet.⁴² Stödet utformades som ett selektivt stöd till

⁴⁰ Rönström, 2003, s.47-48.

⁴¹ *Boken i tiden*, 1997, s.156.

⁴² Hela processen finns beskriven i Yrlid (1984).

enskilda boktitlar inom olika litteraturkategorier vilket, för att undvika statlig styrning av förlagens utgivning, till stor del utformades som ett efterhandsstöd.⁴³

Begränsningar i litteraturstödet

Sedan stödet infördes 1975 har det i olika omgångar utretts, justerats och reformerats. Som tidigare nämnts har det dock inte genomgått några större förändringar, utan den grundläggande utformningen – ett titelstöd beviljat på kvalitetsmässiga grunder – har bestått, trots att debatterna varit många och kritiken gällt såväl utformningen som administrationen av stödet. Redan vid införandet var en prispress kopplad till litteraturstödet, och därefter har även en upplagespärri tillkommit.

Prispress

För att ett förlag ska beviljas fullt litteraturstöd för en titel får förlagspriset inte överstiga ett visst angivet maximipris, vilket fastställs av Kulturrådet varje år efter överläggning med bokbranschen. Om maximipriset överskrids reduceras beloppet, men det kan också, om överskridandet bedöms vara stort, innebära att boken inte ens tas upp till behandling.⁴⁴ Det ursprungliga syftet med införandet av maximipriser (vilka sätts utifrån antal ark) var att hålla nere konsumentpriserna och därmed fungera köpstimulerande.⁴⁵ På så vis kan man säga att det låg i linje med de läsfrämjande mål som framfördes i 1968 års kulturutredning.

År 1994 utvärderades prispressen av Statens kulturråd och bedömdes, i kombination med själva utgivningsstödet, fylla en viktig funktion för att hålla konsumentpriserna på en rimlig nivå, även om det inte kunde sägas ha någon tydlig köpstimulerande effekt.⁴⁶ Ett avskaffande av prispressen skulle enligt Kulturrådet leda till ett ökat antal ansökningar av lättsåld och lönsam kvalitetslitteratur, vilka i sin tur skulle konkurrera ut andra kvalitativa titlar som är i mer behov av stöd.⁴⁷

⁴³ *Boken i tiden*, 1997, s.156-157.

⁴⁴ *Boken i tiden*, 1997, s.157-158.

⁴⁵ *Boken i tiden*, 1997, s.160.

⁴⁶ *Boken i tiden*, 1997, s.160-161.

⁴⁷ *Boken i tiden*, 1997, s.131.

Debatten kring prispresen aktualiserades 1997 när litteraturstödet skulle reformeras. Svenska Förläggareföreningen, som redan 1992 kritiserade prispresen, krävde ett avskaffande. De menade att den inte hade avsedd kulturpolitisk effekt och att den skapade merarbete för förlagen. Vidare ansåg de att prispresen bara påverkade producentledet och inte konsumentpriserna och därmed skapade utrymme för bokhandeln att höja sina marginaler. Förläggareföreningen menade att marknaden är bättre på att själv hålla nere priserna genom att den anpassar sig efter vad konsumenten är beredd att betala.⁴⁸ Regeringen beslutade dock att man skulle behålla systemet och enligt tidningen *Svensk Bokhandel* är maximipriserna satta så högt att de inte påverkar förlagens prissättning. Enligt de exempel som tas upp i artikeln har förlagen valt att sätta F-priset lägre än de behöver.⁴⁹

Upplagespär

Redan i 1982 års bokutredning *Läs mera* föreslog man ett införande av en upplagespär för att styra stödet från försäljningsmässigt framgångsrika titlar i riktning mot de titlar som inte står sig lika bra kommersiellt. Förslaget antogs dock inte.⁵⁰ I slutet av 1990-talet lyftes frågan om upplagespär åter upp i samband med utredningen om boken och kulturtidskriften. I 1997 års betänkande av utredningen, *Boken i tiden*, föreslog man att en upplagespär skulle införas för de titlar som beviljas litteraturstöd. Detta skulle innebära att om förstaupplagan överstiger 6000 tryckta exemplar reduceras stödsumman med 50 procent.⁵¹ Utredningen bedömde att en upplaga på 6000 exemplar bör leda till att verket kan bära upp sina egna ekonomiska kostnader utan statligt stöd. Förslaget motiverades med att upplagespärren skulle medföra att fler titlar får stöd samtidigt som man håller kvar vid ett förlagsneutralt stöd där den litterära kvaliteten sätts i centrum.⁵²

Upplagespärren som infördes 1999 befarades från branschhåll bli ett slag i luften då de pengar som spärren skulle frigöra redan hade in-tecknats genom att regeringen minskade på titelstödet.⁵³ Dessutom menade man att det fanns en risk för att förlagen skulle anpassa sina förstaupplagor efter spärren för att sedan kort därefter trycka fler

⁴⁸ *Boken i tiden*, 1997, s.160.

⁴⁹ Ylva Nilsson, "Litteraturens storsäljare finansieras med skattepengar", *Svensk Bokhandel*, nr 17/2001.

⁵⁰ *Boken i tiden*, 1997, s.157.

⁵¹ *Boken i tiden*, 1997, s.282.

⁵² *Boken i tiden*, 1997, s.283.

⁵³ Hans Strandberg, "Fortsatt oklart om nya litteraturstödet", *Svensk Bokhandel*, nr 23/1998.

och större upplagor, en risk som enligt utredningen var överdriven.⁵⁴ Senare i uppsatsen visas exemplet Bonniers som har fått sitt stöd halverat på grund av för hög upplaga.

Införandet av upplagespärren har inte betraktats som någon grundläggande förändring då syftet med mångsidighet och kvalitet är oförändrat. Det handlar från deras synvinkel inte om att stänga ute någon, utan enbart att omfördela resurserna så att fler kan ta del av stödet. Kristina Ahlinder på Svenska Förläggareföreningen har uttryckt det annorlunda. Hon menar att upplagespärren styr bort litteraturstödet från dess kulturpolitiska syfte – att vara ett kvalitetsstöd. Istället närmar man sig en behovsprövad stödordning.⁵⁵ Maria Ågren på Kulturrådet menar att upplagegränserna är ett sätt att bedöma ekonomin i det enskilda projektet/titeln, dock har Kulturrådet ingen möjlighet att ta hänsyn till förlagets ekonomi. Kulturrådet betraktar alltså inte upplagespärren som en behovsprövning av förlagen, vilket är vad Kulturutredningen vill styra stödet mot, utan en prövning av den enskilda titeln.⁵⁶

Idag ligger upplagespärren på 5000 exemplar. Från och med år 2009 prioriterar inte Kulturrådet skön- och facklitterära titlar för vuxna på originalspråk som trycks i en upplaga på mer än femtusen exemplar. För övriga kategorier är den gränsen åttatusen exemplar. Det innebär att det aldrig blir fråga om återbetalningar på grund av upplagegränserna. Antingen får förlagen ett halverat stödbelopp, återtar ansökningen eller får avslag på ansökan.⁵⁷

Litteraturens grindvakter

Wendy Griswold, professor i sociologi, hävdar att det inte enbart är förläggarna som är de så kallade ”grindvakterna” för den litteratur som ges ut, även statliga organ och förordningar genomför utestängningar och kanaliseringar genom stöd eller censur.⁵⁸

⁵⁴ *Boken i tiden*, 1997, s.283, Hans Strandberg, ”Förläggarna vill ändra distributionsstöd”, *Svensk Bokhandel*, nr 2/1999.

⁵⁵ Henriette Zorn, ”Strid kring brist på litteraturstödspengar”, *Svensk Bokhandel*, nr 21/2003

⁵⁶ Mailkorrespondens med Maria Ågren, avdelningen för konst och kultur, Statens kulturråd, 20090513.

⁵⁷ Ågren, 2009.

⁵⁸ Wendy Griswold, ”Aktuella tendenser inom litteratursociologin”, *Litteratursociologi – texter om litteratur och samhället*, red. Lars Furuland & Johan Svedjedahl, Studentlitteratur, Lund, 1997, s.58.

Svenskarna tillhör de mest bokläsande folket i världen, visar undersökningar om våra läsvanor.⁵⁹ Men vem är det egentligen som bestämmer vad vi ska läsa? Arbetsgruppen som hanterar litteraturstödet utses av Kulturrådet, och de ska således välja litteratur som ska stödjas med skattemedel och främja individens möjligheter till kultur som är bred och mångfacetterad. Man kan således hävda i likhet med Griswold att även arbetsgruppen fungerar som grindvakter av litteraturen. Även Bourdieu menar att det inom de kulturella fälten finns vissa inträdeskrav som definieras av dess institutioner.

För att kunna göra urvalet måste arbetsgruppen utgå från texters litterära värde och dess kulturhistoriska betydelse. Vilket i sin tur ger upphov till frågor kring tolkningar och subjektivitet. Vem sätter värdeskalen för en viss titel? Hur görs bedömningen om huruvida ett verk håller en höglitterär status? Vidare är det intressant att resonera kring vad det är för litteratursyn som skapas när den smala litteraturen är förankrad hos professionella läsare och bedömare, såsom arbetsgruppen, men möjligen inte hos de läsare som befinner sig utanför det kulturella fältet.

Arbetsgruppen består idag av sakkunniga, bland annat av litteraturvetaren Tomas Forser, poeten Ida Börjel och författaren Anna-Karin Palm. Förutom dessa finns även bibliotekarier, kritiker, och översättare representerade. Arbetsgruppen bedömer alltså ansökningar om litteraturstöd för romaner, noveller, lyrik, dramatik, essäer, litteraturvetenskap samt biografier, debattböcker och rapportböcker med skönlitterär prägel. Medlen de har att förfoga över kommer att räcka till att stödja ungefär 40 procent av ansökningarna.⁶⁰

För bedömningen av samtliga böcker gäller att titeln ska vara av god kvalitet, såväl tekniskt som redaktionellt. I anslutning till kvalitetsdebatten är det intressant att notera att Thomas Forser, som själv sitter i Kulturrådet, påstår att det finns objektiva kriterier som avgör vad kvalitet är. Liknande uppfattning uttrycks från Författarfondens håll. Sigrid Combüchen menar visserligen att kvalitetsbedömningen är högst personlig, samtidigt som hon menar att förmågan att känna igen kvalitet kräver en lång läserfarenhet.⁶¹ Dock kan man fråga sig huruvida målen i kulturpolitiken, som baseras på allas rätt till kulturen, når sitt syfte om en lång läserfarenhet krävs för att kunna ta till sig de litteraturstödda titlarna. Birgitta Modigh ansvarig för litteraturstödet menar att

⁵⁹ Kristina Ahlinder, "Läsning och utlåning", *Bokmarknaden 2007*, Svenska Förläggareföreningen, Stockholm, 2007, s.35.

⁶⁰ <http://www.kulturradet.se/sv/Om-Kulturradet/Organisation/Arbetsgrupper/Arbetsgruppen-for-stod-till-skonlitteratur/>, senast kontrollerad: 20090512.

⁶¹ Ylva Nilsson, "Kvalitet känns i kroppen", *Svensk Bokhandel*, nr 16/2004.

man får anta att förlagen tror att det finns en läsekrets när de väljer att ge ut en bok. Arbetsgruppen tar inte hänsyn till om det finns läsare eller inte, utan bedömningen görs enbart utefter boken litterära kvalitet.⁶²

Efter en genomgång av varje enskild ansökan för sig och en prövning i relation till övriga ansökningar samt diskussioner om fördelningen av stödet i sin helhet, fattar arbetsgruppen ett gemensamt beslut om bidragsfördelning. Kulturrådets beslut om litteraturstöd kan inte överklagas. En titel som har avslagits kan dock, om särskilda skäl föreligger, prövas på nytt.⁶³

En kritik som riktats mot Kulturrådet är den jävsituation som kan uppkomma genom att arbetsgruppens representanter ofta har tidigare arbets- och vänskapsrelationer med dem som söker stöd. Rebecka Svensén, informationschef på Kulturrådet, menar att de är medvetna om att jäv förekommer, dock gör de allt för att förhindra att det sker. Svensén menar att om det finns vänskapsband mellan den sökande och personen i arbetsgruppen så ska detta berättas och de skall ställa sig utanför beslutet. Fördelningen av litteraturstödet måste göras av kunniga personer med ämneskompetens inom litteratur, och därför går det heller inte att undvika att jävsituationer uppstår menar Svensén. Därför är det av största vikt att det finns en balans mellan kunniga personer där det inte finns vänskapsrelationer till de sökande.⁶⁴ Det är svårt att se hur en jävsituation skulle kunna gå att undvika när arbetsgruppen befinner sig inom samma fält som de aktörer de ska bedöma. Å andra sidan uppstår även en problematik om arbetsgruppen skulle bestå av icke kunniga inom det kulturella fältet – i alla fall så länge kvalitet är ett kriterium. Detta för att branschens och kulturrådets bedömning av kvalitet till viss grad bör överensstämma för att stödet ska behålla sin legitimitet.

Kulturpolitisk historik

I traditionell kulturpolitisk retorik har det varit en markant skillnad mellan god kvalitetskonst och populärkulturella företeelser, vilket har varit historiskt förankrad och går tillbaka till idéhistorien. Såväl ur ett liberalt som konservativt synsätt finns det i

⁶² A-C Hammren, ”Pröva nya vägar”, *Framsidan*, nr 2/2004.

⁶³ <http://www.kulturradet.se/sv/Bidrag/Litteratur/Litteraturstod/>, senast kontrollerad: 20090512.

⁶⁴ Klara Strandberg, ”Snart avskaffas Kulturrådet”, *ETC*, hämtad från: <http://www.etc.se/19943/snart-river-regeringen-kulturradet/?print=1>, Publicerad 20090130, senast kontrollerad: 20090512.

finkulturen en tidlös och universell skönhet; uppenbara skillnader mellan god och dålig är något som även moderna marxister hävdar att det finns. Detta ligger även till grund för argument kring statligt stöd och engagemang i kulturpolitiken. Utan stöd skulle god kultur och goda konstnärer inte frambringa goda värden vilket skulle leda till ett tillfredställande av masspubliken istället för den inre skaparkraften.⁶⁵ Det ovan nämnda visar på hur enad kulturfronten står i diskussionen kring litteratur och kvalitet, trots sina politiska/ideologiska skillnader.

Synen på kultur som polariserad och i vissa fall kommersialiserad tilltog i Sverige under välfärdssamhällets framväxt i mitten av 1900-talet. Rätten till god kultur liknade rätten till god hälsa och en trygg ålderdom. ”Kultur åt alla” blev ett samhälleligt åtagande i det socialdemokratiska samhällsbygget. Det formulerades en kulturpolitik och det uppstod även en kultursektor vilket också innebar att man tillsatte den första svenska Kulturutredningen.⁶⁶

Kulturperspektiv

I kulturpolitiken finns det spänningar mellan olika kulturperspektiv, ett decentraliserat perspektiv som hävdar människors rätt att uttrycka sig själva, deras deltagande, påverkan och beslut i frågor som berör dem själva, och ett perspektiv som företräds av kulturprofessionella intressenter. Man kan säga att det decentraliserade perspektivet, främst representerat från politiskt håll, utgår från ett medborgarperspektiv där tillgång till kulturen är en rättighet och alltså ytterst en fråga om demokrati. Det perspektiv som företräds av kulturprofessionella intressenter såsom författare, förläggare och kulturjournalister bygger snarare på begreppet ”konst för konstens skull”. De anser att kulturpolitiken ska tillgodoses och formas efter deras intressen, behov och värderingssystem.⁶⁷ ”Kulturpolitik är till för kulturen. Inte för samhället eller medborgarna”, som Peter Luthersson, förläggare på Atlantis, uttrycker det.⁶⁸

⁶⁵ Roger Blomgren, ”Från hot till möjlighet - om kulturindustrin och kulturpolitiken”, *Kultursverige 2009*, red. Svante Beckman & Sten Månsson, SweCult/Linköpings universitet, 2008, s.23.

⁶⁶ Ulf Hannertz, Rita Liljeström, Orvar Löfgren, ”Förord”, *Kultur och Medvetande - En tvärvetenskaplig analys*, red. Ulf Hannertz, Rita Liljeström, Orvar Löfgren, Akademilitteratur, Angered, 1982, s.9.

⁶⁷ Sven Nilsson, ”Kulturpolitik och forskning”, *Kultur och Medvetande - En tvärvetenskaplig analys*, red. Ulf Hannertz, Rita Liljeström, Orvar Löfgren, Akademilitteratur, Angered, 1982, s.177.

⁶⁸ Sus Andersson, ”Nytt litteraturstöd sågas av branschen”, *Svensk Bokhandel*, nr 3/2009

Den något motsägelsefulla i det statliga kulturperspektivet med medborgarens rättigheter i fokus är att man stödjer litteratur som man anser att medborgarna bör ha tillgång till, samtidigt som konsumenterna inte är delaktiga i urvalet och i högre grad vänder sig till den mer kommersiella litteraturen. Vem kommer då stödet till godo, branschen eller konsumenten?

Sven Nilsson, fil.dr och docent i litteraturvetenskap, menar att frågan är om inte den kulturpolitiska modellen är mera tillrättalagd för specialister i kulturdistribution än för att organisera en rik och mångsidig vardag som bas för lokalt offentligt kulturliv.⁶⁹ Även sociologen Peter Rundqvist ser med skepticism på den kulturpolitik statsapparaten gått in för. De misstror toppstyrda och centralt dirigerade kultursträvanden och deras snäva fördelningspolitiska kultursyn.⁷⁰ I artikeln ”Branschstöd med kulturpolitiska förtecken” anser Tomas Rönström att statliga stödformer till viss del är rimligt eftersom inget kulturområde, inte heller böcker, klarar sig på de marknadsvillkor som råder. Dock menar Rönström att man måste akta sig för att påverka dem för mycket utifrån genom att skapa stora och specialiserade system med bland annat privilegier, subventioner och undantag som förtecken. Risken ligger i att det blir svårare att läsa av den efterfrågan som finns på marknaden som är förutsättningen för all affärsmässig verksamhet. Han menar också att det är viktigt att utredningen i framtiden bör vara lyhörd för de förändringar som snabbt sker i branschen så att stöd till de små bokhandlarna i riskzonen fortsätter.⁷¹

Idag kan tendenser spåras som pekar mot en kulturpolitik som i hög grad inriktats på att fördela resurser snarare än att värdera effekten av resurserna och man bortser från att föra en diskussion om prioriteringar och strategier. Kulturkonsulten Ants Viirman och bok- och informationsvetaren Jenny Johannisson frågar sig om vi inte har två parallella kultursystem. Ett där samhället är den styrande faktorn och sköter finansieringen och riktningen och ett annat där konsumenterna och deltagarna placerar sina pengar på den kultur de själva vill. Viirman och Johannisson anser att det senare systemet kanske kan vara mer öppet för impulser och nya uttrycksformer samt de nyare teknikerna som idag inte har någon position i utredningen. De anser att en organisation som är gränsöverskridande mellan det offentliga, det privata och de föreningsbaserade

⁶⁹ Nilsson, 1982, s.179.

⁷⁰ Rita Liljeström, ”Hur är kulturen förankrad i samhället”, *Kultur och Medvetande - En tvärvetenskaplig analys*, red. Ulf Hannertz, Rita Liljeström, Orvar Löfgren, Akademilitteratur, Angered, 1982, s.139.

⁷¹ Rönström, 2003, s.47-53.

aktörerna skulle kunna bidra med en frihet och djärvhet som kulturen behöver och de kallar det ”ett kulturens riskkapitalbolag”.⁷²

Man kan tolka det som att denna spänningsfyllda dialektik mellan samhället och konsumenterna gör litteraturstödet illegitimt då det inte tillgodoser den avsedda mottagarens behov. Å andra sidan kan det föra med sig en balans där konsumenterna står för ett nytänkande och politiken för ett bevarande som tillsammans skapar en bred utgivning, där det i slutändan finns något för alla. I och med idén om att en dag finns det en läsare och då ska böckerna finnas där. Denna motsättning kan kopplas till resonemanget om striden mellan högt och lågt som nödvändig för en dynamisk kultur.

Viirman och Johannissons resonemang styrks av Sven Nilsson som menar att den offentliga sektorn skapar en klyfta mellan behov och möjligheter vilket i sin tur förändrar den nya omvärlden. I takt med detta kommer striderna mellan den kulturella offentligheten och kulturindustrin samt kampen mellan det höga och det låga att förpassas i glömska. Han hävdar att det snarare kommer att handla om ”Nobrow”, det vill säga en scen där identitet, subkultur och mainstreamkultur är det som räknas. I enlighet med Horace Engdahls resonemang menar han att högkulturen blir en subkultur bland alla andra. Universella anspråk går inte längre att göra menar Nilsson, och identiteten blir viktigare än kvaliteten. Begreppet ”Nobrow” är en utmaning mot Bourdieus resonemang då det kulturella kapitalet är symboliskt och enligt Nilsson bara har ett värde om det råder enighet i värdesystemet.⁷³

Vidare hävdar Sven Nilsson att det som samhället får är en upplevelseekonomi, eller troligare en uppmärksamhetsekonomi. Detta går att spåra till förlagens marknadsföringsinsatser där varje titel samt författaren blir allt viktigare, vilket behandlas ytterligare i slutet av uppsatsen. Nilsson hävdar att kulturpolitiken inte hänger med i denna nya tid eftersom politikerna fortfarande utgår ifrån högt och lågt, där staten ansvarar för ett professionellt kulturskapande, medan dessa motsatspar förlorar alltmer av sin betydelse hos läsarna och marknaden. Uppdelningen mellan stat/kommun och marknad är fortfarande aktuell, trots att staten sköter finansieringen av vissa boktitlar för att garantera en större mångfald än marknaden kan klara av. Dock menar han att det gör kulturpolitiken orkes/verkningslös vilket kan leda till en friktion där samhället och

⁷²Jenny Johannisson & Ants Viirman, ”Makten över kulturpolitiken”, *Kultursverige 2009*, red. Svante Beckman & Sten Månsson, SweCult/Linköpings universitet, 2008, s.17-19.

⁷³ Nilsson, 2003, s.364.

kulturen redan frångått politiken. Det som behöver komma till skott är en förskjutning från det ideologiska till förmån för ett flöde av marknaden, och skapa en ny diskurs.⁷⁴

Kulturpolitiska mål

I och med 2009 års kulturutredning har alltså den grund som litteraturstödet stått på i över 30 år ifrågasatts och bedömts vara i behov av förändring. Stämmer utredningens förslag då överens med de grundläggande kulturpolitiska målen, eller har även de förändrats?

I huvudbetänkandet av 1968 års Kulturutredning, *Boken* (1974), framhöll man att kulturpolitiken inom litteraturens område ska ge fler människor möjligheter och impulser att läsa bra böcker. Dessutom ska den medverka till att trygga yttrandefriheten för att på så sätt möjliggöra konstnärlig och kulturell förnyelse. Utredningen ansåg även att kulturpolitiken ska verka för att ta tillvara och levandegöra äldre tiders och andra länders litteratur och därigenom trygga den svenska litteraturens fortsatta utveckling.⁷⁵ Detta kan härledas till det centraliserade kulturperspektivet med demokrati i allmänhet och yttrandefrihet i synnerhet som utgångspunkt, där man vill upprätthålla kvalitet i utgivningen.

I litteraturutredningen som tillsattes 1996 och vars förslag lades fram i betänkandet *Boken i Tiden* (1997), menar man att boken och kulturtidskriften har en mycket viktig roll för att uppfylla de kulturpolitiska målen. Detta gäller i synnerhet de som berör demokratifrågor eftersom man såg dessa medier som idealiska medel att ge alla möjlighet till delaktighet i kulturlivet och till kulturupplevelser. Litteraturen utgör också enligt utredarna en del av det kulturarv vi ska bevara och bruka.⁷⁶

Många av de kulturpolitiska målen återfinns i 2009 års kulturutredning, men man har valt att bryta mot två tidigare mycket grundläggande riktlinjer: kvalitetsbegreppet och att motverka kommersialismens negativa verkningar.

⁷⁴ Nilsson, 2003, s.253-255.

⁷⁵ Yrlid Rolf, 1984, s.109.

⁷⁶ *Boken i tiden*, 1997, s.28.

Kommersialism – inte kvalitet?

Utredningens val att stryka konstens kvalitet som kulturpolitiskt mål grundar sig på den osäkerhet som är inneboende i begreppet kvalitet. De menar att innebörden av konstnärlig kvalitet hittills inte kunnat preciseras samt att varje försök att ringa in vad kvalitet är innebär ett etablerande av normer vilka den konstnärliga utvecklingen regelmässigt söker sig bort ifrån för att finna nya uttrycksformer. Utredningen menar vidare att krav på konstnärlig kvalitet har en tendens att gynna etablerade uttrycksformer och etablerade konstnärsgenerationer och att dessa krav utgör en motsättning i förhållande till idén om konstens frihet. Dessutom har man valt att inte föra vidare det gällande målet att kulturpolitiken ska främja konstnärlig förnyelse då man anser att detta görs bäst genom att värna om konstens frihet.⁷⁷

I tidningen *Arena* gör Yael Feiler, fil. dr. i teatervetenskap, ett utspel kring vad hon anser vara missarna i Kulturutredningen. Hon nämner bland annat att kvalitetsbegreppet inte utreds närmare, trots att utredningen kritiserar begreppstolkningen och även kommer med vad hon anser vara bra ståndpunkter, faller de tillbaka i en gammal begreppsvärld. Utredningen visar nämligen på en intressant iakttagelse menar Feiler, den att kvaliteten ständigt är i rörelse och att den är historiskt kontextbunden. Vidare skriver hon att på så vis förbinder utredarna begreppet kvalitet till de rådande normerna i samhället och politiken, i stället för att isolera det och förvisa det till ”konstens autonomi”. Feiler anser att det pågår en ideologisk kamp som tänjer på gränserna mellan konsten och politiken, men att utredningen tycks hamna i gränlandet mellan de två. Hon skriver: ”Så länge föreställningen om konstens autonomi kvarlever – hos politiker och opinionsbildare såväl som hos konstnärerna själva – kan man ifrågasätta huruvida fokus på jämställdhet eller mångfald över huvud taget hör hemma inom ramen för konstens boning”.⁷⁸ Den motsättning som tycks uppstå handlar å ena sidan om en strävan efter konstens frihet, å andra sidan om en tydligare kulturpolitisk styrning. I längden riskerar litteraturstödet att bli ett bidragssystem där man gör sina val utifrån politiska nyttoaspekter istället för att främja konstens frihet. Problematiken som utredningen och kulturpolitiken måste enas kring handlar om vilken kultursyn som ska styra målen. I utredningen kan det tyckas som att man försöker förena det decentraliserade medborgarperspektivet med det kulturprofessionella perspektivet, och

⁷⁷ *Betänkande av Kulturutredningen*, del 2, 2009, s.46-47.

⁷⁸ Yael Feiler, ”Kulturutredningens problem”, *Tidskriften Arena*, hämtad från: <http://www.tidskriftenarena.se/text/2009/03/Kulturutredningens-problem#commentshash1>, publicerad: 20090331, senast kontrollerad: 20050510.

därmed förena en nytto-/popularitetsaspekt med konstens frihet. I *Kultur utan konstnärer* uttalar sig Sveriges Författarförbund om de kulturpolitiska målen. De menar att man i utredningen belägger kulturen med nationalekonomiska krav på att bli samhällsnyttig, det vill säga att kulturen ska styras av efterfrågan istället för att vara utmanande. Enligt Författarförbundet måste kulturen få ha ett egenvärde oavsett om den är utmanande eller kommersiell, och bör därför inte motiveras med nytta.⁷⁹ Det tycks ligga en rädsla hos utredningen när det kommer till att diskutera kvalitet. Därför styr man det snarare mot kulturens nyttoeffekt som kanske anses lättare att mäta.

Konstnärlig kvalitet och konstens frihet har alltså varit två frågor som haft en stark politisk och ideologisk laddning inom kulturpolitiken. Även frågan om kommersialismens negativa verkningar har varit central, vilken nu också föreslås strykas från de kulturpolitiska målen. Den grundläggande orsaken till att man valt att omformulera kulturpolitiken är en uppfattning om att samhället i övrigt genomgått stora förändringar sedan 1970-talet. 1900-talet har enligt utredningen präglats av en ideologisk konfrontation mellan tro på marknad eller tro på statlig styrning och reglering, något som i dagens politiska landskap håller på att ersättas av en allmän medvetenhet om att ett fungerande demokratiskt samhälle behöver såväl offentlighet som marknad.⁸⁰ Detta ligger i linje med den kritik som Sven Nilsson formulerade redan 2003 mot kulturpolitikens tydliga uppdelning mellan ickekommersiell och kommersiell, samt mellan privat och offentlig.⁸¹

Som vi tolkar utredningens betänkande vill man i detta fall åstadkomma en mental omvärdering av de offentliga stödinsatserna, det vill säga att betrakta dem som nödvändiga för den kulturella utvecklingen istället för att motivera dem med att de behövs för att motverka marknadernas sätt att fungera. I grund och botten tycks det främst handla om en vilja att förändra det sätt på vilket vi talar om kulturpolitiken, inte dess egentliga praktik, vilket förtydligas i följande formulering från utredningen:

Allt offentligt kulturstöd kan dock i någon mening sägas vara en korrigerande av marknader, eftersom det ju knappast finns skäl att med offentliga medel ekonomiskt stödja kulturyttringar som klarar sig utan sådant stöd. I den meningen innebär kulturpolitiken som sådan ett erkännande av att samhällets

⁷⁹ KLYS, ”Sveriges Författarförbund”, *Kultur utan konstnärer?*, KLYS, 2009, s.4.

⁸⁰ *Betänkande av Kulturutredningen*, del 2, 2009, s.47.

⁸¹ Se s. 25-26.

kulturliv och kulturyttringar inte enbart kan baseras på marknadens villkor. Det behöver därför inte ytterligare markeras i de kulturpolitiska målen.⁸²

Denna tvetydighet ger uttryck för den konflikt som råder mellan den intellektuella och kommersiella pol som Bourdieu talar om. Staten går in och korrigerar en marknad som ska verka på sina egna villkor för att man värnar om det kulturella kapitalet. Samtidigt tar man i utredningen avstånd från att korrigera marknaden samt det som ansetts bygga upp ett kulturellt kapital, det vill säga kvalitet.

Ändringen kan betraktas som enbart en omformulering av de kulturpolitiska målen samtidigt som det öppnar upp för nya möjliga sätt att utforma litteraturstödet. Vad ändringen i framtiden bär med sig kan vi bara spekulera i. En möjlighet skulle kunna vara att litteraturstöd kan utgå till ett förlag som ger ut en försäljningsmässigt framgångsrik titel av genren kiosklitteratur, där förlagets svaga ekonomi ändå legitimerar stöd. Vi kan också få se ett stöd som baseras på den uppmärksamhetsekonomi som Sven Nilsson nämner.

Ytterligare ett av utredningens argument för att stryka formuleringen kring kommersialismens negativa verkningar är att marknadsvillkoren för kulturellt orienterade produkter i dagens samhälle ändras mycket snabbt som en följd av den digitala tekniken. Detta vänder marknadens tidigare mönster upp och ner. I dagens globala samhälle där information i stor omfattning lagras och sprids digitalt, bortom tid och rum, gäller inte längre samma regler för de ekonomiska villkoren. Vad som är dyrt eller billigt kan förändras mycket snabbt, liksom vad som är lätt- eller svårtillgängligt.⁸³ Vissa av de förändringar som bokbranschen genomgår idag kan dock ses som en konsekvens av kommersialismen, exempelvis Googles inskanning av titlar från hela världen för att kommersiellt sprida litteratur på nätet, men också den illegala nedladdning av e-böcker som sker. Kanske borde Kulturpolitiken även beröra den upphovsrättsproblematik som detta leder till. De upphovsrättspengar som riskerar att inte komma författaren och förlagen till godo, genom exempelvis fildelningen, påverkar förlagens ekonomi på ett nytt sätt. Även bokhandlare kan komma att drabbas av Googleavtalet genom att konkurrensen ökar. Är detta något Kulturrådet bör ta hänsyn till när de fördelar pengar?

⁸² *Betänkande av Kulturutredningen*, del 2, 2009, s.47-48.

⁸³ *Betänkande av Kulturutredningen*, del 2, 2009, s.48.

Det som kvarstår av det ursprungliga syftet med det statliga litteraturstödet är alltså främjandet av kulturell mångfald. I Kulturrådets gällande bedömningsgrunder talar man om mångsidighet istället för mångfald, där strävan efter mångsidighet innebär att man prioriterar debutanter samt geografisk, kulturell och språklig spridning.⁸⁴ I 2009 års kulturutredning vill man ge mångfalden en tydligare plats i politiken. Mångfaldsbegreppet handlar här inte enbart om etnisk tillhörighet utan inbegriper snarare ”alla”.⁸⁵ Frågan är vilken typ av litteratur eller vilka förlag som då kommer beviljas stöd? Leder detta till att stödet blir bredare eller snarare snävare där man ser till vissa språkområden eller minoriteter. Begreppet ”alla” kan vara såväl exkluderande som inkluderande. ”Alla” är ett problematiskt begrepp då det i likhet med kvalitet är ett begrepp som styrs av den som har makt att definiera det. Väljer man till exempel att stödja litteratur från ett underprioriterat språkområde för att på så sätt nå ”alla”, faller samtidigt litteratur från andra språkområden utanför stödet.

De förslag och förändringar som Kulturutredningen lägger fram innebär en tydligare kulturpolitisk styrning, vilken kan komma att underbygga stödets funktion. Enligt Kristoffer Lindh, förläggare på Lindh & co, kan en större politisk styrning komma att leda till en strävan efter det politiskt korrekta på bekostnad av det kvalitetsmässigt önskvärda. Det viktiga enligt honom borde vara vilken kultur som lyfts fram snarare än vem som arrangerar den.⁸⁶

Kvalitet går före behov

Som tidigare nämnts har syftet med litteraturstödet varit att främja en bred och kvalitativ utgivning. Huruvida man uppnått målet är svårt att säga då några djupare undersökningar kring dess praktiska betydelse för förlagen och deras utgivning inte gjorts. År 2002 gjorde förläggaren Kerstin Aronsson en mindre branschundersökning, *Omvärlden 2002 – Kulturrådets omvärldsanalys*, på uppdrag av Kulturrådet. Denna visar att litteraturstödet gör förlagen mer riskbenägna när det kommer till utgivningsbeslut, vilket i sin tur leder till att läsarna, i enlighet med litteraturstödet syfte, får ett större utbud av kvalitativa titlar. Vidare menar Aronsson att litteraturstödet

⁸⁴ <http://www.kulturradet.se/sv/Bidrag/Litteratur/Litteraturstod/Bedomning-av-litteraturstod/>, senast kontrollerad 20090512.

⁸⁵ *Betänkande av Kulturutredningen*, del 2, 2009, s.42.

⁸⁶ Andersson, 2009.

motverkar den tendens som blivit allt vanligare i förlagsvärlden, där man drar ner på det redaktionella arbetet och minskar författarens inflytande. Med litteraturstödet får författarna större möjlighet att samarbeta med förlag i utgivningen av sina böcker. Det är också en fråga om långsiktigt tänkande där litteraturstödet ger det lilla förlaget möjlighet att satsa på kvalificerad skönlitteratur trots att det är en stor investering. Förlagen har i takt med ökade vinstkrav gått ifrån att satsa på författarskap och är allt mer benägna att tänka kortsiktigt kring enskilda titlar – denna obalans menar man att litteraturstödet till viss del kompenserar.⁸⁷ Det Aronsson pekar på är alltså hur den riskbenägenhet och långsiktighet som litteraturstödet bidrar till, styr utgivningen i en mer kvalitativ riktning. Dag Klackenberg och Per Modig menar i inledningen till *Bokbranschen i Sverige* att det i branschen finns vissa idealister och entusiaster som vill trotsa den ekonomiska verkligheten. Dessa vill publicera litteratur i stora upplagor som är allt mer avancerade i sitt innehåll än vad marknaden har behov för. Framförallt menar de att branschen är sårbar och i likhet med Aronsson efterfrågar de en långsiktighet. Ekonomiska och kulturella ambitioner bör harmoniera i en balans.⁸⁸

Vad händer då med utgivningen om de nya målen träder i kraft? Sveriges Författarförbund menar att om man ändrar på litteraturstödet som fungerat hitintills med kvalitetsbegreppet, så finns det en risk att den ickekommersiella litteraturen trängs ut från de större förlagen. Istället hamnar den hos de små förlagen, eller i ett mörkare scenario inte blir utgiven alls. De menar att det i slutändan handlar om den breda, smala och stora litteraturens överlevnad.⁸⁹ Cecilia Wikström, riksdagsledamot för Folkpartiet, håller helt med Sveriges Författarförbund då hon anser att titelstödet är oerhört viktigt för mindre förlag som t.ex. Atlantis och för läsare som vill ha svensk prosa och dramatik. Wikström ser dock inte att litteraturstödet har samma betydelse för stora förlag som Norstedts och Bonniers, men menar ändå att de negativa konsekvenserna av att slopa titelstödet skulle vara en större problematik än att Norstedts och Bonniers får del av anslagen.⁹⁰ Maria Hammrefors på Norstedts förlagsgrupp anser att ett minskat stöd till de stora koncernerna skulle påverka deras utgivning främst av översatt

⁸⁷ *Omvärlden 2002 – Kulturrådets omvärldsanalys*, 2002, s.20.

⁸⁸ Dag Klackenberg & Jonas Modig, "Inledning", *Bokbranschen i Sverige – utvecklingen mellan 1973 och 2003*, Svenska Bokhandlareföreningen & Svenska Förläggareföreningen, Stockholm: 2003, s.5-7.

⁸⁹ Mats Söderlund, Oline Stig, Eva Susso, "Krigsförklaring mot Kulturutredningen", *Dagens Nyheter*, 20090218.

⁹⁰ Sanna Torén Björklund, "FP fimpar förslag om Författarfonden", *Dagens Nyheter*, 20090227.

kvalitetslitteratur – inte minst från språkområden utanför det anglosaxiska och även lyriken, något som hon ser som områden som lätt kan falla bort vid ett minskat stöd.⁹¹

Kristina Ahlinder, VD för Svenska Förläggareföreningen, menar att det viktigaste är att det är kvalitet som styr beviljandet av stödet. Om litteraturstödet blir behovsstyrt skulle vi få en situation där ekonomiskt välskötta förlag utesluts vilket Ahlinder ser som något problematiskt. Anledningen till att Bonniers och Norstedts fått mycket stöd är att de har en högkvalitativ utgivning, som i sig har bidragit till deras storlek och det faktum att de har lyckats finnas kvar så länge.⁹² Detta kan kopplas till Bourdieus resonemang om hur det kulturella kapitalet, i det här fallet deras högkvalitativa utgivning, kan leda till ett ekonomiskt kapital. Bourdieu delar upp det kulturella fältet i olika positioner inom vilka de olika kapitälarna varierar i betydelse. Ju närmre man kommer fältets intellektuella positioner desto större betydelse har det kulturella kapitalet, medan den kommersiella positionen ser mer till det ekonomiska. Såväl inom kulturpolitiken som inom förlagsbranschen pågår en strävan efter att hitta en balans mellan dessa. Det som är intressant med ett förlag som Bonniers är att de genom sin kvalitet och storlek möjligen kan sägas ha hittat ett sätt att framgångsrikt förena dessa positioner. Det blir något motsägelsefullt att de då ska ”straffas” genom att stängas ute från litteraturstödet av grindvakter liknande de som Griswold beskriver.

Ekonomisk prövning

Kulturutredningen föreslår att utgivning som går med vinst inte ska kunna få litteraturstöd, samtidigt som man föreslår att kulturtidskrifter som går med vinst ska kunna få ekonomiskt stöd. I nuläget beviljas enbart stöd till kulturtidskrifter som går med ekonomisk förlust.⁹³ Anledningen till att man vill ändra reglerna gällande kulturtidskrifterna är att man anser att kravet på ekonomisk förlust riskerar att fungera som ett negativt ekonomiskt incitament. Frågan är varför samma sak inte anses gälla inom förlagsbranschen. För ett förlag som ligger på gränsen mellan vinst och förlust kanske förlusten, och med denna ett stöd, i slutändan leder till en tryggare ekonomi än vinsten. Varpå man kanske i ett sådant läge väljer förlust framför en marginell vinst.

En invändning från förlagshåll kring den ekonomiska prövningen är vad man anser vara vikten av att bibehålla ett avstånd mellan makten som fördelar pengarna och

⁹¹ Andersson, 2009.

⁹² Gabriel Byström, ”Till den som har skall vara givet”, *GöteborgsPosten*, 20061121.

⁹³ *Betänkande av Kulturutredningen*, del 2, 2009, s.303-304.

förlagen som tilldelas dem. Förlagen ser det som ett allvarligt problem om ”kulturbyråkraterna” ska ha insyn i varje bokförlags ekonomi. Genom det generella systemet anser man sig få en garanti för att beslut inte ska baseras på huruvida det är ett litet vänsterförlag eller en stor koncern som ger ut dem.⁹⁴ Peter Luthersson, förläggare på Atlantis, menar att utredningen ”bygger om en välfungerande ordning för investering i intellektuell infrastruktur till en socialbyrå”.⁹⁵ Även Förläggareföreningens ställer sig frågande till den ekonomiska bedömningens tillvägagångssätt.

På vilka grunder ska ett förlags ekonomiska förutsättningar bedömas? Vilket underlag ska myndigheten ha som underlag för bedömningen? Kan inte ett litet förlag som har ett eller två bra försäljningsår få litteraturstöd? Ska ett stort förlag som har ett eller två dåliga försäljningsår få stöd?⁹⁶

Dessa frågor är oerhört viktiga men utredningen har inte analyserat hur en ekonomisk prövning ska tillämpas i verkligheten. Frågan om ekonomisk prövning är också en fråga om huruvida litteraturstödet ska vara ett branschstöd eller ett titelstöd. Peter Luthersson menar att om litteraturstödet blir ett branschstöd så bortser man från titeln och därmed litteraturen. Kulturpolitiken är då inte längre till för kulturen.⁹⁷

Sveriges Författarförbund menar att om ansökningar till litteraturstödet baseras på ekonomiska förutsättningar finns risken att de större förlagen avstår från att ge ut smal kvalitetslitteratur. Vidare befarar de att stödet kanske enbart kommer att ges till vissa genrer och att bokmarknadens struktur av maktkoncentration förstärks ytterligare. Därför anser de att litteraturstödet ska fortsätta vara ett titelstöd som är öppet för alla förlag att söka.⁹⁸

Från förlagshåll betraktas inte den ekonomiska prövningen av förlagen som funktionell, däremot finns det vissa som anser att en prövning av den enskilda titeln bör finnas. Richard Herold, förläggare på Atlas, ser att det genom några enkla medel går att komma till rätta med stödet till framgångsrika titlar. Eftersom bokens öde avgörs inom ett par månader kan Kulturrådet tvinga förlagen att förskjuta ansökan om litteraturstöd,

⁹⁴ Andersson, 2009.

⁹⁵ Andersson, 2009.

⁹⁶ *Remissvar – betänkande (SOU:2009:16) Grundanalys, Förnyelseprogram och Kulturpolitikens arkitektur av Kulturutredningen, s. 4.*

⁹⁷ Andersson, 2009.

⁹⁸ KLYS, 2009, s.4.

tills dess att de är säkra på att en bok inte kommer att sälja över den gräns som gäller för att få stöd. Herold menar att om man hade haft en förskjutning skulle exempelvis Klas Östergrens, Maja Lundgrens och Sven Nordqvists senaste böcker inte fått bidrag 2008. Det skulle göra skillnad om de böcker som inte behöver stöd inte får stöd, samtidigt som det genom detta tillgängliggörs mer pengar till de olönsamma titlarna.⁹⁹ Liknande tankegångar återfinns hos Crister Enander på Häggglunds förlag; han ser att det finns ett allvarligt problem bakom det faktum att det är skattemedel som ska fördelas. Enander menar dock att det inte är medlemmarna i referensgruppen som handlar felaktigt, då de är bundna av Kulturrådets bestämmelser. Eftersom kvaliteten ska avgöra vilka titlar som stöds kan de ju inte neka P.O Enquist eller Björn Ranelid. Därför blir det en ojämn fördelning där de stora får allt mer och blir allt girigare, och de små allt mindre. Han anser att direktiven måste skrivas om och att de kommersiellt gångbara titlarna måste vägras stöd.¹⁰⁰

Såväl Herold som Enander är alltså ute efter ett system som på ett bättre sätt än dagens upplagespärren styr stödet från framgångsrika titlar. Däremot är det inte ett branschstöd, liknande det utredningen föreslår, som de efterfrågar. Det komplexa i detta resonemang är den återkommande frågan om kvalitet som bedömningsgrund kontra ekonomiskt behov som bedömningsgrund. Det intressanta är att medan kulturpolitiken varken godtar det borgerliga kulturidealet eller den marxistiska uppfattningen att kritik av den kommersiella populärkulturen är detsamma som förakt inför folket, gör Herold och Enander precis tvärtom. De godtar båda positionerna samtidigt som de vill exkludera de kapitalstarka förlagen som innehar både ekonomiskt och kulturellt kapital. I motsats till dessa borde kanske kulturpolitiken snarare handla om att se sambandet mellan det offentliga och det kommersiella och möjligheterna som uppstår i mötet mellan dem.

Till debatten kan även tilläggas att *Svensk Bokhandel* gjort en mindre undersökning där de kommer fram till att förutom litteraturstödet kan även förlagen söka översättningsbidrag för såväl bästsäljare som smal litteratur från både EU och Nordiska ministerrådet. *Svensk Bokhandel* pekar bland annat på Ellerströms förlag som vinnare där de fått stöd för fyra av sina titlar med en totalsumma på 50 000 kronor från EU, och samtidigt beviljats 40 000 kronor i stöd från Nordbok som ges av Nordiska Ministerrådet. På Nordbok är man medveten om att dubbla bidrag förekommer, och

⁹⁹ Richard Herold, "Litteraturstödet... igen", *Svensk Bokhandel*, nr 10/2008.

¹⁰⁰ Crister Enander, "De fattiga och de rika", *Helsingborgs Dagblad*, 20040122.

menar att normalt ska förlagen meddela om de får stöd på annat håll så att de kan dra tillbaka sitt. Men det sker inte särskilt ofta, skriver *Svensk Bokhandel*.¹⁰¹ Däremot påverkas inte rätten till litteraturstöd av andra beviljade stöd.

En eventuell effekt av den ekonomiska prövningen som inte kommit upp vare sig i utredningen eller i debatten är det bidragsberoende som kan komma att skapas bland de små förlagen. Redan med det nuvarande systemet är många av de mindre kvalitetsförlagen beroende av stödet för sin överlevnad. Elisabeth Grate Förlag som ger ut översatt franskspråkig litteratur, exempelvis nobelpristagaren Le Clezio, fick år 2005 bidrag för hela sin utgivning. Detta motsvarar 63 procent av förlagets totala omsättning.¹⁰² Man kan dock motivera detta beroende med argument som bygger på konstens kvalitet och egenvärde. Förlaget får i detta fall bidrag på grund av dess kvalitativa utgivning som kan sägas bidra till att bevara ett kulturarv. Om stödet istället skulle vara ett branschstöd där förlagets ekonomi, eller snarare brist på sådan, ligger till grund för beviljande kan man fråga sig hur bred den litterära utgivningen skulle bli. Eller hur litteraturens värde, både som fysiskt föremål och som konstyttring, skulle påverkas? Kvalitetsaspekten handlar inte bara om innehållet utan även om den fysiska utformningen samt en diskussion om dess värde som kulturarv.

Det är aldrig de fattiga som gör revolution

Om vi överför Bourdieus resonemang kring konstens banbrytare från författare till förläggare, skulle man kunna säga att det är de stora, rika förlagen som har resurserna och modet att våga satsa på det icke-konventionella. Därmed främjar de vad Kulturutredningen benämner som konstens frihet. Vad händer om det enbart är de ekonomiskt svaga förlagen som får stöd för att ge ut smalare litteratur? De större förlagen fortsätter förmodligen att ge ut kvalitativ litteratur för att underhålla sitt kulturella kapital. Sannolikheten är dock att satsningen kommer försvagas till förmån för de mer kommersiellt framgångsrika titlarna, vilka behövs för att finansiera den smalare och mindre ekonomiskt framgångsrika litteraturen. Maria Hamrefors från Norstedts förlagsgrupp pekar också på den insats de stora förlagen gör i att föra ut författarskapen till läsarna. Denna form av kulturellt ansvarstagande är inte något de

¹⁰¹Ylva Nilsson, "Storsäljare får dubbelt översättningsstöd", *Svensk Bokhandel*, nr 4/2002.

¹⁰²Urban Lindstedt, "Kvalitetsförlag helt beroende av kulturstöd", *Svensk Bokhandel*, nr 17/2006.

kommer upphöra med om de inte får stöd, däremot kommer de inte kunna göra detta på ett lika aktivt sätt.¹⁰³

Ett av argumenten från förlagshåll mot ett slopat titelstödet till förmån för en ekonomisk prövning är att de ekonomiska förutsättningarna för den enskilda boken inte nödvändigtvis är bättre på det stora förlaget än det lilla.¹⁰⁴ Återigen kan en koppling göras till de olika kapitalen som Bourdieu talar om. Anledningen till att de stora blivit stora och fortsätter att växa är att de långsiktigt investerat i litterär kompetens och litterärt kapital. Detta kostar pengar särskilt i en tid då utvecklingen går mot ett ökat utrymme för bästsäljarna och minskat för kvalitetslitteraturen, i synnerhet de översatta titlarna.¹⁰⁵

De bildade och ekonomiskt välbärgade konst- och litteraturrevolutionärer som Bourdieu beskriver hade det gemensamt att de genom sin bakgrund var väl bekanta med ”spelets regler”. De kunde placera sig själva på spelplanen i förhållande till medspelare och motspelare, och de visste hur de skulle placera sina symboliska tillgångar i investeringar som gav maximal utdelning.¹⁰⁶ Utan att dra alltför höga växlar i denna jämförelse menar vi att Bourdieus resonemang påminner om ett av de skäl till att inte utesluta ekonomiskt starka förlag från litteraturstöd, som ett antal svenska förläggare lägger fram i en artikel i *Dagens Nyheter*. De menar att om den översatta kvalitetslitteraturen blir en angelägenhet för ”små, visserligen ambitiösa, men ekonomiskt svaga aktörer, så kommer dess ställning på marknaden att försvagas i motsvarande grad. Därför att det som de stora förlagen inte bryr sig om, det tenderar de stora bokhandlarna, bokklubbarna och till slut också bokläsarna att inte bry sig om”.¹⁰⁷

Carl Michael Edenborg på Vertigo förlag anser inte att detta kan motivera stöd till ekonomiskt starka förlag. Han hävdar att läsarna trots allt skulle intressera sig för utgivningen fast den gavs ut på förlag som Vertigo, H: ström eller Alastor. Problemet är att mediemonopolen äger alla kanalerna själva och kan påverka dessa. Förlagen försvarar gamla ordningar för att de är rädda för de nya små uppstickarna inom branschen som tar på sig en ambitiös utgivning och som ges ut via Internetkanaler.¹⁰⁸

¹⁰³ Andersson, 2009.

¹⁰⁴ Pelle Andersson m.fl., ”Kulturutredningen drar fel slutsats”, *Dagens Nyheter*, 20090304.

¹⁰⁵ Andersson m.fl., 2009.

¹⁰⁶ Bourdieu, 2000, s.25.

¹⁰⁷ Andersson m.fl., 2009.

¹⁰⁸ Carl-Michael Edenborg, ”Stackars Mediemonopol”, hämtad från: <http://vertigomannen.blogspot.com/2009/03/stackars-mediemonopol.html>, publicerad: 20090304, senast kontrollerad: 20090520.

Edenborg menar alltså att ett uteslutande av stora förlag skulle ge en bättre konkurrenssituation för de små förlagen och öka möjligheterna att upplösa den oligopolsituation som råder idag. I detta resonemang tycks dock det stora problemet handla om vem som äger försäljningskanalerna, och därmed når ut med sina titlar, snarare än vilka titlar som ges ut. Frågan är då om litteraturstödet är det rätta medlet för att komma till rätta med denna problematik. Kanske skulle ett utökat distributionsstöd eller ett marknadsföringsstöd bidra till en bättre plattform för ett rikt och tillgängligt litteraturutbud.

Bourdieu's teori kan ifrågasättas utifrån Edenborgs resonemang om de stora förlagens motstånd gentemot de små. De stora förlagen betraktar således de mindre som ett hot, kanske för att de i sin position som uppstickare har större frihet att utmana de rådande normerna. På så vis kan man påstå att de små förlagen trots sina knappa resurser kan göra "revolution". Likaså kan man tillskriva konsumenterna "revolutionära" möjligheter. De Certeau, fransk filosof och samhällsvetare, menar att konsumenterna bjuder på faktiskt motstånd genom att de svarar med temporalt inriktade taktiker. De Certeau hävdar att dessa taktiker inte är kopplade till ett " eget" rum utan till den andres rum som är genomsyrat och organiserat av den andres makt. Genom att konsumenten konsumerar blir den även en form av producent. I och med det har den möjlighet att manipulera gränserna och ta sig in i den makt som innehas av institutionerna. "Taktikern utnyttjar sprickor i helheten, överraskningseffekten och osynligheten precis som gerillamotståndaren." Den är enligt de Certeau, de svagas konststart.¹⁰⁹

Vilka får stöd?

År 2007 delades totalt 37 miljoner kronor ut i litteraturstöd. 71 procent av dessa gick till förlag som fått pengar varje år. Till förlag som bara fick bidrag under ett år utgick 1,7 miljoner kronor. Till de förlag som fick mest 2007 hör:

1. Albert Bonniers (2,3 mkr)
2. Atlantis (2,2 mkr)
3. Norstedts (2,1 mkr)

¹⁰⁹ Erling Bjurström, Johan Fornäs & Hillevi Ganetz, *Det kommunikativa handlandet. Kulturella perspektiv på medier och konsumtion*, Nora: Nya Doxa, 2000, s.47.

4. Alfabet (1,4 mkr)
5. W & W (1,0 mkr)
6. Ordfront (1,0 mkr)
7. Symposium (0,7 mkr).¹¹⁰

Som tidigare framgått utgår mest stöd till marknadsledande förlag som Albert Bonniers och Norstedts. Förklaringen till Atlantis höga placering kan antas vara deras ständiga satsning på kvalitet i utgivningen, inte bara innehållsmässigt utan även gällande bokens fysiska form, allt från formgivning till läsbarhet, papperskvalitet och trådheftning istället för limning.¹¹¹ Även Alfabet, ett självständigt förlag som inte tillhör någon av de stora förlagsgrupperna, tillhör kategorin förlag som har kvalitet som ledstjärna.¹¹² Likaså Wahlström och Widstrand vars målsättning är att ”ge ut god litteratur och välskrivna böcker som utmärker sig för det skönlitterära innehållet, stilen eller för en viktig diskussion av aktuella fenomen”.¹¹³ Ordfront å sin sida är unikt på den svenska bokmarknaden då det är det enda stora förlag som ägs av en ideell förening.¹¹⁴

Att dessa stora förlag hör till dem som får mest i bidrag kan alltså dels förklaras med att de håller sig med en kvalitativ utgivning, men också att de i egenskap av stora också ger ut ett stort antal titlar per år och därför kan söka stöd för fler titlar än små förlag vilket kan återkopplas till Kristina Ahlinders som menar att det är kvaliteten som ska styra.¹¹⁵

Vi har tittat på statistik om vilka nya skönlitterära böcker som fick distributionsstöd från Kulturrådet under 2007, med uppdelning i de fyra perioderna februari, juni, september och november. Totalt kom 927 ansökningar in varav 506 bifölls, 406 avslogs och 15 återkallades. Stödbeloppet uppgick till totalt 23 456 895 kronor. Albert Bonniers sökte stöd för 82 titlar och fick stöd för 46 vilket motsvarar 2 306 772 kronor. Norstedts å sin sida sökte stöd för 69 titlar varav 40 beviljades. Deras totala stödbelopp uppgick till 2 094 029.¹¹⁶

Av samtliga litteraturstödda titlar för år 2007 finns endast en med på den årstopplista som presenteras i *Svensk Bokhandel*, vilken var debutanten Linda Olssons *Nu vill jag*

¹¹⁰ Lars Schmidt, ”Kulturrådet vill slopa titelstöd”, *Svensk Bokhandel*, nr 15/2008.

¹¹¹ <http://www.atlantisbok.se/> senast kontrollerad: 20090511.

¹¹² <http://www.alfamedia.se/data/198.asp>. senast kontrollerad: 20090511.

¹¹³ <http://www.wwd.se/Om-forlaget/>. senast kontrollerad: 20090511.

¹¹⁴ <http://www.ordfront.se/Bocker.aspx>. senast kontrollerad: 20090511.

¹¹⁵ Se s.32 i uppsatsen.

¹¹⁶ Ågren 2009, se bilaga 3.

sjunga dig milda sånger utgiven på Albert Bonniers förlag.¹¹⁷ Ingen av de övriga litteraturstödda titlarna återfinns på *Svensk Bokhandels* årstopplistor 2006–2008.

Linda Olssons debutroman trycktes i 7000 exemplar i den första inbundna upplagan och har fram till idag sålt över 330 000 exemplar. Av dessa är över 50 000 inbundna, över 260 000 i pocket, närmare 7 000 exemplar i olika ljudboksformat, samt en del övrigt i olika specialupplagor i samarbete med olika bokhandelskedjor.¹¹⁸ Med hänvisning till upplagespärren beviljade Kulturrådet därför bara ett halverat stödbelopp till Albert Bonniers förlag. Då *Nu vill jag sjunga dig milda sånger* beviljades stöd 2007 gällde alltså inte den praxis att inte prioritera skönlitterära titlar med en förstaupplaga på över 5000 exemplar på originalspråk som infördes 2009.¹¹⁹

I anslutning till den kritik som riktats mot att försäljningsmässigt framgångsrika titlar får litteraturstöd visar denna undersökning att väldigt få av de titlar som får stöd når topplistorna – därmed inte nödvändigtvis sagt att de inte säljer bra. Då möjligheterna att förutspå en titels eventuella försäljningsframgångar är begränsade blir debatten kring framgångsrika och litteraturstödda titlar något missvisande. Hur ska Kulturrådet kunna bedöma en titels framtid hos läsaren? En titel som inte förväntas gå med framgång och därmed i första upplagan bara trycks upp i 4000 exemplar, samt får stöd, kanske visar sig bli en storsäljare, varpå man trycker upp stora andra och tredjeupplagor. Att så sker är dock ingenting som Kulturrådet kan ha invändningar mot då upplagespärren enbart gäller första upplagan.

Vidare kan man fråga sig varför kritikerna i debatten anser att det är negativt när en titel som fått stöd, och därmed anses vara av hög litterär kvalitet, blir populär bland läsarna. Är inte målet med litteraturstödet att främja kvalitetslitteraturen och öka dess läskrets? Undersökningen pekar på att de litteraturstödda titlarna inte domineras av bästsäljare. Därför kan man fråga sig huruvida det är ett legitimt skäl för att införa behovsprövning. Om man ändå vill komma till rätta med detta skulle ett alternativ kunna vara att förlagen blir återbetalningsskyldiga i de fall där en titels försäljningsresultat överstiger en viss gräns inom en viss tid. Ett kontrollsystem skulle

¹¹⁷”SvB:s årstopplista 2006 - svensk skönlitteratur”, *Svensk bokhandel*, <http://www2.svb.se/Topplistor/2006/147386>, publicerad 20070202, senast kontrollerad: 20090520, se bilaga 1.

¹¹⁸ Mailkorrespondens med Martin Ahlström, marknadsansvarig Albert Bonniers förlag, 20090508.

¹¹⁹ Ågren, 2009.

kunna införas där förlagen är skyldiga att rapportera in försäljningsresultaten samt upplagesiffrorna under det första året. Det är intressant att detta inte kommit upp som ett förslag varken från Kulturutredningen, kulturrådet eller från förlagen. Anledningen till detta kan vara att Kulturrådet inte anser sig ha den administrativa kapaciteten. Förlagen å sin sida värnar om sitt stöd så mycket att de ogärna diskuterar litteraturstödet alternativa lösningar, om det inte finns en uppenbar och aktuell risk att de blir av med rätten att söka stöd. Få vill bita den hand som föder en. Denna rädsla för förändring kan i slutändan leda till ett stöd som förlorat sin legitimitet.

Alternativa vägar för litteraturstödet

Debatten kring litteraturstödet har främst kommit att handla om huruvida man ska behålla det gamla systemet eller anta de förslag som 2009 års Kulturutredning lagt fram. Medan förlagen och politikerna står och tvekar mellan det enda eller det andra kanske man dock missar ett tredje alternativ. Det vill säga, är litteraturstödet i sin utformning inaktuellt i dag? Finns det andra former av stödåtgärder som skulle ge mer effekt?

Marknadsföring utgör en stor ekonomisk utgift för små förlag med knappa marginaler, likaså distributionen.¹²⁰ Vad spelar det då för roll att man får ett stöd för produktion av en titel om man sedan inte når ut till läsarna. Kan man till exempel genom marknadsföringsåtgärder motverka att den statligt stödda litteraturen blir hyllvärmare, eller med andra ord lyfta fram och på ett lockande sätt presentera de aktuella böckerna? Skulle detta tillsammans med ett distributionsstöd kunna vara ett alternativ?

Tidigare ansåg man att varje bok var unik och att varumärket var associerat med dess titel. Idag är tiden en annan med bästsäljare som Jan Guillou, Liza Marklund och Camilla Läckberg, där dessa även ska synas i debattsoffor, bloggar och nyhetsprogram för att sälja fler exemplar av sina böcker. Genom författarna har även maktpositionen för förlagen stärkts, och fenomenet har även kommit att inbegripa huvudkaraktärerna i romanen. Detta har lett till att det skapats en uppmärksamhetskonkurrens och därför har även betydelsen av riktad och selektiv marknadsföring och PR i bokbranschen ökat. Det har tagit sig uttryck i att förlagen bland annat använder sig av strategier i nyhetsmedia. Rabatterna till bokhandlare som köper in stora mängder har ökat – likaså den köpta

¹²⁰ Ylva Nilsson, ”Distributionskostnader hot mot småförlagen”, *Svensk Bokhandel*, nr 9/2002.

exponeringen i bokhandeln av titeln. Bengt Brodin, docent i företagsekonomi, skriver i en rapport från Förläggareföreningen att beroendet mellan bokhandeln och förlagen kommer att öka. De båda kommer att stå för att stärka marknadsföringen av vissa titlar, där fokus även kommer att ligga på vad kunden efterfrågar. Brodin menar att marknadsföringskostnaderna i bokbranschen både kommer att öka och differentieras, vilket innebär att marknadsföringen får en allt viktigare roll för förlagens överlevnad. I och med uppmärksamhetsekonomin gäller det att synas och kännas igen, något som även Sven Nilsson pekar på.¹²¹

Vi ser en möjlighet i att litteraturstödet skulle kunna övergå till att vara ett marknadsföringsstöd, eftersom att även om titlar av värde, rent kulturellt, historiskt eller samhälleligt stöds så fattas fortfarande en synlighet för dessa titlar. Förlag, stora som små skulle därför ha en större chans att skaffa läsare och nya kunder både till de litteraturstödda titlarna såväl som deras andra utgivning. Titlarna hade kunnat få en speciell plats i bokhandeln, där de även kan rangordnas i en topplista efter utlåning på biblioteken eller *Svensk Bokhandels* försäljningslista. Detta ger även de små förlagen en möjlighet att inta en maktposition gentemot de stora förlagen Bonniers och Norstedts, genom att de små får möjlighet att skapa sig ett namn i folks medvetande.

För att marknadsföringsstödet ska få önskad effekt kan det vara nödvändigt med ett kompletterande distributionsstöd. Kerstin Aronssons utredning, *Omvärlden 2002*, pekar på att de stora och etablerade distributörerna vill ha färre kunder samtidigt som bokhandeln i allt mindre utsträckning köper in böcker direkt från förlagen. Detta innebär att en mängd förlag står utan distributör vilket enligt Aronsson kan få förödande konsekvenser för läsare och förlag.¹²² En problematik liknande den Edenberg lyfter fram, nämligen att det är svårt för de små förlagen att distribuera. Kanske kan det maktmönstret brytas genom ett utökat distributionsstöd. Det distributionsstöd som ingår i litteraturstödet idag gäller bara distribution till biblioteken. Å andra sidan har de små förlagen möjlighet att vinna marknadsandelar via Internetkanalerna, som kanske majoriteten av deras läsare använder sig av.

Bengt Brodin lyfter fram ännu ett argument för ett marknadsföringsstöd. Han menar att de ökade och differentierade marknadsföringskostnaderna kan komma att leda till en minskning av utgivningens bredd och variation. Då bokutgivningen handlar om att

¹²¹ Bengt Brodin, "Boksektorn i framtiden", *Bokbranschen i Sverige*, Svenska Bokhandlareföreningen & Svenska Förläggareföreningen, 2003, s.72-78.

¹²² *Omvärlden 2002 – Kulturrådets omvärldsanalys*, 2002, s.21.

presentera nyheter, och kunden ofta vill ha ett brett och varierat urval, är analys och marknadsföring ett nödvändigt medel för att upprätthålla en variation i utbudet. Om de stora inte förstår detta kommer nya mindre förlag att korrigera misstagen.¹²³ För att kunna göra detta krävs dock kapitaltillgång och ett brett nätverk. Peter Curman, som har suttit i Kulturrådet, går i liknande spår och menar att det borde finnas ett marknadsföringsstöd till bokhandeln för titlar som är litteraturstödda för att dessa ska lyftas fram och verka i det publika ögat.¹²⁴ Ett liknande förslag lyfts fram i Kerstin Aronssons utredning. Hon menar att det skulle behövas en professionell organisation för att marknadsföra och sprida svenska böcker utomlands.¹²⁵

Stödets syfte uppfylls genom att det tillgängliggör både svensk och översatt litteratur som läsaren kanske inte hade fått tillgång till annars. På så vis bidrar det till att bredda utgivningen. Samtidigt kan man se att det finns luckor såväl i stödets nuvarande utformning som i de förslag som 2009 års Kulturutredning lägger fram. Frågan är om det kan finnas en alltigenom tillfredställande lösning på problemet. För att kunna avgöra hur stödet ska utformas för att uppfylla sitt syfte krävs dock att man är medveten och enig om detta, det vill säga för vem det finns till – för läsaren, litteraturen eller förlagen. Genom att kulturproducenter lyfter fram det till debatt synliggörs det också för läsarna, vilka i egenskap av kulturkonsumenter kanske borde släppas in mer i debatten.

Sammanfattning

Litteraturstödet infördes 1975 och har i grunden varit oförändrat sedan dess. I dag har alla förlag, stora som små, rätt att söka stöd eftersom man utgår ifrån kvaliteten på titlarna och man vill därmed stimulera ny utgivning. I 2009 års Kulturutredning vill man istället införa en ekonomisk prövning av förlagen.

När litteraturstödet diskuteras kan man inte utesluta diskussioner kring högt och lågt inom kulturen, i och med det sker en tillämpning av Bourdieus fältteori och även ett litteratursociologiskt perspektiv. Inom bokbranschen sker således en växelverkan mellan kulturell och ekonomisk samexistens, där både marknaden och litteraturens

¹²³ Brodin, 2003, s.75.

¹²⁴ Peter Curman, "Hinner man rädda boken?", *Folket i Bild*, nr 8-9/2007.

¹²⁵ *Omvärlden 2002 – Kulturrådets omvärldsanalys*, 2002, s.21.

kulturella värde spelar in. Problemen är många i den nya utredningen. Framförallt ställs syftet med litteraturstödet på sin spets då det blir en fråga om huruvida stödet ska vara till för litteraturen eller för branschen. Detta leder till ytterligare polariseringar mellan kulturens nyttovärde och dess frihet som utmanande och kontroversiell. Det uppstår ideologiska och politiska konflikter när staten går in och korrigerar en marknad som ska verka på sina egna villkor, samtidigt som man bör se till att den kvalitativa och ofta smala litteraturen får möjlighet att nå läsarna.

Uppsatsen berör de ovan nämnda delarna och utreder hur scenariot skulle se ut om det nya systemet för litteraturstödet träder i kraft. I samband med detta uppkommer också frågor kring vem som har makten att definiera och premiera kvalitativ litteratur. Detta föranleder frågan om vem som är producent av god smak och därmed har en exkluderande eller inkluderande roll. Från förlagshåll är man rädd att en ekonomisk prövning kan komma att påverka utgivningen av översatt kvalitetslitteratur och lyrik. Utredningen menar dock att en behovsprövning skulle innebära en mer rättvis fördelning av bidragsanslagen. Litteraturstödet är idag ett utgivningsstöd, men problemen inom bokbranschen handlar dock inte bara om att kunna finansiera utgivningen av en titel utan också att kunna tillgängliggöra den för läsarna. Ett alternativ till litteraturstödet skulle därför kunna vara ett marknadsföringsstöd. Detta skulle öka möjligheterna för de små förlagen att bättre nå ut till läsarna samt stärka sitt varumärke – en åtgärd som skulle kunna främja konkurrensen i en bransch där de stora förlagen har kontrollen över försäljningskanalerna.

Framtida forskning

Det råder en brist på forskning kring litteraturstödet och kulturpolitiken. En slutsats som Carl Johan Kleberg drar i Kultursverige 2009 är att det behövs ett nytt organ inom kulturområdet för utvärdering och forskningsstimulans.¹²⁶ Han menar att det inte kan vara önskvärt att starta stora kulturutredningar varje gång vi byter regering. Man borde istället ha ett kulturinstitut för att få en mer kontinuerlig forskning på kulturområdet samt få mer samspel mellan forskning och kulturliv. Det anses olämpligt att samma

¹²⁶ Kleberg, 2008, s.164.

organ som fördelar bidrag samtidigt utvärderar effekterna av det.¹²⁷

Vi ser ett behov av en mer djupgående och opartisk forskning kring konsekvenserna av de förändringar som sker inom bokmarknaden och den reella betydelse som litteraturstödet har. I detta ingår även den upphovsrättsproblematik som de nya medierna har fört med sig. Hur påverkas exempelvis förlagens ekonomi av detta och hur kan man åtgärda problemet? Vidare skulle det behövas en utökad statistik kring vilka som beviljas litteraturstöd samt hur dessa titlar går försäljningsmässigt, vilket skulle resultera i ett bra underlag såväl för branschen som för kulturutredarna. När man nu vill införa ett mångfaldsbegrepp är det också viktigt att det finns statistik på hur mångfalden ser ut inom kulturens område så att man kan jämföra med andra länders kulturliv.

¹²⁷ Kleberg, 2008, s.168-169.

Källförteckning

Tryckta källor

Ahlinder Kristina, "Läsning och utlåning", *Bokmarknaden* 2007, Svenska Förläggareföreningen, Stockholm, 2007.

Andersson Pelle m.fl., "Kulturutredningen drar fel slutsats", *Dagens Nyheter*, 20090304.

Andersson Sus, "Nytt litteraturstöd sågas av branschen", *Svensk Bokhandel*, nr 3/2009.

Ang Ien, "Dallas och masskulturideologin", *Samtidskultur: karaoke, karnevaler och kulturella koder*, red. Johansson Thomas m.fl., Nya Doxa, Nora, 1999.

Betänkande av Kulturutredningen, SOU 2009:16, del 2 Förnyelseprogram.

Billgren Ernst, *Vad är konst & 100 andra jätteviktiga frågor*, Bokförlaget Langenskiöld, Stockholm, 2008.

Bjurström Erling, Fornäs Johan & Ganetz Hillevi, *Det kommunikativa handlandet. Kulturella perspektiv på medier och konsumtion*, Nora: Nya Doxa, 2000.

Blomgren Roger, "Från hot till möjlighet - om kulturindustrin och kulturpolitiken", *Kultursverige 2009*, red. Beckman Svante & Månsson Sten, SweCult/Linköpings universitet, 2008.

Boken i tiden – betänkande av utredningen om boken och kulturtidskriften, SOU 1997:141.

Bourdieu Pierre, *Konstens regler*, Brutus Östlings Bokförlag Symposion, Eslöv: 2000.

Broady Donald & Palme Mikael, "Inträdet", *Litteratursociologi – Texter om litteratur och samhälle*, red. Furuland Lars & Svedjedal Johan, Studentlitteratur, Lund, 1997.

Brodin Bengt, "Boksektorn i framtiden", *Bokbranschen i Sverige*, Svenska Bokhandlareföreningen & Svenska Förläggareföreningen, 2003.

Byström Gabriel, "Till den som har skall vara givet", *GöteborgsPosten*, 20061121.

Curman Peter, "Hinner man rädda boken?", *Folket i Bild*, nr 8-9/2007.

Enander Crister, "De fattiga och de rika", *Helsingborgs Dagblad*, 20040122.

Engdahl Horace, "Högkultur som subkultur?", *Sydsvenska Dagbladet*, 20060402.

Griswold Wendy, "Aktuella tendenser inom litteratursociologin", *Litteratursociologi – texter om litteratur och samhälle*, red. Furuland Lars & Svedjedal Johan, Studentlitteratur, Lund, 1997.

Hammren A-C, ”Pröva nya vägar”, *Framsidan*, nr 2/2004.

Hannertz Ulf, Liljeström Rita, Löfgren Orvar, ”Förord”, *Kultur och Medvetande - En tvärvetenskaplig analys*, red. Hannertz Ulf, Liljeström Rita, Löfgren Orvar, Akademilitteratur, Angered, 1982.

Herold Richard, ”Litteraturstödet...igen”, *Svensk Bokhandel*, nr 10/2008.

Jansson André, *Mediekultur och Samhälle*, Studentlitteratur, Lund, 2002.

Johannisson Jenny & Viirman Ants, ”Makten över kulturpolitiken”, *Kultursverige 2009*, red. Beckman Svante & Månsson Sten, SweCult/Linköpings universitet, 2008.

Kleberg Carl Johan, ”Frågan om kulturpolitiken lyckats”, *Kultursverige 2009*, red. Beckman Svante & Månsson Sten, SweCult/Linköpings universitet, 2008.

Klackenberg Dag & Modig Jonas, ”Inledning”, *Bokbranschen i Sverige – utvecklingen mellan 1973 och 2003*, Svenska Förläggareföreningen, 2003.

KLYS, ”Sveriges Författarförbund”, *Kultur utan konstnärer?*, KLYS, 2009.

Köping Ann Sofie, ”Kulturpolitik – för vem?”, *Teatertidningen*, nr 4/2008.

Liljeström Rita, ”Hur är kulturen förankrad i samhället”, *Kultur och Medvetande - En tvärvetenskaplig analys*, red. Hannertz Ulf, Liljeström Rita, Löfgren Orvar, Akademilitteratur, Angered, 1982.

Lindsköld Linnéa, ”Litteraturstödet i Kulturutredningens betänkande”, *Vad vill Kulturutredningen?*, red. Anders Frenander, Centrum för kulturpolitisk forskning, Borås 2009.

Lindstedt Urban, ”Kvalitetsförslag helt beroende av kulturstöd”, *Svensk Bokhandel*, nr 17/2006.

Nilsson Sven, *Kulturens nya vägar*, Polyvalent, Malmö, 2003.

Nilsson Sven i (red.) Hannerts, Liljeström, Löfgren, ”Kulturpolitik och forskning”, *Kultur och Medvetande - En tvärvetenskaplig analys*, Akademilitteratur, Angered; 1982.

Nilsson Ylva, ”Litteraturens störsäljare finansieras med skattepengar”, *Svensk Bokhandel*, nr 17/2001.

Nilsson Ylva, ”Störsäljare får dubbelt översättningsstöd”, *Svensk Bokhandel*, nr 4/2002.

Nilsson Ylva, ”Distributionskostnader hot mot småförlagen”, *Svensk Bokhandel*, nr 9/2002.

Nilsson Ylva, ”Kvalitet känns i kroppen”, *Svensk Bokhandel*, nr 16/2004.

Omvärlden 2002 – Kulturrådets omvärldsanalys, 2002.

Persson Magnus, *Kampen om högt och lågt*, Brutus Östlings Bokförlag Symposium, Eslöv, 2002.

Peterson Bo, *Välja & Sälja – förlagshistoriska studier*, Norstedts Förlag, Stockholm, 2003.

Remissvar – betänkande (SOU:2009:16) Grundanalys, Förnyelseprogram och Kulturpolitikens arkitektur av Kulturutredningen.

Rönström Thomas, ”Branschstöd med kulturpolitiska förtecken”, *Bokbranschen i Sverige – utvecklingen mellan 1973 och 2003*, Svenska Bokhandlareföreningen & Svenska Förläggareföreningen, Stockholm, 2003.

Schmidt Lars, ”Kulturrådet vill slopa titelstöd”, *Svensk Bokhandel*, nr 15/2008.

Strandberg Hans, ”Fortsatt oklart om nya litteraturstödet”, *Svensk Bokhandel*, nr 23/1998.

Strandberg Hans, ”Förläggarna vill ändra distributionsstöd”, *Svensk Bokhandel*, nr 2/1999.

Svedjedal Johan, ”Det litteratursociologiska perspektivet”, *Litteratursociologi – Texter om litteratur och samhälle*, red. Furuland Lars & Svedjedal Johan, Studentlitteratur, Lund, 1997.

Söderling Fredrik, ”Tunga aktörer sågar Kulturutredningen”, *Dagens Nyheter*, 20090512.

Söderlund Mats, Stig Oline, Susso Eva, ”Krigsförklaring mot Kulturutredningen”, *Dagens Nyheter*, 20090218.

Torén Björklund Sanna, ”FP fimpar förslag om Författarfonden”, *Dagens Nyheter*, 20090227.

Yrlid Rolf, *Litteraturens villkor*, Författarförlaget, 1 uppl. 1984.

Yrlid Rolf, *Litteraturens Villkor* (1984), Studentlitteratur, Lund: 2 uppl. 1990.

Zorn Henriette, ”Strid kring brist på litteraturstödspengar”, *Svensk Bokhandel*, nr 21/2003.

Otryckta källor

Edenborg Carl-Michael, ”Stackars Mediemonopol”, hämtad från: <http://vertigomannen.blogspot.com/2009/03/stackars-mediemonopol.html>, publicerad: 20090304, senast kontrollerad 20090520.

Feiler Yael, ”Kulturutredningens problem”, *Tidskriften Arena*, hämtad från: <http://www.tidskriftenarena.se/text/2009/03/Kulturutredningens-problem#commentshash1>, publicerad: 20090331, senast kontrollerad: 20050510.

Strandberg Klara, ”Snart avskaffas Kulturrådet”, *ETC*, hämtad från: <http://www.etc.se/19943/snart-river-regeringen-kulturradet/?print=1>, Publicerad 20090130, senast kontrollerad: 20090512.

<http://www.kulturradet.se/sv/Bidrag/Litteratur/Litteraturstod/>, senast kontrollerad: 20090512.

<http://www.kulturradet.se/sv/Om-Kulturradet/Organisation/Arbetsgrupper/Arbetsgruppen-for-stod-till-skonlitteratur/>, senast kontrollerad: 20090512.

<http://www.kulturradet.se/sv/Bidrag/Litteratur/Litteraturstod/Bedomning-av-litteraturstod/>, senast kontrollerad: 20090512.

”SvB:s årstopplista 2006 - svensk skönlitteratur”, *Svensk bokhandel*, <http://www2.svb.se/Topplistor/2006/147386>, publicerad 20070202, senast kontrollerad: 20090520.

”SvB:s årstopplista 2007 – svensk skönlitteratur”, *Svensk bokhandel*, <http://www.svb.se/Topplistor/2007/154662>, publicerad: 20080207, senast kontrollerad: 20090520.

”SvB:s årstopplista 2008 – svensk skönlitteratur”, *Svensk bokhandel*, <http://www.svb.se/Topplistor/154237/177579>, publicerad: 20090122, senast kontrollerad: 20090520.

<http://www.atlantisbok.se/> senast kontrollerad: 20090511.

<http://www.alfamedia.se/data/198.asp> senast kontrollerad: 20090511.

<http://www.wwd.se/Om-forlaget/> senast kontrollerad: 20090511.

<http://www.ordfront.se/Bocker.aspx> senast kontrollerad: 20090511.

Mailkontakter

Ahlström Martin, marknadsansvarig Albert Bonniers förlag, 20090508.

martin.ahlstrom@bonnierforlagen.se

Ågren Maria, avdelningen för konst och kultur, Statens kulturråd, 20090513.

maria.agren@kulturradet.se

Bilaga 1

SvB:s Årstopplista 2006 – Skönlitteratur

1. Madame terror - Jan Guillou, Piratförlaget
2. Nobels testamente - Liza Marklund, Piratförlaget
3. Flickan som lekte med elden - Stieg Larsson, Norstedts
4. Gåtornas palats - Dan Brown, Albert Bonniers Förlag
5. Olycksfågeln - Camilla Läckberg, Forum
6. Sucka mitt hjärta men brist dock ej - Mark Levengood, Piratförlaget
7. Svart stig - Åsa Larsson, Albert Bonniers Förlag
8. Människa utan hund - Håkan Nesser, Albert Bonniers Förlag
9. Svinalängorna - Susanna Alakoski, Albert Bonniers
10. Mannen som dog som en lax - Mikael Niemi, Norstedts

11. Dödslängtan - Björn Hellberg, Ordupplaget
12. Den siste tempelriddaren - Raymond Khoury, Prisma
13. Mias hemlighet - Maria Eriksson, Ordupplaget
14. Nu vill jag sjunga dig milda sånger - Linda Olsson, Albert Bonniers Förlag
15. Jenny - Jonas Gardell, Norstedts
16. Italienska skor - Henning Mankell, Leopard förlag
17. Kejsaren: Krigets gudar - Conn Iggulden, Albert Bonniers Förlag
18. Vänaste land - Åke Edwardson, Norstedts
19. Kalaharis skrivmaskinskola för män - Alexander McCall Smith, Damm
20. Linda: som i Lindamordet - Leif G W Persson, Piratförlaget

SvB:s Årstopplista 2007 – Skönlitteratur

1. Luftslottet som sprängdes - Stieg Larsson, Norstedts
2. Tyskungen - Camilla Läckberg, Forum
3. Livstid - Liza Marklund, Piratförlaget
4. Faller fritt som i en dröm - Leif GW Persson, Albert Bonniers
5. En helt annan historia - Håkan Nesser, Albert Bonniers
6. Fienden inom oss - Jan Guillou, Piratförlaget
7. Norrlands Akvavit - Torgny Lindgren, Norstedts
8. Tusen strålande solar - Khaled Hosseini, Wahlström & Widstrand
9. Sucka mitt hjärta men brist dock ej - Mark Levengood, Piratförlaget
10. Skugga - Karin Alvtogen, Natur och Kultur

11. Svinalängorna - Susanna Alakoski, Albert Bonniers
12. I denna ljuva sommartid - Mari Jungstedt, Albert Bonniers
13. Lyckans hjul - Kajsa Ingemarsson, Norstedts
14. Profésamlaren - Björn Hellberg, Lind & Co
15. Flickan som lekte med elden - Stieg Larsson, Norstedts
16. Flickan under gatan - Roslund & Hellström, Piratförlaget
17. Är det någon där? - Marian Keyes, Norstedts
18. Tröstaren - Karin Wahlberg, Wahlström & Widstrand

19. Skumtimmen - Johan Theorin, Wahlström & Widstrand
20. I muntra damers sällskap - Alexander McCall Smith, Damm

SvB:s Årstopplista 2008 – Skönlitteratur

1. Aldrig fucka upp - Jens Lapidus, Wahlström & Widstrand
2. Men inte om det gäller din dotter - Jan Guillou, Piratförlaget
3. Sjöjungfrun - Camilla Läckberg, Bokförlaget Forum
4. Kinesen - Henning Mankell, Leopard Förlag
5. En plats i solen - Liza Marklund, Piratförlaget
6. Den som dödar draken - Leif G. W. Persson, Albert Bonniers Förlag
7. Tusen strålande solar - Khaled Hosseini, Wahlström & Widstrand
8. Till dess din vrede upphör - Åsa Larsson, Albert Bonniers Förlag
9. Sonat till Miriam - Linda Olsson, Albert Bonniers Förlag
10. Nattfåk - Johan Theorin, Wahlström & Widstrand

Bilaga 2

Statens kulturråd 2007-02-06

Nya böcker med distributionsstöd från Kulturrådet - Februari 2007 (267 titlar)

- Aczel, Amir D. Descartes hemliga anteckningar Fahrenheit bokförlag 91-975265-9-3
- Adami, Hans-Olov; Grönberg, Henrik; Holmberg, Lars Prostatacancer Karolinska Institutet University Press 91-85565-03-2
- af Klintberg, Bengt Svensk Fluxus/ Swedish Fluxus Rönnells Antikvariat AB 91-975485-5-3
- af Klintberg, Bengt Ord i snön Ellerströms Förlag 91-72471-58-1
- Agnihotri, Anita Dagar i Mahuldiha Bokförlaget Tranan 91-85133-44-2
- Ahlander, Dag Sebastian Fönster mot kosmos Natur och Kultur 91-27-10591-1
- Ahndoril, Alexander Regissören Albert Bonniers Förlag 91-0-011048-5
- Aldana, Patricia, (red.) Under månens trollmakt Eriksson & Lindgren Bokförlag 91-85199-32-X
- Almqvist, Carl Jonas Love Otryckta verk 1806–1817 Svenska Vitterhetssamfundet 91-7230-126-0
- Andersson, Per J Moderna Indien Alfabeta Bokförlag 91-501-0721-6
- Arai, Ryoji Sussa och Natti Alfabeta Bokförlag 91-501-0703-8
- Arnold, Dana Konstvetenskap — en introduktion Raster Förlag 91-87215-75-6
- Augustinus Tolkning och retorik Artos bokförlag 91 7580 269-4
- Ayala, Francisco Tillvarons ironier Östlings bokförlag Symposion 91-7139-741-8
- B. Yehoshua, Abraham Den befriade bruden Brombergs Bokförlag 91-85251-05-4
- Bach, Tamara En tid för allting Berghs Förlag AB 91-502-1622-8
- Baksi, Mahmut Minnen i exil Elin C förlag 91-631-9278-0
- Barakat, Salim Grottorna i Haydrahadahus Bokförlaget Tranan 91-88420-59-0
- Becevic, Zulmir Resan som började med ett slut Alfabeta Bokförlag 91-501-0750-X
- Beevor, Antony Spanska inbördeskriget Historiska Media 91-85057-72-X
- Berggren, Henrik; Trägård, Lars Är svensken människa Norstedts förlag 91-1-301561-3
- Berglin, Jan Berglin nästa! Ordfront 91-7037-227-6
- Bergsson, Gudbergur En sten som havet slipar Bokförlaget Atlantis AB 91-7353-082-4
- Bernstein, Harry Den osynliga väggen Brombergs Bokförlag 91-85251-91-7
- Bey, Maïssa De utsatta Bokförlaget Tranan 91-88420-27-2
- bin Talal, El Hassan Kristendomen i arabvärlden Alhambra Förlag 91-88992-87-X
- Bjärbo, Lisa ; Lindell, Elin Stora syndboken Natur och Kultur 91-27-10645-4
- Björkstén, Ulrika Vetenskap ur funktion Bokförlaget Atlantis AB 91-7353-003-4

Blacker, Terence Föräldrabytet Tiden 91-85243-65-5
 Blomberg, Eva Vill ni se en stjärna? Kön, kropp och kläder i Filmjournalen 1919-1953 Nordic Academic Press 91-89116-84-4
 Blomquist, Lise Taekwondo är tuffast Bokförlaget Opal AB 91-7299-205-4
 Boström, Verner Länder Black Island Books 91-975047-6-9
 Brix, Silke Jag kommer, jag kommer! Berghs Förlag AB 91-502-1613-9
 Bruce, Caroline; Arrhenius P, Ingela Kjell och jag kommer bort Natur och Kultur 91-27-10633-0
 Butterfield, Moira Pirater & Smugglare Berghs Förlag AB 91-502-1618-X
 Calander, Björn Eldfacklorna - sju svarta hål Bokstaven 18 91-975904-1-X
 Cathcart, Brian Flugan i katedralen Santéus förlag 91-89449-77-0
 Cavallin, Anna; Westerståhl Stenport, Anna Det gäckande könet. Strindberg och genusteori Östlings bokförlag Symposion 91-7139-756-6
 Chevillard, Eric Rödöra Albert Bonniers Förlag 91-0-011066-3
 Christensen, Lars Saabye Modellen Wahlström & Widstrand 91-46-21334-1
 Claesson, Stig God natt, fröken Ann Albert Bonniers Förlag 91-0-011113-9
 Cocker, Mark Skådare – ett släkte för sig Ellerströms Förlag 91-72471-53-0
 Combü chen, Sigrid Livsklätraren Albert Bonniers Förlag 91-0-010589-9
 Cooper, Dennis Kluden Vertigo Förlag AB 91-85000-29-9
 Croall, Moa-Lina Sen tar vi Berlin Alfabetabokförlag 91-501-0717-8
 Dahlin, Petrus; Nilsson Thore, Maria Lejontofflorna Kabusa Böcker AB 91-89680-55-3
 Dalton, David Flyktingläger Isaberg förlag AB 91-7694-717-3
 Danielsson, Mattias Så känns ilska Rabén & Sjögren 91-29-66410-1

 Darwish, Mahmoud Mural Bokförlaget Tranan 91-85133-16-7
 Darwish, Mahmoud Varför lämnade du hästen ensam Dar Al Muna 91-85365-17-3
 Darwish, Mahmoud Främlingens sång Dar Al Muna 91-85365-18-1
 Daynes, Katie Lätta fakta om astronauter Berghs Förlag AB 91-502-1601-5
 Digman, Kristina Grodprinsen Eriksson & Lindgren Bokförlag 91-85199-80-X
 Donnio, Sylviane Jag vill hellre äta ett barn Berghs Förlag AB 91-502-1619-8
 Duras, Marguerite Fartyget Night Modernista 91-85453-09-9
 Dzogovic, Bela Nas je dvanaest (Vi är tolv) Kulturföreningen Belisa 91-975023-3-2
 Dzogovic, Bela Leptiri (Fjärilar) Kulturföreningen Belisa 91-975023-2-4
 Edvall, Lilian Botilda Bengtssons nya liv Alfabetabokförlag 91-501-0741-0
 Eklund, Petter; Johansson, Patrik, Stålhane Carlsson Bokförlag 91-7203-780-6
 Eng, Lennart Historien om Albert Bokförlaget Opal AB 91-7299-208-5
 Engholm, Bengt-Erik Simons högsta önskan Bonnier Carlsen 91-638-5014-1
 Enquist, Anna Språnget Natur och Kultur 91-27-09827-3
 Ericson Wolke, Lars; Larsson, Göran; Willstrand, Nils Erik Trettioåriga kriget Historiska Media 91-85377-37-6
 Eriksson, Amanda Mitt andra liv Natur och Kultur 91-27-10651-9
 Erne, Anrea En dag på flygplatsen Texicon Förlag HB 91-976084-0-8
 Ers, Agnes I mänsklighetens namn Gidlunds förlag 91-7844-723-2
 Espmark, Kjell Motvilliga historier Norstedts förlag 91-1-301622-9
 Eziz, Xalidé Sistema Roje u Cihan (Solsystemet och jorden) (nordkurdiska) Kurdiska Institutet i Stockholm 91-976138-0-0
 Falkenland, Christine Trasdockan Wahlström & Widstrand 91-46-21219-1
 Falkenland, Christine; Lysebo, Ane Dansa Dixi Eriksson & Lindgren Bokförlag 91-85199-73-7
 Flannery, Tim Vädermakarna Norstedts förlag 91-1-301584-2
 Flaubert, Gustave Den eviga dumheten : Berättelsen om Bouvard & Pécuchet h:ström - Text & Kultur 91-89447-85-9
 Foconi, Stefan Människa strax Östlings bokförlag Symposion 91-7139-769-8
 Forslid, Torbjörn Varför män? Om manlighet i litteraturen Carlsson Bokförlag 91-7203-795-4
 Forslind, Ann Babis jobbar Alfabetabokförlag 91-501-0648-1
 Fredricson, Vendela Landar Modernista 91-85453-06-4
 Freeland, Cynthia Konstteori — en introduktion Raster Förlag 91-87215-74-8
 Froman, Ingmarie Islam, brudar och paljetter Ordfront 91-7037-179-2
 Frostegård, Johan Reumatism Karolinska Institutet University Press 91-85565-02-4
 Fugard, Athol Tsotsi Brombergs Bokförlag 91-85251-82-8
 Funck, Eva Love och hemligheten Bonnier Carlsen 91-638-4894-5
 Fylkeson, Eric Pauli; Hallonsten, Sven Den ultimata flirten med Sandvikens kommun Rosenlöfs Bok/Rosenlöfs Vänner 91-974954-3-8

Gardner, Laurence Gåtan Maria Magdalena Bazar Förlag 91-7028-055-X
 Gassilewski, Jörgen Göteborgshändelserna Albert Bonniers Förlag 91-0-010973-8
 Gedin, Per Verner von Heidenstam Albert Bonniers Förlag 91-0-011132-5
 Geeslin, Campbell Elenas serenad Förlaget Hjulet 91-86212-98-2
 Godenius, Maja Natten när stjärnorna log Kitabiatt 91-86834-25-8
 Gran, Rasmus Varannan vecka utan Epix Bokförlag AB 91-7089-089-7
 Gromark, Sten (red.) m.fl. Utforskande arkitektur Axl Books 91-975901-4-2
 Grossman, David Lejonhonung Albert Bonniers Förlag 91-0-010942-8
 Gråhs, Gunna Tutu och tant Kotla Alfabetabokförlag 91-501-0579-5
 Gråhs, Gunna Dino och lilla Kurren Alfabetabokförlag 91-501-0580-9
 Grönberg, Cecilia ;Magnusson, Jonas (J) Omkopplingar: Avskrifter, Listor, Dokument, Arkiv (med särskilt avseende på Midsommarkransen–Telefonp Kulturföreningen Glänta 91-975607-3-1
 Gröning, Lotta Kvinnans plats Albert Bonniers Förlag 91-0-011134-1
 Guéne, Faiza Kiffe imorgon Norstedts förlag 91-1-301518-4
 Gustafsson, Lars ;Blomqvist, Agneta Herr Gustafssons familjebok Bokförlaget Atlantis AB 91-7353-132-4
 Gustafsson, Thomas Kuba Carlsson Bokförlag 91-7203-789-X
 Gustavson, Malena Blandade känslor Bisexuella kvinnors praktik och politik Kabusa Böcker AB 91-89680-39 -1
 Gustavsson, Bo Qasida om de tre portarna Edition Edda 91-89352-27-0
 Gustavsson, Per När prinsessor fyller år Natur och Kultur 91-27-10627-6
 Gyllenstierna, Tove Designprinsen Sigvard Bernadotte Bokförlaget Forum 91-37-12896-5
 Habila, Helon I väntan på en ängel Bokförlaget Tranan 91-88420-19-1
 Halling, Thomas ABC och hör! Alfabetabokförlag 91-501-0696-1
 Hammann, Kirsten Mettes värld Kabusa Böcker AB 91-89680-44-8
 Handke, Peter Don Juan Albert Bonniers Förlag 91-0-010867-7
 Hardtmann, Eva-Maria; Vimal, Thorat (red) Berättelsen på min rygg Ordfront 91-7037-222-5
 Harrison, Dick Slaveri: Forntiden till renässansen Historiska Media 91-85057-81-9
 Havstad, Bitte Min storebror Robin Bokförlaget Opal AB 91-7299-212-3
 Heilbronner, Robert L Utopister och samhällsomdanare SNS Förlag 91-85355-41-0
 Helge, Per I en så långsam trakt som vår Rallarros 91-85650-60-9
 Helle, Helle Rödby-Puttgarden Lindelöws bokförlag 91-88144-96-6
 Hellsing, Lennart Krakel Spektakels julafton Nisses Böcker 91-975651-6-4
 Helpman, Elhanan Tillväxtens mysterier SNS Förlag 91-85355-67-4
 Hermansson, Christer Pappa Luigi betraktade mina smala handleder Östlings bokförlag Symposion 91-7139-758-2
 Hengren, Maria Jag vill ha en fladderpadda Alfabetabokförlag 91-501-0745-3
 Hinton, Nigel Gangsterbröder Argasso bokförlag 91-85071-25-0
 Hoai, To En syrsas memoarer Bokförlaget Tranan 91-85133-65-5
 Hodell, Åke Vad gjorde Hemingway i Afrika Rönnells Antikvariat 91-974645-5-4
 Holmberg, Bo R Fladdermusräddaren Alfabetabokförlag 91-501-0697-X
 Holzman, Helene Detta barn skall leva Lind & Co 91-85267-82-1
 Houdini, Harry Hur tjuvar gör och tänker Bakhåll 91-7742-254-9
 Howard, Helen Föräldralös på grund av aids Isaberg förlag AB 91-7694-720-3
 Howell, Laura Skaffa marsvin Berghs Förlag AB 91-502-1597-3
 Howell, Laura Skaffa gerbil Berghs Förlag AB 91-502-1598-1
 Hughes, Bettany Sköna Helena Norstedts förlag 91-1-301246-0
 Hultenheim, Anna Ijusetmörkretljusetdag Albert Bonniers Förlag 91-0-011076-0
 Huor, Jesper Sista resan till Phnom Penh Ordfront 91-7037-206-3
 Hynson, Colin Gatubarn Isaberg förlag AB 91-7694-715-7
 Håkanson, Nils Nya Aros Ruin Förlag AB 91-85191-16-7
 Härenstam, Elisabet Berättelser om Ganesha Heidrums Förlag 91-88056-99-6
 Högborg, Olof Den stora vreden Gidlunds förlag 91-7844-703-8
 Jacobson, Magnus Marsrevolten 1848 Historiska Media 91-85377-12-0
 Jalakas, Inger Min modiga mormor och den dansande elefanten Alfabetabokförlag 91-501-0740-2
 Jarefjäll, Katali ; Quirin, Bertil Rörstrand - människor, föremål, fabriken Bertil Quirin förlag 91-972714-2-X
 Jaskoviak, Pamela Bellas Ballong Bonnier Carlsen 91-638-5037-0
 Johansson, George,;Ahlbom, Jens Mulle Mecks första bok: Maskiner på landet Natur och Kultur 91-27-10661-6

Johansson, Kjell Rummet under golvet Norstedts förlag 91-1-301614-8
 Jónsdóttir, Áslaug; Güettler, Kalle; Helmsdal, Raket Stora monster gråter inte Bonnier Carlsen 91-638-5034-6
 Juul, Pia Helt åt skogen Kabusa Böcker AB 91-89680-68-5
 Kafka, Franz Slottet Bakhåll 91-7742-255-6
 Kazantzakis, Nikos Rapport till Greco Provoles 91-971820-9-5
 Kemp, Barry 100 Hieroglyfer Norstedts förlag 91-1-301520-6
 Kepel, Gilles Kampen om islam Bokförlaget Atlas 91-7389-194-0
 Khoury-Ghata, Vénus Ett hus på randen till tårar Elisabeth Grate Bokförlag AB 91-975328-7-8
 Klemperer, Victor LTI. Tredje rikets språk – en filologs anteckningsbok Kulturföreningen Glänta 91-975607-6-6
 Knausgård, Karl Ove En tid för allt Norstedts förlag 91-1-301453-6
 Knutsson, Titti Händiga Hanna på bondgården Alfabetabokförlag 91-501-0699-6
 Ko Un Stundens blomma Bokförlaget Atlantis AB 91-7353-119-7
 Koji, Kuwabara Japan - Allt du vill veta Bonnier Carlsen 91-638-5258-6
 Küchen, Maria De heliga Albert Bonniers Förlag 91-0-011047-7
 Landsbergis, Vytautas V. Dominic - den förälskade hästen Bokförlaget Tranan 91-85133-68-X
 Lanting, Frans Framåt! Bokförlaget Max Ström 91-7126-070-6
 Larsson, Nisse Skämttecknaren herr Sandberg Nisses Böcker 91-975651-4-8
 Lawrence, Iain Piraterna Bergs Förlag AB 91-502-1628-7
 Le, Doan Dubbelsängen i Chua Bokförlaget Tranan 91-85133-47-7
 Leggett, Jeremy Till sista droppen Ordfront 91-7037-160-1
 Lerin, Lars ; Högstrand, Kerstin Tröstpriser och sidovinster Cora, kulturtidskrift 91-9764450-1
 Lidén, Lars Inseglingen till Brofjorden Östlings bokförlag Symposion 91-7139-742-6
 Lidman, Sara Bära mistel Modernista 91-88748-71-5
 Liedman, Sven-Eric Stenarna i själen Albert Bonniers Förlag 91-0-011141-4
 Lilliestam, Lars Musikliv. Vad människor gör med musik - och musik med människor Bo Ejeby förlag 91-88316-44-0
 Lind, Mecka Dojjan och Mozart i Rio Bokförlaget Opal AB 91-7299-213-1
 Lindahl, Inger SurKurt, SolskensNisse och grodan Groda Alfabetabokförlag 91-501-0748-8
 Lindgren, Barbro VLMF Rabén & Sjögren 91-29-66489-6
 Lindqvist, Cecilia Qin Albert Bonniers Förlag 91-0-010580-5
 Ljunggren, Magnus Gig 1 Bonnier Carlsen 91-638-4941-0
 Llewellyn, Sam Små raringar Rabén & Sjögren 91-29-66491-8
 Lloyd Kyi, Tanya; Lindén Ivarsson, Anna-Stina Älskade jeans Alfabetabokförlag 91-501-0753-4
 Loy, Mina Baedeker för mänresenärer Ellerströms Förlag 91-72471-56-5
 Lundberg, Kristian Allt flammor upp i ljuset och förvandlas Östlings bokförlag Symposion 91-7139-767-1
 Luxbacher, Irene Gör din egen konst Alfabetabokförlag 91-501-0543-4
 Löfgren, Ulf Sirkusa Rindo (nord/sydkurdiska) Apec Förlag AB 91-89675-58-4
 Löfgren, Ulf Den lille stora Ludde boken/Pirtûka Rindo (nord/sydkurdiska) Apec Förlag AB 91-89675-59-2
 Lööf, Jan Prikaznata za crvenoto jabolko (Sagan om det röda äpplet) (makedoniska) Förlaget Makedonska Falanga 91-631-7857-5
 MacDonald, George Lilith Alastor Press 91-89633-10-5
 MacPhail, Catherine Percy tur och retur Argasso bokförlag 91-85071-24-2
 Marceta, Jovica (red.) Crnom gorom across Montenegro (serbokratiska) Leksands Kulturhus 91-87116-34-0
 Martini, Clem Kråkornas Rike. Stormen Alfabetabokförlag 91-501-0622-8
 McCourt, Frank Magistern Albert Bonniers Förlag 91-0-010997-5
 Melin, Mårten Svarta kängor med gul söm Eriksson & Lindgren Bokförlag 91-85199-71-0
 Mesdaghi, Iraj On the Hemp rose-Pipson Poems (persiska) AlfabetMaxima 91-975948-4-6
 Mohanty, Chandra Talpade Feminism utan gränser Tankekraft förlag 91-975421-5-6
 Määttä, Jerry Raketssommar. Science fiction i Sverige 1950–1968 Ellerströms Förlag 91-7247-144-1
 Möller, Annie Med himlen som tak Bonnier Carlsen 91-638-4851-1
 Naumann, Cilla Värsta brorsan Alfabetabokförlag 91-501-0725-9
 Nedjma (pseudonym) Mandeln Bazar Förlag 91-7028-077-0
 Némirovsky, Irène Storm över Frankrike Albert Bonniers Förlag 91-0-010750-6
 Nieminen Kristofersson, Tuija Trilogi Albert Bonniers Förlag 91-0-011142-2
 Nilsson, Frida Hedvig och Max-Olov Natur och Kultur 91-27-10653-5

Nilsson, Johanna Jag är Leopardpojken dotter Wahlström & Widstrand 91-46-21368-6
 Nilsson, Per Svenne Rabén & Sjögren 91-29-66476-4
 Nilsson, Ulf Den döde talar Bonnier Carlsen 91-638-5054-0
 Nopola, Tiina Siri och den hemiska grisen Bonnier Carlsen 91-638-4892-9
 Nygren, Christina Brokiga Bengalen Carlsson Bokförlag 91-7331-029-8
 Oates, Joyce Carol Djur Albert Bonniers Förlag 91-0-010974-6
 Ogilvy, Ian Measle Stubbs och manakraften Bonnier Carlsen 91-638-4845-7
 Okänd Njals saga Bokförlaget Atlantis 91-7353-134-0
 Olaison, Niklas (red) Axplock ur idéhistorien 1: från försokratikerna till Wollstonecraft Vertigo Förlag AB 91-973696-4-0
 Olaison, Niklas (red) Axplock ur idéhistorien 2: från Kant till Lyotard Vertigo Förlag AB 91-973696-5-9
 Olsson, Linda Nu vill jag sjunga dig milda sånger Albert Bonniers Förlag 91-0-011102-3
 Olsson, Lotta Morris och Griffö Bonnier Carlsen 91-638-5195-4
 Olsson-Hultgren, Solveig Det fjärde rummet Bokförlaget Opal AB 91-7299-218-2
 Oravsky, Vladimir (et al) Ääähr!!! h:ström - Text & Kultur 91-89447-95-6
 Oz, Amos Hur man botar en fanatiker Wahlström & Widstrand 91-46-21491-7
 Pamuk, Orhan Istanbul Norstedts förlag 91-1-301562-1
 Pessoa, Fernando Djävulens timma och En stoikers fostran Bokförlaget Pontes 91-86536-72-9
 Phillips, Caryl Dans i mörker Wahlström & Widstrand 91-46-21312-0
 Platon Skrifter. Bok 4 Bokförlaget Atlantis AB 91-7353-135-1
 Platt, Richard Kriminalteknik Berghs Förlag AB 91-502-1620-1
 Procházková, Petra Aluminiumdrottningen. Sex kvinnor berättar om de rysk-tjetjenska krigen Ersatz 91-88858-26-X
 Qaso, Lales Serok Altaxus Bokförlaget Pelda 91-974150-1-4
 Raattamaa, Lars Mikael Svensk dikt Modernista 91-85453-51-X
 Rai, Bali Ryktet Tiden 91-85243-05-1

 Ramhøj, Nils Bilder av en far Starfalk 91-974989-8-X
 Rancière, Jacques Texter om politik och estetik Propexus 91-87952-40-8
 Rediker, Marcus Pirater. Sjöroveriets guldålder i Atlanten och Karibiska havet Karneval förlag 91-976031-7-1
 Reeve, Philip De vandrande städerna Natur och Kultur 91-27-10611-X
 Reger, Rob Emily the Strange Schibsted Förlagen Ab 91-975829-1-3
 Resit, Tosun Ezidayeti - oleke he ne naskiri Svensk-kurdiska för. Komkar-Roja Nu 91-7672-065-9
 Rosengren, Mats För en dödlig, som ni vet, är största faran säkerhet. Doxologiska essäer. Rhetor Förlag AB 91-975226-2-7
 Rundcrantz, Xiao Röd åklagare Bokförlaget DN 91-7588-703-7
 Rusch, Claudia Honeckers kanderade äpple Kjellbergs Förlag 91-976446-0-9
 Rushdie, Salman Clownen Shalimar Albert Bonniers Förlag 91-0-010760-3
 Rydberg, Carina Den som vässar vargars tänder Albert Bonniers Förlag 91-0-057823-1
 Sandell, Kerstin ;Mulinari, Diana Feministiska interventioner Bokförlaget Atlas 91-7389-225-4
 Saugstad, Ola D När barnet föds för tidigt Författarhuset 91-89390-56-3
 Schulze, Anna Brist Albert Bonniers Förlag 91-0-011072-8
 Selander, Margareta Hoppa, Leo Alfabet Bokförlag 91-501-0722-4
 Seth, Vikram Två liv Bokförlaget Forum 91-37-12522-2
 Sgrena, Giuliana I skottlinjen Leopard Förlag 91-7343-131-1
 Shachar, Nathan Blodseld och nordisk längtan Bokförlaget Atlantis AB 91-7353-128-6
 Shamlu, Sirius A surmise on the fable of Dysphoria (persiska) AlfabetMaxima 91-975948-7-5
 Shriver, Lionel Vi måste prata om Kevin Ordfront 91-7037-264-0
 Sindt, Ulf Turbo och spökhuset Alfabet Bokförlag 91-501-0708-9
 Sommar, Ingrid Funkis. Stilen som byggde Sverige Bokförlaget Forum 91-37-12860-4
 Stark, Ulf; Ramel, Charlotte Kanel och Kanin Rabén & Sjögren 91-29-66482-9
 Steger, Ales Tingens bok Råmus Förlag HB 91-975061-4-1
 Steinsdóttir, Kristín; Thorgeirsdóttir, Halla Sól Ängeln i trapphuset Kabusa Böcker AB 91-89680-49-9
 Swann, Leonie Glennkill Alfabet Bokförlag 91-501-0720-8
 Svanström, Yvonne Offentliga kvinnor Ordfront 91-7037-188-1
 Swärd, Anne Kvikksand Wahlström & Widstrand 91-46-21440-2
 Söderlund, Mats Hyperparasiterna Albert Bonniers Förlag 91-0-011145-7
 Thydell, Johanna Det fattas en tärning Natur och Kultur 91-27-10531-8
 Tjørhom, Ola Smak av himmel, lukt av jord Artos bokförlag 91-7580-281-3
 Trondheim, Lewis Herr O Komika förlag 91-976429-9-1

Trondheim, Lewis; Sfar, Joann Donjon 2: Slagsmålskungen Komika förlag 91-975919-7-1
 Ullgren, Peter Uppsnappade brev Wahlström & Widstrand 91-46-21339-2
 Unenge, Johan Gul snö Bonnier Carlsen 91-638-4846-5
 Walker, Linda Att leva med Tjernobyl Isaberg förlag AB 91-7694-718-1
 van Loon, Paul Uffe varulv Berghs Förlag AB 91-502-1626-0
 Vang Anh, Phan Thi När man är ung Bokförlaget Tranan 91-85133-56-6
 Vargö, Lars Japan. Makt och tanke Carlsson Bokförlag 91-7331-003-4
 Wat, Aleksander Bokslut Modernista 91-88748-93-6
 Wesseling, Henk Söndra och härska: Uppdelningen av Afrika 1880-1914 Historiska Media 91-85057-87-8
 Westö, Kjell Där vi en gång gått Norstedts förlag 91-1-301573-7
 Wetterberg, Gunnar Arvid Horn. Från tolv till ett Bokförlaget Atlantis AB 91-7353-125-1
 Widmark, Martin Lughs al funduk (Hotellmysteriet) (arabiska) Dar al Muna 91-85365-23-8
 Widmark, Martin Lughs al funduk (Diamantmysteriet) (arabiska) Dar al Muna 91-85365-24-6
 Widmark, Martin Att lura en elefant Bonnier Carlsen 91-638-5118-0
 Wieslander, Jujja Shanga shem qajeltlah gourho (Mamma mu får ett sår)(armeniska) Arjovi Förlag 91-631-9370-1
 Willemark, Kajsa ; Anderzon, Rolf Lizzie Olsson Arle Hallgren & Fallgren Studieförlag AB 91-7382-818-5
 Wolff, Pauline Vi är Luftens Drottning Albert Bonniers Förlag 91-0-010696-8
 von Horn Johanna; Burman Jonas Kom in i huset Natur och Kultur 91-27-10623-3
 Younis-Khalid, Khalid Kurdistans patriotiske ledare Talabani (arabiska) Kurdistan Studies Press 91-975107-4-2
 Zana, Mehdi Parastina Mina (Mitt försvarstal) (nordkurdiska) Sara Förlag & Bokhandel 91-87662-51-5
 Zander, Ulf Clio på bio: Om amerikansk film, historia och identitet Historiska Media 91-89442-88-1
 Östling, Brutus; Åkesson, Susanne Pingvinliv Norstedts förlag 91-1-301628-8

Statens kulturråd 2007-06-07

Nya böcker med distributionsstöd från Kulturrådet - Juni 2007 (233 titlar)

18 poeter och en konstnär Detta land som aldrig var vår moder Bokförlaget Tranan 91-85133-55-8
 Abdel-Fattah, Randa Ser mitt huvud tjockt ut? Bonnier Carlsen 91-638-5367-1
 Abel, Ulf Ikonen, den besjälade bilden Artos bokförlag 91-7580-322-4
 Agdler Theres K. Projekt Anaris [fjällfragment] Staika Förlag/Frösö Skrivforum 91-631-9753-7
 Aghaee, Mana Mana; Man Isa Ibn-Khodam (Jag är min egen Jesus) (persiska) Alfabet Maxima 91-976203-6-9
 Agrell, Wilhelm Desertwalker Tiden 91-85243-80-8
 Al-Nashi, Tawfik Hara fi Bagdad (arabiska) Kurdistan Studies Press 91-975107-7-7
 Almqvist, Kurt; Wallrup, Erik (red.) Medvetande, genetik och samhälle Bokförlaget Atlantis AB 91-7353-146-7
 Amette, Jaques-Pierre Brechts älskarinna Fischer & Co 91-85183-13-5
 Ankarloo, Bengt Satans raseri Ordfront Förlag AB 91-7324-926-3
 Anrell, Lasse; Lepp, Mati Qalami va Katta (Spinkis och Katta) (persiska) Dar Al Muna 91-85365-25-8
 Anrell, Lasse; Lepp, Mati Qasha wa Luna (Spinkis och Katta) (arabiska) Dar Al Muna 91-85365-31-9
 Anrell, Lasse; Lepp, Mati Qalami va Kostas (Spinkis och Costas) (persiska) Dar Al Muna 91-85365-32-6
 Anrell, Lasse; Lepp, Mati Qasha wa Costas (Spinkis och Costas) (arabiska) Dar Al Muna 91-85365-26-5
 Antologi Galago 88 Ordfront 91-7037-312-4
 Arnstad, Henrik Spelaren Christian Günther Wahlström & Widstrand 91-46-21084-9
 Augustinus Tretton brev Artos bokförlag 91-7580-337-1
 Axelsson, Monica; Bunar, Nihad (red) Skola, språk och storstad Pocky 91-85011-30-4
 Baranowski, Akay och Peter Urban Recreation Dokument förlag och distribution ek för 91-973981-8-3
 Barber, Nicola Islamisk konst & kultur Förlaget Hjulet 91-85573-04-2
 Barnes, Julian Arthur och George Bokförlaget Forum 91-37-12929-5
 Bartoscewski, Wladislaw I hjärtat av Europa Bokförlaget Atlas 91-7389-211-7
 Beckman, Erik Samlade dikter Norstedts förlag AB 91-1-301621-4
 Bengtsson, Anna Hela huset Alfabet Bokförlag 91-501-0776-0
 Bengtsson, Bengt Olle Genetiska konflikter. Polemiska artiklar från trettio år Ellerströms Förlag 91-7247-

115-8

Berg, Aase; Dieker, Carl (red.) *Swinging With Neighbours* 2001–2006. Nordisk-rysk diktantologi Ersatz 91-88858-09-2

Bergquist, Janne *Autonomisk manual* Sanatorium Förlag AB 91-975816-5-8

Björk, Barbro (red); Stensman, Mailis; Werkmäster, Barbro Atti Johansson *Sundsvalls museum* 91-85942-74-9

Blake, Quentin *Fru Sunesson är ute och cyklar* Bokförlaget Semic 91-552-3382-2

Blake, Quentin *Det förtrollade skeppet* Bokförlaget Semic 91-552-3530-7

Boie, Kirsten Linnea och jättekossan *Berghs Förlag AB* 91-502-1638-7

Bolano, Roberto *De vilda detektiverna* Bokförlaget Tranan 91-85133-12-3

Bouraoui, Nina *Mina onda tankar* Elisabeth Grate Bokförlag AB 91-975328-8-6

Broman, Per Olov *Hilding Rosenberg* Bokförlaget Atlantis AB 91-7353-138-2

Broms Sandberg, Helen Birgit *Broms - Bilder, Samtal och Texter* Bokförlaget Arena 91-7843-228-6

Bråkenhielm, Theresa *Stallflickor* Starfalk 91-974989-1-2

Butler, Judith *Genustrubbel. Feminism och identitetens subversion* Daidalos 91-7173-248-4

Byggmästar, Eva-Stina *Älvdrottningen Wahlström & Widstrand* 91-46-21483-6

Bärmark, Jan *Den läkande Buddha* Carlsson Bokförlag 91-7331-008-6

Börjel, Ida *Skåneradio OEI* Editör 91-976014-2-X

Calvino, Italo *De sammanflätande ödenas slott* Modernista 91-85453-52-8

Carlsson Bergdahl, Annica; Andersson, Jerker *Killar* Carlsson Bokförlag 91-7331-048-2

Casey, Dawn *Djurens tävling* Förlaget Hjulet 91-86212-99-5

Cercas, Javier *Ljusets hastighet* Bazar Förlag 91-7028-108-2

Chaian, Fereidon *Az Behesht ta behesht* (persiska) *Kitab-i arzan* 91-975187-1-9

Chang, Jeff *Can't stop Won't stop - Hiphop-generationernas historia* Reverb Förlag 91-975684-6-3

Christensson, Jakob (red.) *Signums svenska kulturhistoria. Gustavianska tiden* Bokförlaget Atlantis / Signum AB 91-87896-84-2

Claybourne, Anna *Kroppsmålning* Förlaget Hjulet 91-85573-00-4

Dahlin, Doris *Skammens boning* Ordfront Förlag AB 91-7037-271-1

Div. nordiska författare och illustratörer *Det spökar i Norden* Eriksson & Lindgren Bokförlag 91-85199-78-8

Echenoz, Jean *Vid pianot* Fischer & Co 91-85183-08-3

Edwardsson, Åke *Drakmånad* Rabén & Sjögren 91-29-66369-5

Egner, Thorbjörn *Karius och Baktus* *Kitab- i arzan* 91-975712-5-3

Ekelöf, Gunnar; Cronqvist Lena *Diwantrilogin* Bokförlaget Langenskiöld 91-975718-8-1

Englund, Per; Figlan, Mlamli *The Beautiful Struggle* Dokument förlag och distribution ek för 91-973981-6-0

Epanya, Christian *Papa Diops taxi* Bokförlaget Tranan 91-85133-66-3

Erpenbeck, Jenny *Ordbok* Albert Bonniers Förlag 91-0-010979-7

Fanon, Frantz *Jordens fördömda* Leopard Förlag 91-7343-151-4

Farah, Nuruddin *Länkar* Albert Bonniers Förlag 91-0-010711-5

Flygare-Carlén, Emilie *Ett köpmanshus i Skärgården, del 1* Svenska Vitterhetssamfundet 91-7230-131-3

Foley, Douglas *Habib: Paris tur och retur* Bonnier Carlsen 91-638-4843-0

Forkman, Bengt *Lise Meitner - en levnadsteckning* Gidlunds förlag 91-7844-337-7

Forsell, Jacob; Erséus, Johan; Strömstedt, Margareta *Astrids bilder* Bokförlaget Max Ström 91-7126-031-4

Forslund, Bengt *Dramat i tv-soffan* Bokförlaget Arena 91-7843-213-8

Fourier, Charles *Teorin om de fyra rörelserna och de generella ödena* h:ström - Text & Kultur 91-89447-45-5

From Lena *Ingegerd Råman* Bokförlaget Langenskiöld 91-972992-7-8

Funke, Cornelia *Spökjägarna och den förhåxade byn* Berghs Förlag AB 91-502-1645-5

Gaudé, Laurent *Familjen Scorta* Bazar Förlag 91-7028-096-7

Gerami, Mohammad *Versläsaren och den levande martyren* Ord & Visor Förlag 91-85515-01-9

Gifford, Clive *Spår av brott. Hur tekniken löser fallet* Alfabeta Bokförlag 91-501-0796-8

Godwin, William *Världen som den är eller Caleb Williams äventyr* h:ström - Text & Kultur 91-89447-43-1

Gordimer, Nadine *Börja leva* Albert Bonniers Förlag 91-0-010939-8

Granqvist, Willy *Samlade skrifter Del 2* Bokförlaget Lejd 91-974493-7-7

Gudmundsson, Einar *Már Beatlesmanifestet* Natur och Kultur 91-27-11342-6

Gustavsson, Krister *Heliga skrift* Bokförlaget Lejd 91-974493-8-5

Hafez *Östanvindens ande* Ellerströms Förlag 91-7247-149-8

Hallberg, Lin Sam och Sigge Bonnier Carlsen 91-638-5374-6
 Hallström, Sara Rötter smälter Norstedts förlag AB 91-1-301653-5
 Halvarsson, Isabelle Fräs på äventyr Bonnier Carlsen 91-638-5091-5
 Hammer, Espen Melankoli. en filosofisk essä Daidalos 91-7173-236-5
 Hamsun, Knut Svält Skri/Modernista 91-975730-0-9
 Hazlitt, William Liber Amoris Alastor Press 91-89633-12-4
 Heldén, Johannes Det underjordiska systemet Oei Editör 91-974478-7-0
 Hellsing, Lennart; Grähs, Gunna DEN eller dinosaurierna lever! Eriksson & Lindgren Bokförlag 91-85199-79-6
 Henmo, Sverre Spring! Bokförlaget Opal AB 91-7299-235-1
 Herrström, Christina Tusen gånger starkare Bonnier Carlsen 91-638-5250-0
 Hesselholdt, Christina En trädgård utan slut Kabusa Böcker AB 91-89680-91-3
 Heym, Georg Tjuven: En novellbok Alastor Press 91-89633-13-X
 Hibbert, Clare Kinesisk konst & kultur Förlaget Hjulet 91-85573-03-5
 Hill, Jonathan Kristendomens spår Libris förlag/Gullers förlag 91-7195-831-0
 Hilmes, Oliver Den galna änkan – Alma Mahler Werfels liv Tiedlund förlag ab 91-88800-20-2
 Hjärpe, Jan Profetens mantel. Den muslimska världen 2001-2006 Leopard Förlag 91-7343-128-6
 Hoffmann, E. T. A. Katten Murrs tankar om livet Bokförlaget Atlantis 91-7486-129-4

 Holland, Tom Marathon Leopard Förlag 91-7343-091-9
 Holmgren, Susanne Verklighetsmaskineriet Kabusa Böcker AB 91-89680-92-0
 Holst, Peter
 Arthur - på en ö i havet medan pappa otto spelar piano och sjunger på
 backafallskrogen. Karin Almlöfs förlag 91-88712-80-X
 Håkansson, Håkan (red.) Att låta själen flyga mellan himlens tinnar Bokförlaget Atlantis AB 91-7353-104-9
 Ingelstam, Bengt ; Adbåge, Lisen Matte & Myran - med polisen i hämlarna Ord & Visor Förlag 91-85515-02-7
 Ionesco, Eugène Gnistor Ellerströms Förlag 91-7247-155-7
 Jakobson, Lars Vid den stora floden Albert Bonniers Förlag 91-0-011103-1
 Jenseg, Grete Randsborg Fabel Jakob och de magiska äggen Heidruns Förlag 91-975733-2-9
 Johansson, Ewa Christina Guldknappen Raketförlaget 91-974655-9-3
 Johnson, Georg Miss Leavitts stjärnor Bokförlaget Nya Doxa 91-578-0478-8
 Juul, Pia Den gången med hunden Kabusa Böcker AB 91-89680-94-4
 Kadric, Sevko Odisej sa planine (bosniska) Hamlet förlag 978-91-976397-1-2
 Kallifatides, Theodor Herakles Albert Bonniers Förlag 91-0-011116-3
 Karlsson, Jonas Det andra målet Wahlström & Widstrand 91-46-21589-9
 Karlsson, Maria; Rider, Sharon (red.) Den moderna ensamheten Östlings bokförlag Symposion 91-7139-770-1
 Kassir, Samir Den arabiska olyckan Ruin Förlag AB 91-85191-17-5
 Kellerman, Martin So Watcha sayin' Kartago Förlag 91-89632-39-7
 Key, Ellen Några tankar om yttrande- och tryckfrihet Stiftelsen Samtidskultur 91-976336-3-1
 Kierkegaard, Sören Stadier på livets väg. Band 1 Nimrod förlag 91-89034-07-5
 Kierkegaard, Sören Stadier på livets väg. Band 2 Nimrod förlag 91-89034-08-2
 Kirkeby, Per Handbok Ellerströms Förlag 91-7247-137-9
 Kjelbye, Ola; Olsson, Mikael Screen tests. (I Skuggan) Göteborg International Film Festival 91-88282-67-5
 Klinting, Lars Kastor Panchary migarad (persiska) Dar Al Muna 91-85365-28-9
 Koltès, Bernard-Marie Flykten till häst - mycket långt in i staden Lind & Co 91-85267-78-3
 Krausse, Anna-Carola (red.) Peder Duke 1938-2003. Mitt hemliga språk Bokförlaget Atlantis AB 91-7353-153-5
 Krog, Niklas Kampen om tronen Rabén & Sjögren 91-29-66265-6
 Kurkov, Andrej Döden och pingvinen Natur och Kultur 91-27-11298-5
 Lagercrantz, Olof Vårt sekel är reserverat åt lögnen Karneval förlag 91-85703-02-9
 Larsson, Jesper Hundarna Albert Bonniers Förlag 91-0-011129-8
 Larsson, Knut Kolonialsjukhuset Sanatorium Förlag AB 91-975816-7-4
 Lidbeck, Peter Taveltjuven Bonnier Carlsen 91-638-5278-0
 Lidbeck, Peter Bozze den snälla polisen: Bedragaren Bonnier Carlsen 91-638-5279-9
 Liffner, Eva-Marie Drömmaren och sorgen Natur och Kultur 91-27-11381-7
 Lindén, Claudia The mirror between us. Mikael Lundberg Karin Almlöfs förlag 91-88712-88-5
 Lovell, Julia Den stora muren Norstedts förlag 91-1-301594-X

Lundberg Hahn, Kerstin Falska ansikten Rabén & Sjögren 91-29-66257-5
 Lundberg, Kristian Malmömännens Östlings bokförlag Symposion 91-7139-799-X
 Lundholm, Kent Konungarnas konung från Baklandet Ord & Visor Förlag 91-85515-05-1
 Lundkvist, Ulf Assar X Nisses Böcker 91-975651-9-9
 Lutes, Jason Berlin - stad av sten Ordfront Förlag AB 91-7037-272-8
 Lybeck, Johan August Eleonore av Akvitanien Sellin & Partner Bok och Idé AB 91-7055-347-5
 Martini, Clem Kråkornas rike. Farsoten Alfabeta Bokförlag 91-501-0623-7
 Mason, Paul Tatueringar Förlaget Hjulet 91-85573-01-1
 Mathews, Harry; Perec, Georges Lantlig kokkonst från centrala Frankrike Pequod 91-975180-7-7
 Mattsson, Anna Vagar utan nåd Wahlström & Widstrand 91-46-21367-8
 Mattsson, Eva Ostende Albert Bonniers Förlag 91-0-010764-6
 Meinander, Henrik Finlands historia Bokförlaget Atlantis AB 91-7353-151-1
 Melberg, Arne Resa och skriva. En guide till den moderna reselitteraturen Daidalos 91-7173-230-6
 Michaux, Henri En viss Plume Sanatorium Förlag AB 91-975816-6-6

 Mishima, Yukio Sol och stål Ellerströms Förlag 91-7247-127-1
 Mishra, Pankaj Buddha i världen Ordfront Förlag AB 91-7037-252-0
 Morrison, P.R. Vindens mästare Rabén & Sjögren 91-29-66353-9
 Murakami, Haruki Kafka på stranden Norstedts förlag 91-1-301564-8
 Müller, Herta Idag hade jag helst inte velat träffa mig själv Wahlström & Widstrand 91-46-21473-1
 Müller, Herfried Imperier Daidalos 91-7173-241-1
 Mäster Eckehart Predikningar 1 Artos bokförlag 91-7580-308-1
 Mäster Eckehart Undervisande tal Artos bokförlag 91-7580-307-4
 Nagel, Hillevi Om sorg & omsorg Hammar förlag 91-85786-94-2
 Nilsson, Karl Johan Mörkrets hastighet Albert Bonniers Förlag 91-0-010951-7
 Nordfjell, Ulf; foto: Harpur, Jerry 12 trädgårdar Norstedts Förlag AB 91-518-4550-4
 Norlin, Anna Tänk tvärt om Rabén & Sjögren 91-29-66530-7
 Nortvedt, Per; Grimen, Harald Sensibilitet och reflektion Daidalos 91-7173-232-2
 Nygård, Stefan; Strang, Johan (red) Mellan idealism och analytisk filosofi Bokförlaget Atlantis AB 91-7353-169-6
 Obrecht, Bettina Maja och Lina – världsbäst på att viska Berghs Förlag AB 91-502-1644-8
 Oksanen, Sofi Stalins kossor Bazar Förlag 91-7028-105-1
 Olfosson, Jonas; Thoursie, Anna Ungas framtidsvägar Tankesmedjan Agora 91-89483-45-3
 Olsson, Lotta Morris hos frisören Bonnier Carlsen 91-638-5196-4
 Olsson, Lotta Tolv dagar i mitt liv Bonnier Carlsen 91-638-5220-6
 Oredsson, Sverker Gustav II Adolf Bokförlaget Atlantis AB 91-7353-157-3
 Papageorgiou, Vasilis Hippolytos Beslöjad Chromata 91-976547-1-X
 Patocka, Jan Käterska essäer om historiens filosofi Daidalos 91-7173-212-8
 Paver, Michelle Vargbröder - havets fångar Bokförlaget Semic 91-552-3261-2
 Perumov, Nick Svärdens väktare 1: Diamantsvärdet och träsvärdet, första delen Ersatz 91-88858-29-4
 Plax, Dmitri Cy Twomblys dagbok OEI Editör 91-976014-1-1
 Ponge, Francis Tallskogshäftet Pequod 91-975180-8-5
 Poorjafar, Bozorg Jadal-i Laily Va Khalifa (persiska) Kitab-i Arzan 91-976404-0-9
 Proulx, Annie Vilda vägar Bokförlaget Forum 91-37-12820-5
 Raab, Brigitte ; Olten, Manuela Var växer pepparn? Eriksson & Lindgren Bokförlag 91-85199-62-1
 Rahmani, Bahram
 Mord på författare under Pahlaviättens och i den Islamiska republiken
 (persiska) Kitab-i arzan 91-975187-8-6
 Rapp Johansson, Sofia Silverfisken Albert Bonniers Förlag 91-00112127
 Rentzhog, Sten Friluftsmuseerna. En skandinavisk idé erövrar världen Carlsson Bokförlag 91-7331-071-0
 Reuterswärd, Carl Fredrik Från den ena sidan... till den andra Bokförlaget Arena 91-7843-207-3
 Rhys, Jean Sargassohavet Modernista 91-85453-55-2
 Rorby, Ginny Sukari min vän Bonnier Carlsen 91-638-4937-4
 Rosengren, Jeanette Truls och silverskatten - en orolig tid i Malmö Skrivareförlaget i Skåne AB 91-86794-71-X
 Rundgren, Helen Dumma mygga! Alfabeta Bokförlag 91-501-0724-1
 Rydell, Sölve Din dumme jävel Författarhuset 91-89390-59-1
 Sachs, Jeffrey Slut på fattigdomen SNS Förlag 91-85355-69-0
 Salmson, Jo Den försvunna staden Bonnier Carlsen 91-638-5427-9
 Sanders, Hanne Nyfiken på Danmark - klokare på Sverige Makadam förlag & bokproduktion AB 91-7061-027-1

Sandqvist, Gertrud; Viveros-Fauné, Christian Jens Fänge Bokförlaget Langenskiöld 91-975718-9-X
 Scheeres, Julia Jesusland Ordfront Förlag AB 91-7037-262-9
 Schiöler, Niklas Avig eller rätt. En vänterhant betraktelse Carlsson Bokförlag 91-7331-043-7
 Shan, Darren Dödens tunnlar Berghs Förlag AB 91-502-1648-6
 Sigurdson, Ola Himmelska kroppar. Inkarnation, blick, kroppslighet Kulturföreningen Glänta 91-975607-7-4
 Sjödén, Stellan Kasper och Dundret Författarhuset 91-89390-58-X
 Smith, Ali Jag är allt du drömt Albert Bonniers Förlag 91-0-010712-3
 Stalfelt, Pernilla Köttbullematchen Eriksson & Lindgren Bokförlag 91-85199-74-5
 Stark, Ulf m.fl. Bland tomtar och troll, årgång nittionio Bokförlaget Semic 91-552-3434-8
 Stéenhoff, Frida Blott ett annat namn för ljus Rosenlarv förlag 91-9759-932-0
 Stein, Gertrude Ida Modernista 91-85453-54-4
 Stevenson, Robert Louis Dr Jekyll & mr Hyde Bakhåll 91-7742-262-4
 Suleiman, Hamid Sanawat al Jahid (arabiska) Visionmedia Kronoberg HB 91-631999-7-4
 Suliman, Hamid Thorat 14 Tamuz/14 juli revolutionen (arabiska) Visionmedia Kronoberg 91-631-9187-3
 Sundberg, Greta Var man Bonnier Carlsen 91-638-4534-5
 Svendsen, Lars Mode. En filosofisk essä Bokförlaget Nya Doxa 91-578-0476-1
 Söderberg, Lasse Breven från Artur Ellerströms Förlag 91-7247-152-2
 Takasues dotter Om mitt liv Ellerströms Förlag 91-7247-154-9
 Thoreau, Henry David Walden Natur och Kultur 91-27-11361-2
 Traverso, Enzo Auschwitz, Marx och nittonhundratalet Stiftelsen Bokförlaget Röda Rummet 91-7362-162 -5
 Wallin, Cecilia Som du Dagsljus Förlag 91-976448-0-8
 van der Meer, Hans Spelplats Europa-En fotbollsresa genom de lägre divisionerna Offside Press AB 91-85279-06-4
 Vargas Llosa, Mario Den stygga flickans rackartyg Norstedts förlag AB 91-1-301592-7
 Watt, Ben Patient Modernista 91-975350-3-6
 Weiss, Peter Motståndets estetik Albert Bonniers Förlag 91-0-011214-3
 Westerling, Kalle La dolce vita - trettio år med drag Normal förlag 91-85505-15-3
 Wettasinghe, Sybil Hoity den hungriga räven Förlaget Hjulet 91-85573-02-8
 Wieslander, Jujja Madah hasala yah (Mamma Mu får ett sår) (arabiska) Dar Al Muna 91-85365-21-0
 Wieslander, Jujja; Nordqvist, Sven Mamma Mu tabni irzalan (Mamma Mu bygger koja) (arabiska) Dar al Muna 91-85365-19-7
 Wieslander, Jujja och Thomas Mamma Mu ala al-zallaja (Mamma Mu åker rutschkana) (arabiska) Dar al Muna 91-85365-20-3
 Wiklund, Fredrik Fläderns vän Bokförlaget Lejd 91-974493-9-3
 Wiklund, Karin What is love Särskrivning förlag 91-976441-0-2
 William-Olsson, Magnus; Cross, Elisabeth; Rehnberg John Sundkvist Schultz Förlag AB 91-87370-41-7
 Williams, Tennessee Leguanens natt Atrium Förlag 91-976201-1-4
 Wilson, Jacqueline Tracy Beaker i huvudrollen Alfabeta Bokförlag 91-501-0784-5
 Winter, Karin Widman; Dag Stritzler- Levine, Nina Bruno Mathsson Bokförlaget Arena 91-7843-220-0
 Winterson, Jeanette Tyngd Albert Bonniers Förlag 91-0-010209-1
 Wittmoss, Camilla Mirakel, mirakel Albert Bonniers Förlag 91-0-011203-5
 Wolde, Gunilla Totte och Malin (Tûte û Malîn/ Tûte û Malîne) Kurdiska (kurmandi/zazaki) Apec Förlag AB 91-89675-66-5
 Wolde, Gunilla
 Totte leker med kisse (Tûte bi pisê re dilîze/Tûte bi pisê kay keno)
 Kurdiska (kurmandi/zazaki) Apec Förlag AB 91-89675-63-0
 Wolde, Gunilla
 Emmas dagis (Kresa Emmayê/Kresa Emma) Kurdiska
 (kurmandi/zazaki) Apec Förlag AB 91-89675-64-9
 Wolde, Gunilla
 Emma Tvärtemot (Emmaya berevajî/Emmaya Eksî) Kurdiska
 (kurmandi/zazaki) Apec Förlag AB 91-89675-67-3
 Wolde, Gunilla Totte är liten (Tûte bicûk e/Tûte hurdî ye) Kurdiska (kurmandi/zazaki) Apec Förlag AB 91-89675-65-7
 Wollheim, Richard Konsten och dess föremål Bokförlaget Thales 91-7235-064-4
 Wänblad, Mats En robot försvinner Bonnier Carlsen 91-638-5038-9
 Wänblad, Mats Den trearmade peruanen Bonnier Carlsen 91-638-4965-8
 Yrliid, Rolf Till Madrid Bokförlaget Atlantis AB 91-7353-133-2

Zarife Demir Kela bilind (Höga borgen) (nordkurdiska) Apec förlag AB 91-89675-68-1
Zetterholm, Finn; Ahlbom, Jens Lejon på stan Eriksson & Lindgren Bokförlag 91-85199-64-8
Åkerblom, Gull Angel hunden som kom tillbaka Bokförlaget Opal AB 91-7299-217-4

Statens kulturråd 2007-09-11

Nya böcker med distributionsstöd från Kulturrådet - september 2007 (131 titlar)

Andersson, David Timmarna vid fönstret Bokförlaget Atlantis AB 91-7353-131-3
Appadurai, Arjun Vredens geografi - Rädslan för de fåtaliga Tankekraft förlag 91-976717-2-9
Ardelius, Gunnar När du blundar tittar jag Rabén & Sjögren 978-91-29-66628-1
Ashbery, John Varthän skall jag vandra Natur och Kultur 978-91-27-10869-1
Bengtsson, Anna (red) Källarhändelser Ersatz 978-91-88858-30-6
Berglund, Christer I dödens väntrum Bokförlaget Atlas 978-91-7389-143-1
Berglund, Jessica Alva och våren Eriksson & Lindgren Bokförlag 978-91-85199-90-7
Berglund, Karin Jag tänker på Linné Albert Bonniers förlag 91-0-010000-1
Billgren, Ola; Feuk, Douglas; Holmgren, Staffan Måleriets Liv och död Propexus AB 91-87952-34-3
Björnsson, Anders Mosaiker Bokförlaget Atlantis AB 978-91-7353-156-6
Bokholm, Rune Före... Under... Efter... Bokförlaget Atlantis AB 91-7353-117-7
Bolle, Mirjam Låt mig berätta om en vanlig dag Norstedts förlag AB 91-1-301538-5
Borges, Jorge Luis Fiktioner Albert Bonniers förlag 978-91-0-011416-9
Borgström, Camilla Örjan och Skrutthotellet Eriksson & Lindgren Bokförlag 978-91-85199-92-1
Bowden, Mark Ayatollans gäster Prisma 91-518-4794-8
Börtz, Torun Betongen brinner. Om utanförskap i upploppens Frankrike Leopard förlag 91-7343-160-6
Cao, Xueqin Silveråldern Bokförlaget Atlantis AB 91-7353-165-8
Casta, Stefan; Mossberg, Bo Sofis trädexpedition Bokförlaget Opal AB 978-91-7299-233-7
Castillon, Claire Insekt Sekwa förlag 978-91-976003-0-9
Conway, David Lila och regnets hemlighet Förlaget Hjulet 978-91-85573-07-3
Cross, Gillian Mardrömsspelet Alfabet Bokförlag 978-91-501-0780-7
Crowther, Kitty Ivo & Vera på bio Eriksson & Lindgren Bokförlag 91-85199-83-4
Dahlqvist, Annika Doktor Dahlqvists blogg - Om lågkolhydratmat, viktkontroll och hälsa Pagina Förlags AB 91-7241-131-9
Davidsson, Cecilia Gubben blir rik! Alfabet Bokförlag 978-91-501-0778-4
de Voragine, Jacobus Gyllene legender Artos bokförlag 91-7580-335-7
Deland, Mats; Westin, Charles Brunt! Bokförlaget Atlas 91-85677-53-5
Diski, Jenny Den motvilliga resenären Alfabet Bokförlag 978-91-501-0677-0
Ekenstam, Claes; Johansson, Per Magnus (red.) Människobilder. Tio idéhistoriska studier Gidlunds förlag 91-7844-383-3
Ekström, Brita-Lena På spaning efter Lamino - Om möbelformgivaren Yngve Ekström Bokförlaget Arena 91-7843-232-5
Eng, Gallie Sommarlovsskoj Natur och Kultur 978-91-27-10637-6
Engström, Per Parkerna i gläntan, vetenskapen om atmosfären och hela arbetet med lyckan Albert Bonniers förlag 978-91-0-011291-2
Esber, Ninar Samtal med min far, Adonis Alhambra förlag 978-91-88992-91-8
Fisk, Robert Det stora kriget för mänskligheten Norstedts förlag AB 31-1-301194-3
Flygare-Carlén, Emilie Ett köpmanshus i Skärgården, del 2 Svenska Vitterhetssamfundet 91-7230-133-7
Foscolo, Ugo; Leopardi, Giacomo I skuggan av cypresser Alastor Press 91-89633-14-8
Funke, Cornelia Fjäderklubben Bokförlaget Opal AB 978-91-7299-222-1
Fupz Aakeson, Kim; Brögger, Lilian Flickan som fick så många syskon Eriksson & Lindgren Bokförlag 91-85199-75-3
Gamoneda, Antonio Förlusterna glöder Bokförlaget Tranan 978-91-85133-70-3
Girard, René Syndabocken - antologi Themis förlag 91-976787-1-1
Granov-Causevic, Nizama Umihana (bosniska) Föreningen Bosnien & Hercegovina 91-974112-8-0
Grimsrud, Beate Har någon sett mig någon annanstans? Albert Bonniers förlag 978-91-0-011292-9
Gunnarsson, Hans Någon annanstans i Sverige Albert Bonniers förlag 978-91-0-011243-1
Gustavsson, Bernt (red) Bildningens förvandlingar Daidalos 91-7173-254-5

Gyllensten, Lars I skuggan av Don Juan Albert Bonniers förlag 978-91-0-011422-0
Habermas, Jörgen Mellan naturalism och religion Daidalos 91-7173-256-9
Hagman, Sanna Pappa tog sitt liv. Om att gå vidare när det ofattbara händer Santérus förlag 91-89449-99-2
Hassan, Mohammad Fariq Se wene (Tre bilder /sydkurdiska) Bokförlaget Aura 91-972549-4-0
Hayden, Hans Modernismen som institution Östlings Bokförlag Symposion 91-7139-751-5
Hedman, Sofia Matti i fjällen Eriksson & Lindgren Bokförlag 978-91-85199-88-4
Hellström, Lennart När DDR och BRD blev Tyskland Santérus förlag 91-89449-97-8
Holmberg, Bo R Rånaren Rabén & Sjögren 978-91-29-66577-2
Holmström, Göran Humlor Östlings Bokförlag Symposion 91-7139-776-8
Holter, Øystein Gullvåg (red) Män i rörelse. Jämställdhet, förändring och social innovation i Norden Gidlunds förlag 91-7844-380-2
Holzwarth-Raether, Ulrike; Ru bel, Doris Tekniken i våra hem Texicon förlag HB 91-976084-5-9
Hua, Yu En handelsman i blod Ruin Förlag AB 978-91-85191-23-9
Håkansson, Gabriella Hjärnmänniskan Albert Bonniers förlag 978-91-0-011296-7
Jangfeldt, Bengt Med livet som insats - berättelsen om Vladimir Majakovskij och hans krets Wahlström & Widstrand 978-91-46-21212-6
Johannesson, Lena (red.) Konst och visuell kultur i Sverige. Före 1809 Bokförlaget Atlantis / Signum AB 91-87896-82-8
Johansson, Ewa Christina Glitter och rök Raketförlaget 978-91-976026-4-8
Jonsson, Rickard Blatte betyder kompis Ordfront förlag AB 91-7037-277-3
Jönson, Johan Restaktivitet Albert Bonniers förlag 978-91-0-010935-6
Jönsson, Jimmy Sibiu Komika förlag 91-976429-6-5
Kadric, Sevko Sista striden Hamlet förlag 978-91-976397-2-9
Kavafis, Konstantinos m.fl. Läsa Kavafis. Valda dikter Ersatz 91-88858-23-8
Kellerman, Martin Rocky volym tolv Kartago förlag 91-89-63272-1
Klemets, Kennet Lux interior Wahlström & Widstrand 978-91-46-21553-0
Koita, Khady Skändad Prisma 91-518-4710-8
Kundera, Milan Ridån Albert Bonniers förlag 978-91-0-011089-5
Kurkcu, Ertugrul A Cloud of Black Smoke Focuskop ff 91-633-0654-9
Larsson, Håkan Göra sin grej Förlags ab Gondolin 91-88821-81-1
Larsson, Stig Nyår Albert Bonniers förlag 978-91-0-011423-7
Leandoer, Kristoffer Huset som Proust byggde Albert Bonniers förlag 978-91-0-010898-4
Leroux, Etienne Magersfontein, O Magersfontein Bokförlaget Augusti 978-91-85301-10-2
Lilleste, Lena Fixa pengar, annars ...! Eriksson & Lindgren Bokförlag 978-91-85199-93-8
Lindahl, Inger Igor och jag Rabén & Sjögren 978-91-29-66614-4
Linderborg, Åsa Mig äger ingen Bokförlaget Atlas 978-91-7389-226-1
Linné, Carl von Om botanikens grunder Bokförlaget Atlantis AB 91-7353-154-2
Ljunggren, Petter (red) Tystade röster Bokförlaget Tranan 91-85133-13-0
Ljungström, Helena Mellantider Natur och Kultur 978-91-27-11512-5
Lohman, Carl Johan Bröllops- och begravningsdikter Ellerströms förlag 978-91-7247-164-1
Lundkvist, Ulf Fasornas hav Nisses Böcker 91-976633-1-1
Ma, Jian Rött damm, en resa genom Kina Fischer & Co 978-91-85183-36-4
Mani, Jamil Tio fingrar lång Komika förlag 91-976429-8-9
McAllister, MI Urchin och de dansande stjärnorna Libris förlag / Gullers förlag 978-91-7195-884-6
Miller, Henry Leendet vid stegens fot Elisabeth Grate Bokförlag AB 91-976588-0-5
Modée, Johan; Strandberg, Hugo (red) Frihet och gränser Östlings bokförlag Symposion 91-7139-779-5
Moodie, Fiona Nokos överraskningskalas Förlaget Hjulet 978-91-85573-06-6
Moodysson, Lukas Apo kryp hos Wahlström & Widstrand 978-91-46-21563-9
Mykkänen, Pekka Kina för nyfikna Alfabeta Bokförlag 91-501-0786-9
Nabokov, Vladimir Lolita Albert Bonniers förlag 978-91-0-010611-9
Neander, Eva Dimman - Staden - Natljus Eolit förlag 978-91-975975-6-2
Norin, Marie Kupa Norstedts förlag AB 91-1301671-9
Oates, Joyce Carol Mörkt vatten Albert Bonniers Förlag 978-91-0-011286-8
Olsson, Sofia Ända hit Komika förlag 91-976429-7-2
Omar, Mohamed Faraos Förbannelse Ruin Förlag AB 978-91-85191-24-6
Osmancevic, Amir Smrtiste (Dödplats / bosniska) Vita kråkan 91-976261-0-4
Palahniuk, Chuck Fight Club Modernista 91-88748-70-7
Persson, Malte Dikter Albert Bonniers förlag 978-91-0-011007-9
Pullman, Philip Skuggan från norr Natur och Kultur 91-27-10631-4

Påls, Helena För att Journal 91-975570-5-7
 Radcliffe, Ann Udolphos mysterier, vol 2 h:ström - Text & Kultur 91-89447-52-3
 Rees, Laurence AUSCHWITZ. Den slutgiltiga lösningen Prisma 91-518-4753-5
 Rey, Hans Augusto Malke Mbahnono (Curious George; Nicke Nyfiken / arameiska) Arjovi Bokförlag 91-633-0351-7
 Romer, Knud Den som blinkar är rädd för döden Wahlström & Widstrand 978-91-46-21607-0
 Rubin Dranger, Joanna Glad! Raben & Sjögren 978-91-29-66590-1
 Sandén, Salka Deltagänget Vertigo förlag AB 978-91-85000-07-4
 Sidenbladh, Cecilia; Nygren, Tord Min pappa Blomsterkungen Rabén & Sjögren 978-91-29-66595-6
 Sigur<eth>ardóttir, Steinunn Solskenshöst Wahlström & Widstrand 978-91-46-21520-2
 Sommeliuss, Sören Sanna historier om flickan i Auschwitz Historiska Media 978-91-85507-13-9
 Spasova, Maja; Olofsson, Anders; Sydhoff, Beate Maja Spasova Bokförlaget Arena 91-7843-239-4
 Stenmark, Jan Storpäck Kartago förlag 91-89-63264-6
 Stig, Oline Den andra himlen Albert Bonniers förlag 978-91-0-011308-7
 Stjernfelt, Frederik; Thomsen, Sören Ulrik Kritik av den negativa uppbyggligheten Ruin förlag AB 91-85191-19-2
 Stroud, Jonathan Magikerns port Natur och Kultur 978-91-27-10621-5
 Ström, Eva Claires leende Albert Bonniers förlag 978-91-0-011218-9
 Svedjedal, Johan Kärlek är - Carl Jonas Love Almqvists författarliv 1793-1833 Wahlström & Widstrand 978-91-46-21582-0
 Sällberg, Anita De mörklagda fönstrens vinter Förlags ab Gondolin 91-88821-59-1
 Söderberg, Hjalmar Den förvandlade Messias Förlaget Anomali 91-976331-0-9
 Tegnér, Alice Ekorr`n satt i granen Rabén & Sjögren 978-91-29-66703-5
 Tegnér, Alice Bä, bä vita lamm Rabén & Sjögren 978-91-29-66701-1
 Titi, Faustin; Nganguè, Eyoum En evighet i Tanger Tranan och Trasten 91-85133-67-3
 Tunbjörk, Lars I love Borås! Bokförlaget Max Ström 91-7126-085-7
 Töringe, Sanna Lilly vill ha äventyr Raben & Sjögren 978-91-29-66589-5
 Unge, Mirja Brorsan är mätt Norstedts förlag AB 978-91-1-301672-6
 Waldersten, Jesper Här kommer jag Bokförlaget Max Ström 91-7126-071-0
 Warsame, Khalid Cali-Guul Geel Waa Magool Xoolaad (Kamel dikter och poesi/somaliska) Scansom 91-974409-5-7
 Welsapar, Anna; Welsapar, Michael Evighetens källa - turkmeniska folksagor Gü n förlag 91-974397-7-0
 Vrba, Rudolf Jag flydde från Auschwitz Schibsted Förlagen AB 91-7738-747-3
 Vysotskij, Vladimir Vargjakten Karneval förlag 978-91-85703-03-6
 Wägner, Elin Väckarklocka Albert Bonniers förlag 978-91-0-011421-3
 Åkerblom, Gull Emily ändå Bokförlaget Opal AB 978-91-7299-225-2

Statens kulturråd 2007-11-01

Nya böcker med distributionsstöd från Kulturrådet - November 2007 (152 titlar)

Författare	Boktitel	Förlaget	ISBN
Agrell, Alfihild	Räddad	Atrium Förlag	978-91-976201-2-3
Ahlgren, Daniel	Ett liv utan superkrafter är väl inte värt att leva?	Bakhåll	978-91-7742-264-8
Allen, John	Rättvisans rebell. Desmond Tutu - en biografi	Libris förlag/Gullers förlag	978-91-7195-916-4
Almqvist, Carl Jonas Love	Om Svenska Uppfostringsväsendet	Svenska Vitterhetssamfundet	978-91-7230-137-5
Andrén, Mats	Den europeiska blicken och det lokala självstyrets värden	Gidlunds förlag	978-91-7844-738-1
Andriuskevicius, Alfonsas; Baranova, Jurate Radv	Café Tabac, litauiska essäer	Tranan och Trasten	91-85133-58-2

Antologi	Galago 90	Ordfront Förlag AB	978-91-7037-313-8
Arash, F	Ketabe sewom (Tredje boken / persiska)	Penpub	91-976843-1-6
Ask, Lene	Hitler, Jesus och farfar	Optimal Press	978-91-88334-98-5
Autio, Jonas	Frank och jag	Bonnier Carlsen	978-91-638-4207-8
Azar, Michael	Döden i Beirut	Kulturföreningen Glänta	978-91-975607-8-8
Bauman, Zygmunt	Flytande rädsla	Daidalos	978-91-7173-255-2
Beckman, Erik	Ingen ny värdighet.		
Berg, Aase	Kortprosa 1960-1969	Eric Beckman sällskapet	978-91-973018-5-5
Bergh, Birger	Loss	Albert Bonniers Förlag	978-91-0-011290-5
Berglin, Jan; Berglin, Maria	Konsten att få rätt	Historiska Media	978-91-85507-19-1
	Berglins tolvå	Kartago Förlag	978-91-896-32-769
	Trettio år med rovdjur - och människor	Gidlunds förlag	978-91-7844-730-5
Björvall, Anders	Decamerone - Del I	Bokförlaget Atlantis	978-91-7353-164-1
Boccaccio, Giovanni	Decamerone - Del II	Bokförlaget Atlantis	978-91-7353-171-9
Boccaccio, Giovanni			
Broberg, Gunnar; Lindell, Gunilla	Till livs med Linné	Bokförlaget Atlantis	978-91-7353-162-7
	Johnny Delgado - privatdetektiv		
Brooks, Kevin	Budapest	Argasso bokförlag	978-91-85071-35-7
Buarque, Chico		Bokförlaget Tranan	978-91-85133-31-4
Burman, Carina	K. J.	Albert Bonniers Förlag	978-91-0-010802-1
Bylock, Maj	Fågelprinsen	Raben & Sjögren	978-91-29-66665-6
Caesar, Julius	Inbördeskriget	Norstedts förlag AB	91-1301686-3
Casparsson, Anne; Abotsi, Britta	Ung i Palestina, att vara tonåring under ockupation	Alhambra Förlag	978-91-88992-95-6
Cassidy, Anne	En andra chans	Tiden	978-91-85243-92-1
	Kamrat Spion - om Sverige i Stasiarkiven	Bokförlaget Mormor	978-91-975849-6-8
Cederberg, Björn	Att förstå makten	Ordfront Förlag AB	978-91-7037-005-2
Chomsky, Noam	Färden genom mangroven	Leopard Förlag	978-91-7343-149-1
Condé, Maryse	Tiveden	Folke Dahlberg Sällskapet	91-975050-3-X
Dahlberg, Folke	Kabbala - en introduktion	Hillelförlaget	91-85164-74-7
Dan, Joseph	Stora sexboken - för tjejer som har sex med tjejer	Normal förlag	978-91-85505-25-8
Delilah, Helene; Flodman, Malinda			
Dowswell, Paul; Fleming, Fergus	Sanna historier om spioner	Historiska Media	978-91-85507-31-3
Ducornet, Rikki	Fläcken	Sphinx Bokförlag	978-91-976568-1-8
0 Echenoz, Jean	Vi tre	Fischer & Co	978-91-85183-33-3
	Pelles experiment med vatten	Alfabetta Bokförlag	978-91-501-0842-2
Eckerman, Pelle	Pelles experiment med apelsiner	Alfabetta Bokförlag	978-91-501-0841-5
	Botilda Bengtsson och den där Sofi	Alfabetta Bokförlag	978-91-501-0843-9
Edvall, Lilian	Fotografi - en introduktion	Raster Förlag	91-87215-77-3
Edwards, Steve	Isdraken	Raben & Sjögren	978-91-29-66251-1
Engström, Mikael	Vintergata	Norstedts förlag AB	978-91-1-301741-9
Espmark, Kjell	Torgny Segerstedt	Bokförlaget Atlantis	978-91-7353-160-3
Fant, Kenne	Etterafte Doxtarane Baad / persiska	Baran Förlag	91-85463-03-5
Farjami, Leila			
Fiske, Lars; Kverneland, Steffen	Olaf G.	Optimal Press	978-91-88334-97-8
	Ett köpmanshus i skärgården, del 3	Svenska	
Flygare-Carlén, Emilie	Jamen förlåt då	Vitterhetssamfundet	978-91-7230-134-4
Furmark, Anneli	Hustrur och döttrar	Kartago Förlag	978-91-89632-86-8
Gaskell, Elizabeth	Den fulländade kyssen. En varken lång eller kort historia	Albert Bonniers Förlag	978-91-0-011096-3
	Reporter i krig.		
Gidlund, Krister	Dagboksanteckningar från andra världskriget	Gidlunds förlag	978-91-7844-385-7
	Slutspel		
Grossman, Vasilij	Vindhålet	Historiska Media	978-91-85377-53-4
Göransson, Mattias	Hundar som jobbar	Bonnier Carlsen	978-91-638-5085-1
Hacks, Peter		Lindskog förlag	91-85311-10-3
Hage, Charlotte; Hage, Mikael		Raben & Sjögren	978-91-29-66370-9
Hallberg, Lin; Nordqvist, Margareta	Teddy till salu	Raben & Sjögren	978-91-29-66616-8
	Punkindustriell hårdrockare med attityd		
Halvardsson, Louise	1367 / persiska	Författarhuset	978-91-89390-63-8
Haydari, Bahram		Kitab-i arzan	91-975712-6-6
Hesselholdt, Christina; Brøgger, Lilian	Det tokiga katthuset	Kabusa Böcker	978-91-7355-021-5
	Naturalhistoria på resande fot. Om att forska, undervisa och göra karriär i 17		
Hodacs, Hanna; Nyberg, Kenneth	Niels Klims underjordiska	Nordic Academic Press	978-91-89116-92-4
Holberg, Ludvig		h:ström - Text & Kultur	978-91-7327-004-5

Holmberg, Bo R Horowitz, Anthony	resa Ska vi rymma? Dödens fält Under ytan: en antologi om designforskning	Alfabeta Bokförlag Bonnier Carlsen	978-91-501-0846-0 978-91-638-5478-1
Ilstedt Hjelm, Sara Jacquemot, Nicolas	Rädsla - så funkar det! Nördsyndromet. Allt du behöver veta om Aspergers syndrom	Raster Förlag Tiden	978-91-87215-79-7 978-91-85227-00-6
Jalakas, Inger	Vezaaraat Nezaarat / persiska	Alfabeta Bokförlag	978-91-501-0855-2
Jamali, Kamran Jern, Martin Johansson, Viktor	Så värt Kapslar Och tiden blir ett förunderligt ting, fotografier av människor och landskap	Baran förlag X Publishing Modernista	91-85463-07-8 978-91-85763-00-9 978-91-85453-61-0
Jonsson, Sune Jonsson, Thorsten Jönsson, Maria Jörnmark, Jan Kaaberbøl, Lene Kadaré, Ismail	Berättelser från Amerika Spyflugan Astrid Övergivna platser Hermelinen Grymma april Proleter u srcu (Proletär i hjärtat / bosniska)	Västerbottens läns hembygdsförbund Modernista Bonnier Carlsen Historiska Media Raben & Sjögren Albert Bonniers Förlag	978-91-973822-7-4 978-91-88748-91-1 978-91-638-5480-4 978-91-85507-14-6 978-91-29-66667-0 978-91-0-011117-5
Kadic, Sevko	Shoresh, ravayati zananeh az enghelabe Iran / persiska	Hamlet förlag	91-976397-0-5
Kar, Merhangiz	Majas morsas kompis sambo Folkminnen	Baran förlag	91-85463-08-6
Kieri, Katarina Klintberg, Bengt af Krog, Niklas; Ekwall, Nils-Petter Le Guin, Ursula K.	Tanarog - Yxkämpen Gåvor Om Gud vill och hälsan varar - Vilhelm Mobergs brev 1918-1949	Raben & Sjögren Bokförlaget Atlantis Raben & Sjögren Raben & Sjögren	978-91-29-66791-2 978-91-7353-181-8 978-91-29-66619-9 978-91-29-66384-6
Liljestrand, Jens, (red.) Lillpers, Birgitta Lindblom, Sisela Lindbäck, Johanna	Nu försvinner vi eller ingår De skamlösa En liten chock Edvard Munch och Thielska Galleriet	Carlsson Bokförlag Wahlström & Widstrand Norstedts förlag AB Tiden	978-91-7331-106-9 91-46-21547-9 978-91-1-301659-7 978-91-85243-98-3
Linde, Ulf Lindengren, Joakim Lindgren, Barbro Lindgren, Barbro; Landström, Olof Lotass, Lotta Lowden, Martina	Kapten Stofil Gogos vita barn Nöff nöff Benny Den vita jorden Allt Minnas och komma ihåg är inte det samma	Bokförlaget Atlantis Optimal Press Eriksson & Lindgren Raben & Sjögren Albert Bonniers Förlag Modernista	978-91-7353-197-9 91-88334-96-1 978-91-85199-81-5 978-91-29-66591-8 978-91-0-011298-1 91-85453-47-1
Lundberg, Erik Mangold, Maud Mankell, Henning	Smugglarens hemlighet Eldens vrede Känslornas koreografi. Reflektioner kring känsla och förståelse i kulturforskning	h:ström - Text & Kultur Raben & Sjögren Raben & Sjögren	978-91-7327-007-6 978-91-29-66630-4 978-91-29-66064-7
Marander-Eklund, Lena; Illman, Ruth (red.) Martinson, Mattias Matar, Hisham Modig, Jonas	Postkristen teologi Ingen i världen Annandagar Gurmad vol. 5 (Gurmad diktsamling / somaliska)	nGidlunds förlag Kulturforeningen Glänta Bokförlaget Forum Norstedts förlag AB	978-91-7844-735-0 978-91-976842-0-0 978-91-37-12972-3 978-91-1-301711-2
Mohammad, Sh. Hassan	Otroso: senaste nytt från underjorden	Scansom	91-976346-0-3
Montes, Graciela Morgenstern, Susie	Hemliga brev En mörk tid i Lissabon.	Tranan och Trasten Eriksson & Lindgren	978-91-85133-64-2 978-91-85199-82-2
Moura, Vasco Graça	Gåtan Zulmira Varför prinsar och prinsessor inte har krona på huvudet	Occident förlag	978-91-976348-3-0
Märtha Louise, prinsessan Naess, Atle	När jorden stod stilla Kvinnor vid maktens sida 1632-1772	Bazar Förlag Leopard Förlag	978-91-7028-148-8 978-91-7343-075-3
Norrhem, Svante Nwadike, Cletus Nelson Olsson, Eva Kristina Oredsson, Lars-Göran	Jag vill inte sörja dig Den hängde advokaten Gerhard Nordström Gud verkar med naturliga medel. Pestens härjningar i Skåne 1710-1713	Nordic Academic Press Heidruns Förlag Albert Bonniers Förlag Carlsson Bokförlag	978-91-89116-91-7 978-91-975733-7-5 978-91-0-011253-0 978-91-7331-075-8
Persson, Bodil E.B. Pettersson, Marie; Magntorn, Erik (red) Pohjanen, Bengt	Fredagsbarnen - gnistan, sången och syskonskaran Smugglarkungens son	Nordic Academic Press Ellerströms Förlag Norstedts förlag AB	978-91-89116-89-4 978-91-7247-146-7 978-91-1-301733-4

Poor Reza, A	Sime khardar (Tagg tråd / persiska)	Penpub	978-91-976843-0-9
Rao, Sirish	Siena Baba och de konstiga djuren	Förlaget Hjulet	91-85573-05-9
Rasmussen, Tarald;	Kristendomen, en historisk introduktion	Artos bokförlag	978-91-7580-336-4
Thomassen, Einar	Min pennas saga	Bokförlaget Atlantis	978-91-7353-203-7
Runeberg, Fredrika	En lek med lågan	Albert Bonniers Förlag	978-91-0-011236-3
Saalbach, Astrid	När tiden tog slut	Albert Bonniers Förlag	978-91-0-011307-0
Sahlberg, Göran	En femtiotalberättelse	Bokförlaget Atlantis	978-91-7353-159-7
Salomon, Kim	Saturnus ringar	Albert Bonniers Förlag	978-91-0-011223-3
Sebald, Winfried Georg	Makhmale sorkhe roya / persiska	Baran förlag	91-85463-04-3
Sheyda, Behrooz	Doktor Ali Shariati / persiska	Arash Förlag	91-87529-26-2
Sheyda, Behrooz	Panjareei be bisheye eshareh / persiska	Baran Förlag	91-85463-02-7
Simon, Sheikh (red.)	Kairos 12: Konst makt och politik	Raster Förlag	978-91-87215-76-4
Sjunnesson, Lars	Åke Jävel	Sanatorium förlag AB	978-91-975816-9-1
Sjöberg, Lars; Johansson, Staffan	Gunnebo och 1700-talets sommarställen i Göteborgs omgivning	Norstedts förlag AB	978-91-518-4883-9
Sjögren, Johannes	Krig i hela Sverige	Ordfront Förlag AB	978-91-7037-221-6
Sjögren, Viveka	Den andra mamman	Kabusa Böcker	978-91-73550-02-4
Sjölin, Daniel	Världens sista roman	Norstedts förlag AB	978-91-1-301668-9
Skytte, Göran	Brev från tystnaden	Artos bokförlag	978-91-7580-347-0
Smedberg, Sven	Allhelgonanatt	Heidruns Förlag	978-91-975733-8-2
Snidare, Uuve	Ryamattan	Norstedts förlag AB	978-91-518-4726-9
Sok-Yong, Hwang	Berättelsen om herr Han	Albert Bonniers Förlag	978-91-0-011127-4
Stahlhammer, Semmy	Kodnamn Frisör	Albert Bonniers Förlag	978-91-0-011323-0
Susso, Eva	Vivianne - är du vuxen nu?	Raben & Sjögren	978-91-29-66617-5
Swedenborg, Emanuel	Om darrrningar	Ellerströms Förlag	978-91-7247-160-3
	Liket i garderoben: En studie av sexualitet, livsstil och begravning	Normal förlag	978-91-85505-28-9
Svensson, Ingeborg	Naturens gestaltare	Bokförlaget Atlantis	978-91-7353-195-5
Söderblom, Staffan	Roliga timmen	Bonnier Carlsen	978-91-638-5341-8
Thor, Annika	Igelkottsfrid	Albert Bonniers Förlag	978-91-0-011004-8
Thoursie, Ragnar	Fåglar i förorten - med Finnskogen och södra Indien	Heidruns Förlag	978-91-975733-9-9
Tiberg, Joar	Fågelliv - inblickar i 30 nordiska fågelarters levnadssätt	Ellerströms Förlag	978-91-7247-162-7
Ulfstrand, Staffan	Vi tänker på dig, farfar	Bonnier Carlsen	978-91-638-4195-8
Wagelin-Challis, Sven	För bra för att dö	Tiden	978-91-85243-99-0
Wahldén, Christina	Vilse	Eriksson & Lindgren	978-91-85199-86-0
Westerlund, Kristina	Visby 1361	Norstedts förlag AB	978-91-518-4568-5
Westholm, Gun	Ideologin och pengarna bakom kostråden	Pagina Förlags AB	978-91-7241-142-5
Wikholm, Per	Midnatt	Alfabetabokförlag	978-91-501-0573-5
Wilson, Jacqueline	Vem blöder? (på kinesiska)	JH Publishers	978-91-85813-49-0
Wirsén, Stina	Vems byxor? (på kinesiska)	JH Publishers	978-91-85813-56-8
Wirsén, Stina	Vem betämmer? (på kinesiska)	JH Publishers	978-91-85813-51-3
Wirsén, Stina	Vem är arg? (på kinesiska)	JH Publishers	978-91-85813-53-7
Wolf-Watz, Jan	aBinotti	h:ström - Text & Kultur	978-91-7327-017-5
von Kleist, Heinrich	Michael Kohlhaas	Bakhäll	978-91-7742-265-5
Wähä, Nina	S som i syster	Norstedts förlag AB	978-91-1-301702-0

Bilaga 3

KULTURRÅDET					
Förlag som fått störst andel i kr av litteraturstöd 2007					
Förlag	Ant. Ansökn.	Bifall	Avslag	Återtagna Ans	Stödbelopp
Bonniers	82	46	33	3	2 306 772
Atlantis	65	37	26	2	2 219 223
Norstedts	69	40	27	2	2 094 029
Alfabeta	56	36	20		1 424 888
W & W	33	22	11		1 051 909
Rabén	61	35	26		1 038 967
Ordfront	40	19	19	2	1 013 980
Bonniers Carlsen	69	28	37	4	975 202
NoK	43	20	23		827 668
Tranan	21	16	5		818 254
Symposion	24	14	10		721 356
Ellerström	28	18	10		692 495
Brombergs	13	12	1		632 101
Arena	11	7	4		617 317
Berghs	38	20	18		611 408
HisMed	27	10	17		565 256
Opal	38	19	19		554 577
H:ströms	26	10	16		542 364
Carlsson	33	8	25		537 268
Ersatz	17	10	6	1	521 260
Modernista	12	10	2		483 959
MaxStröm	13	5	8		445 753
Eriksson & Lindgren	27	13	14		438 245
JH Publ.	15	12	2	1	422 288
Leopard	19	8	11		411 717
Forum	13	7	6		384 121
Hjulet	11	10	1		377 704
Artos	13	7	6		364 161
Daidalos	10	7	3		362 653
Summa	927	506	406	15	23 456 895

